

r u ž i n o v s k é
ECHO

8-9

2009

m e s a č n í k m e s t s k e j č a s t i R u ž i n o v

ZAČAL SA NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK

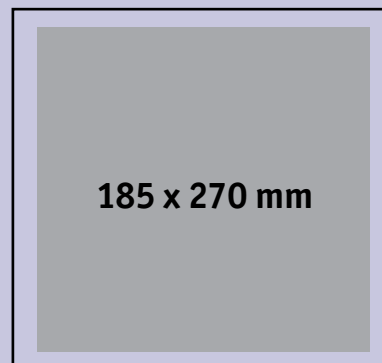

INZERCIA V RUŽINOVSKOM ECHU

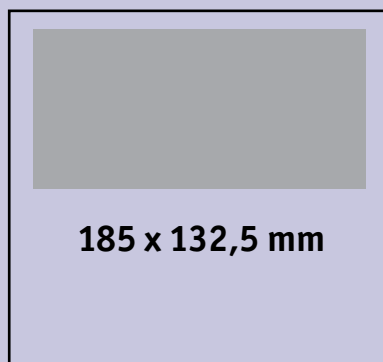
1/1

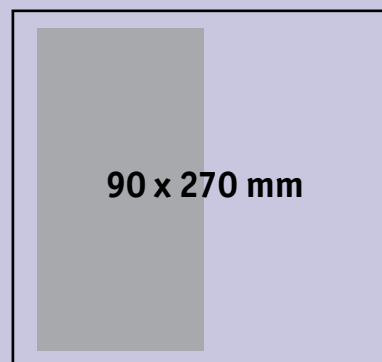
1/1

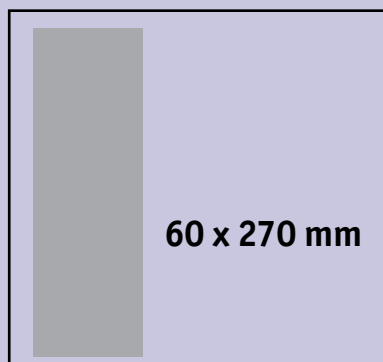
1/2

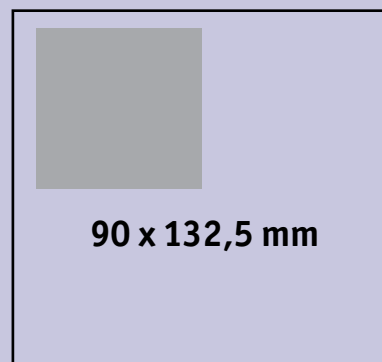
1/2

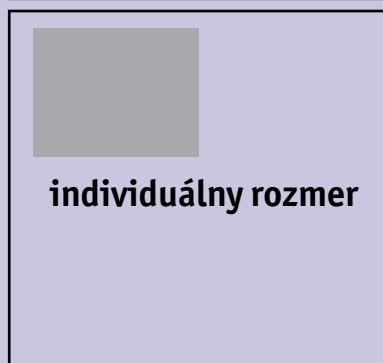
1/3

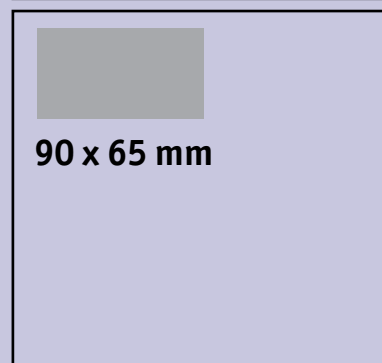
1/4

1/6

1/8

Cenník inzercie v Ružinovskom ECHU: 1/1 strana: 1000 €, príplatok: strany 2 a 32: 1200 €, 1/2 strany: 565 €, 1/3 - 425 €, 1/4 strany: 300 €, 1/6 - 225 €, 1/8 strany: 180 €. Ceny sú uvedené bez DPH. Príplatky sa účtujú k politickej inzercii. Zľavy až po 3 opakovaníach na základe dohody.

Podklady môžu byť dodané v PDF, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop alebo v CorelDraw. Kvalita fotiek 300 dpi. Bližšie informácie: tel.: 0918 428 793, marketing@tvr.sk.

S e p -
tember opäť
zakopal na
bránu ka-
lendára a
odpočinok
sa skončil. Aj
keď slnečné

počasie pretrvávajú do októbrových chvíľ jesene, letné prázdniny pre našich najmenších sa skončili. Deti a žiaci zamierili do svojich základných i materských škôl. Napriek tomu, že v slovenskej tlači sa mnoho popísalo o školských reformách, je potrebné zdôrazniť, že slovenské predškolské i školské zariadenia patria čo do úrovne vzdelávacieho procesu medzi najkvalitnejšie v Európskej únii.

V Ružinov máme deväť základných a sedem materských škôl. V rámci materských škôl ešte pôsobí 21 elokovaných tried. Spolu teda ide o tridsiatku školských zariadení – čo určite nie je málo. Na základných školách problém nie je. Pretlak nastal medzi najmenšími. Dopyt výrazne presahuje kapacity. V pozitívnej demografickej krivke Slovenska sa v posledných dvoch-troch rokoch odrazili rodičovské úspechy tzv. Husákových detí. Išlo o deti, ktoré sa narodili v 70-tych rokoch minulého storočia. Vtedajšiu zvýšenú pôrodnosť podporili štátne výhody pre rodiny s deťmi – ako pridelenie bytu v novovybudovaných bratislavských sídliskách, Ružinov nevyvímajúc, novomanželská pôžička, zvýšené prídavky na deti a podobne. A prečo Husákové? Lebo prezidentom vtedajšieho komunistického Československa bol Gustáv Husák. A tieto deti majú teraz deti, ktoré dovršujú tretí rok života. Rodičia už zďaleka nemajú štátne výhody ako kedysi a každú korunu musia v rukách poriadne obracať. Preto pracujú obaja a deti dávajú do predškolských zariadení. A nie každý má prostriedky na privátnu materskú školu. A preto je ružinovských materských škôl nedostatok. V tomto školskom roku neprijali pre nedostatku miesta 290 ružinovských detí. A to napriek tomu, že v minulom roku kompletne zrekonštruovali jeden pavilón na MŠ Stálicová a služobný byt na Haburskej ulici prerobili na ďalšiu učebňu.

Riešenie sa našlo. Rekonštrukcia starých nepoužívaných priestorov, prípadne kúpa objektov. Prvá rekonštrukcia započala na MŠ Piesočná. V tomto a nasledujúcom školskom roku by sa mali kompletne opraviť všetky materské i základné školy.

Maroš SMOLEC

V materských školách takmer dvetisíc detí

RUŽINOV – V septembri sa začal nový školský rok 2009/2010. Do lavíc základných škôl zasadli starí i noví žiaci a rovnako sa naplnili aj materské školy. V Ružinove je deväť základných a sedem materských škôl spolu s elokovanými triedami, čo predstavuje 21 objektov materských škôl.

Základné školy navštevuje 3 324 žiakov, z toho 395 ako prvákov, v nultom ročníku ich je 23. Do materských škôl chodí 1 892 detí. Prváčikov je 503. „Dopyt presahuje možnosti – v tomto roku sme nedokázali umiestniť do ružinovských materských škôl 290 opodstat-

nených žiadostí,“ uviedla pre Ružinovské ECHO V. Kováčová z referátu metodiky škôl. Po tešujúca správa je, že v tomto školskom roku sa začala kompletná rekonštrukcia materskej školy na Piesočnej ulici a výmena okien na základnej škole Nevädzová. Všetky objekty školských zariadení, ktorých má v správe Ružinov okolo 30, by mali prejsť kompletnou rekonštrukciou v tomto a budúcom školskom roku. Starosta Ružinova Slavomír Drozd už požiadal o bankový úver vo výške 6 miliónov eur, ktorý bude viazaný na tento účel.

(red)

Tábor ekologickej fotografie

RUŽINOV – V dňoch 3. až 7. augusta 2009 zorganizovalo Stredisko environmentálnej výchovy pri MČ Ružinov denný tábor pre deti zameraný na ekologickú fotografiu.

Mladí fotografi sa pod vedením lektorov učili vnímať životné prostredie, ktoré ich obklopuje a to tak v meste, ako aj v prírode. Pri fotografovaní si všimli hru svetla a tieňa – ako dokážu vyzdvihnúť a potlačiť objekty, detaily vecí, štruktúru materiálu, snažili sa zachytiť krajinu ako celok, ale hľadali v nej aj zaujímavé momenty. Nafotené snímky deti následne upravovali v počítačovom programe a na záver tábora vznikla výstava, na ktorej každý prezentoval svoje najlepšie fotografie.

(sad)

Na školách absentuje koncepčná práca s knihou

BRATISLAVA – Až 46 percent mládeže v pracovných dňoch nikdy nečíta knihy, 54 percent nenavštevuje žiadnu knižnicu a len 17 percent prečítalo v minulom školskom roku tri alebo viac kníh povinného čítania.

Uvádza sa to v podrobnej správe o výskume čítania, vzťahu ku knihám, knižniciam a k informáciám, ktorú v týchto dňoch sprístupnilo šesť verejných knižníc Bratislavského samosprávneho kraja – Mestská knižnica v Bratislave, Malokarpatská knižnica v Pezinku, Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava – Nové Mesto a Miestna knižnica Petr-

žalka v spolupráci s Katedrou knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty UK. Výskumu sa zúčastnilo 1 515 žiakov ôsmeho a deviatego ročníka zo 16 základných škôl, ako aj prvého a druhého ročníka z 22 stredných škôl v Bratislave, Pezinku, Senci, Malackách, Modre, Zohore a Kráľovej pri Senci. Výsledky výskumu potvrdzujú význam rodinného prostredia pre rozvoj čítania dieťaťa, no zároveň jednoznačne ukazujú, že na základných a stredných školách absentuje koncepčná práca s knihou a informáciami vo vyučovacom procese.

(kuz)

Ako vyjdeme do konca roka 2009

RUŽINOV – Vážení čitatelia. Na úvod mi dovoľte poďakovať sa Vám za prejavenú podporu pri vydávaní mesačníka Ružinovské ECHO.

Mnohí z Vás počas letných prázdnin telefonovali a posielali emaily, kedy vyjde ďalšie číslo. Počas prázdnin nezasadalo miestne zastupiteľstvo Ružinova,

a preto ani nevychádzalo RE. Podľa plánu na rok 2009 plánujeme ešte vyjsť trikrát: okolo 20. októbra, 20. novembra a 15. decembra s vianočným číslom. Distribúcia sa realizuje do 7 dní od dňa vydania čísla. Prípadné otázky a podnety ohľadne nedoručených vydaní do vašich schránok pošlite na echo@ruzinov.sk.

OBSAH

Aktuality	3
Miestne zastupiteľstvo	4
Aktuality	5
Letný pobyt v Umagu	6

Leto na bicykli III.	7
Reportáž	8-9
Fotoreportáž	10

Zo života Ružinova	11-13
Voľby do VÚC	15
Rozhovor	16-17
Literatúra faktu	18-19
Polemika	21
Spotrebiteľská poradňa ..	22
Kultúra	23
Napísali o nás	25
Ružinovský pitaval	26
Humor	27
Križovka	28
Šport	29
Slovan už trénuje u nás ..	30

Komplex RETRO na Trávnikoch vyvolal diskusiu

RUŽINOV – Rozhodnutie starostu Ružinova Slavomíra Drozda, na základe ktorého môže stavebník polyfunkčného komplexu RETRO na mieste bývalého nákupného strediska Jadran postaviť v jednej časti objektu 25 poschodí, vyvolalo mnohé reakcie.

Aj preto ružinovskí poslanci do programu septembrového zasadnutia miestneho zastupiteľstva opearatívne presadili bol, v rámci ktorého mal starosta vysvetliť svoj postup vo veci zvýšenia počtu podlaží komplexu. Návrh uznesenia o tom, že poslanci nesúhlasia s postupom stavebného úradu, predložil poslanec Martin Barkol (SDKÚ-DS), ktorý vyzval starostu, aby vysvetlil, čo ho k tomu viedlo.

Najvyššia časť komplexu RETRO, ktorý sa už stavia, mala mať pôvodne 17 nadzemných podlaží. Investor vlni požiadal v rámci zmeny stavby pred dokončením na zvýšenie ich počtu až na 31, čo vyvolalo vlnu nesúhlasu obyvateľov okolitých domov na sídlisku Trávniky obávajúcich sa dopravného kolapsu, keďže táto lokalita je prístupná len cez jedinú komunikáciu. Navýšenie na 31 poschodí zastavil ružinovský stavebný úrad. Ako vysvetlil starosta S. Drozd, investor požiadal o zvýšenie počtu poschodí komplexu RETRO v júni tohto roka a ružinovský stavebný úrad následne začal konanie. Projekt zaslal na magistrát, aby sa v stanovenej lehote vyjadril. Ak nezašle stanovisko, bude sa to považovať za súhlas. Keďže magistrát sa

k tomuto zámeru v lehote nevyjadril, mestská časť 18. augusta tohto roka vydala rozhodnutie o zvýšení počtu poschodí. „Ide o kompromisné riešenie,“ uviedol starosta, podľa ktorého sa investor zaviazal, že na vlastné náklady vybuduje prepojenie medzi Ďatelinovou a Gagarinovou ulicou kvôli odľahčeniu dynamickej dopravy, viac parkovacích miest a investuje aj do kompletnej rekonštrukcie a revitalizácie parčíka a športových plôch na Rumančovej ulici. Vyvolané investície vo výške niekoľko miliónov eur budú smerovať do verejného záujmu – predovšetkým do lokality, v ktorej

žijú občania najviac dotknutí výstavbou.

Poslanci v rámci diskusie položili starostovi otázku, či mestská časť urobila skutočne všetko pre to, aby RETRO nebolo vyššie. Starosta S. Drozd reagoval slovami, že všetko prebehlo v súlade so zákonom a pred rokom sa hovorilo o 31 poschodiach, 25 je teda výsledkom zníženia pôvodných požiadaviek investora. „Takto som sa rozhodol a podpísal som sa pod to,“ vyhlásil s dodal, že vyšší orgán môže jeho rozhodnutie posúdiť a podporiť alebo zrušiť. Ružinovský úrad ho bude v plnej miere akceptovať.

(juh)

Poslanci riešili aj zmeny územného plánu Bratislavy

RUŽINOV – Poslanci ružinovského miestneho zastupiteľstva sa na svojom zasadnutí 22. septembra zaoberali aj návrhom zmien a doplnkov územného plánu hlavného mesta Bratislavy.

Ako uviedol vedúci referátu územného a regionálneho rozvoja ružinovského miestneho úradu Andrej Papp, ružinovská samospráva na jednej strane oceňuje pokrok, ktorý tento dokument prináša, na druhej strane pociťuje aj isté sklamanie, pretože viaceré iniciatívy Ružinova sa do tohto dokumentu premietli len málo. Mestská časť podľa jeho slov zaslala 47 podnetov na zmenu územného plánu týkajúcich sa jej územia, schválených však bolo len 12. Aj niektoré urbanistické štúdie, ktoré schválila mestská časť, sa do tohto materiálu premietli iba čiastočne. Návrh zmien a doplnkov územného plánu mesta Bratislava sa na území Ružinova týka dovedna

42 lokalít, na ktorých má dôjsť k zmene ich funkčného využitia. Ide napríklad o lokality Zlaté piesky, Ružinov – východ, okolie Štrkoveckého jazera, polyfunkčný komplex PHAROS neďaleko letiska, Vlčie hrdlo, Mlynské nivy – západ, zónu Klingerka, zónu Bratislavská červoná tovareň a ďalšie. Poslanci sa pri pomerne zložitom prerokovávaní tohto dokumentu zaoberali každou z uvedených 42 zmien osobitne, pričom ku každej z nich zaujali konkrétne stanovisko. V tomto našli spoločnú reč so starostom S. Drozdom. Návrh zmien a doplnkov územného plánu mesta Bratislava vzali na vedomie, pričom poverili prednostku ružinovského miestneho úradu

Alenu Kaňkovú, aby do materiálu zapracovala ich jednotlivé pripomienky. Väčšinu z predložených zmien odmietli alebo pozmenili tak, aby boli v súlade s doteraz vypracovanými urbanistickými štúdiami v Ružinove. Ich nesúhlas sa týkal hlavne zmien v prospech investorov, výstavby na úkor zelene. „Chýbali mi v návrhu magistrátu naše požiadavky o zachovanie zelených plôch vo vnútroblokoch v starých obytných sídliskách,“ uviedol pre Ružinovské ECHO starosta Ružinova. O výslednej podobe tohto dokumentu nakoniec bude rozhodovať bratislavské mestské zastupiteľstvo.

(juh)

Najvyššia kriminalita je na Trnávke

TRNÁVKA – Najproblémovejšou lokalitou v Ružinove z hľadiska kriminality je Trnávka. Pri hodnotení bezpečnostnej situácie v mestskej časti za posledné mesiace sa na tom pred ružinovskými poslancami zhodli predstavitelia štátnej i mestskej polície.

Ako uviedol major Roman Fekete z Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava 2, pripravujú sa organizačné a personálne zmeny, ktoré by mali viesť k posilneniu obvodného policajného oddelenia na Trnávke.

Na výskyt trestnej činnosti v tejto lokalite má podľa jeho slov vplyv najmä skutočnosť, že sa tu nachádza viacero nákupných centier. Problémové je však podľa jeho slov napríklad aj okolie Miletičovej ulice. Za prvých osem mesiacov tohto roka bolo v Ružinove spáchaných 2 701 trestných činov, čo je o 219 viac ako vlni, polícia z nich objasnila 601. Najväčší podiel na trestnej činnosti mala majetková kriminalita, najmä krádeže. Skutočnosť, že Trnávka je problémovým miestom, potvrdil aj veliteľ okrskovej stanice Mestskej polície Bratislava – Ružinov Ivan Lahučký. Okrem iného informoval, že od 1. októbra nastupuje v lokalite Trnávka nový okrskár mestskej polície Marián Kováč. Pre problém s chýbajúcou miestnosťou pritom výkon okrskára v tejto lokalite bol na celý rok pozastavený. Na margo činnosti mestskej polície v Ružinove okrem iného konštatoval, že na ňu mal vplyv aj prechod so slovenskej koruny na euro – na začiatku tohto roka mestskí policajti nemohli ukladať pokuty, pretože nemali pokutové bloky v eurách.

Poslanci sa v rozprave zaujímali aj o to, čo štátna i mestská polícia robí proti tomu, aby sa na Radničnom námestí negrupovali bezdomovci a toxikomani, ktorí narušujú verejný poriadok a znečisťujú verejný priestranstvo. R. Fekete aj I. Lahučský sa zhodli v tom, že problémom je aj priľahlá večierka, v ktorej si bezdomovci kupujú alkohol. Štátna i mestská polícia do tejto lokality každý deň posiela hliadky, niekedy je však problematické voči týmto neprispôsobivým občanom zasiahnuť. Bezdomovci sa grupujú aj na iných miestach, napríklad na Mlynských luhoch.

(juh)

ANKETA

Dovolenkové leto je minulosťou. Oslovili sme niektorých predstaviteľov Ružinova s otázkami:

1. Myslíte si, že leto je pre komunálneho politika uhorkovou sezónou?

2. Nazdávate sa, že nás čaká v Ružinove horúca jeseň?

Slavomír Drozd
(starosta, SMER – SD)

1. Toto leto nebolo určite tzv. uhorkovou

sezónou. Okrem každodenných povinností na ružinovskom úrade, desiatok stretnutí s občanmi, sme dotiahli prípravu na hostovanie klubu HC Slovan Bratislava na našom zimnom štadióne, likvidovali sme čierne skládky – špeciálne napríklad zhorenisko na Borodáčovej ulici, skompletizovali pasportizáciu všetkých parkovacích miest v Ružinove a kompletnú prípravu materiálov k jednotlivým rekonštrukciám všetkých budov základných a materských škôl. Obsahujú presné počty okien na výmenu, stav striech, tepelného hospodárstva, sociálnych zariadení a konkrétnych finančných rozpočtov. Samozrejme,

našiel som si čas aj na oddych. S rodinou sme boli v Chorvátsku.

2. Horúca jeseň z politického hľadiska je v tomto zložení miestneho zastupiteľstva už zvykom. Blížia sa voľby do VÚC, schvaľovanie rozpočtu, volebný rok.

Ivan Boháč
(SMER – SD):

1. Uhorková sezóna pre mňa počas prázdnin určite nebola. Okrem

dvoch komisií som absolvoval niekoľko stretnutí s Ružinovčanmi, ktorí ma žiadali o pomoc v ich každodenných problémoch. Ako príklad uvediem stretnutie so zástupkyňou obyvateľov obytného domu na Prešovskej ulici ohľadne zámeru investora opätovne zahusťovať už aj tak intenzívnu zástavbu spôsobenú Eden parkom a Boriou.

2. Jeseň z môjho pohľadu môže byť horúca len kvôli pracovnému tempu, ktoré nás čaká. Musíme zabezpečiť úpravu rozpočtu tak, aby výpadky, ktoré sú v príjmoch mestskej časti, nepocítili občania v bežnom živote Ružinova. Potrebujeme prerokovať spolu s verejnosťou mnohé urbanistické štúdie a plány zón, ako aj pokračovať v procese revitalizácie škôl a materských škôl. V októbri, ktorý je mesiacom úcty k starším,

musíme pozorne počúvať čo trápy nastarších spoluobčanov a podať im pomocnú ruku.

Valentín Mikuš (OK):

1. Tak ako každý človek, tak aj komunálny politik si potrebuje cez leto oddýchnuť. Či sa to dá nazvať uhorkovou sezónou, neviem. Ešte v prvom júlovom týždni prebiehali zastupiteľstvá, v auguste sa už pripravovali septembrové. Obrátilo sa mňa niekoľko občanov so svojimi občianskymi problémami, podnetmi. Medzitým som sa venoval rodine a oddychu.

2. Už v auguste sa začali pripravovať septembrové zastupiteľstvá v meste, mestských častiach a v župe. Takže horúco bude určite, ešte aj v novembri, keď sa ďalší komunálny vývoj naštartuje voľbami do VÚC.

Viktória Jančošeková
(SDKÚ – DS):

1. Leto bez pochyby patrí medzi obdobia roka, keď máme viac času na oddych, regeneráciu a načerpanie síl. To, či pre komunálneho politika je leto uhor-

kovým obdobím, závisí predovšetkým od neho samotného. Osobne som toto leto využila na prípravu agendy SDKÚ – DS, ktorú chceme presadzovať na zastupiteľstvách.

2. Neviem, či bude horúca, ale ak ste nazvali letnú sezónu uhorkovou, tak sa počas nej udiali, ale aj neudiali veci, o ktoré sa rozhodne budeme zaujímať už na najbližšom zastupiteľstve. Osobne ma veľmi znepokojilo rozhodnutie pána starostu v súvislosti s povolením navýšenia polyfunkčnej stavby RETRO. Druhá vec: ešte v júni sme apelovali, aby počas leta bol pripravený konkrétny rozpočet a rozpis rekonštrukčných prác na našich ZŠ a MŠ, náš návrh neprešiel a mám pocit, že sa tak na úkor škôl premrhali 3 mesiace. V septembri sme mohli byť ďalej.

Dušan Pekár
(KDH):

1. Pre komunálneho politika neexistuje uhorková sezóna. Funkcia

poslanca, starostu, či zástupcu starostu je služba pre ľudí Ružinova v každom ročnom období. Nech sa to nechápe ako fráza, pre mňa je to vážny záväzok Ružinovčanom.

2. Želám si horúcu jeseň, ale len z meteorologického hľadiska

Rozvoj čaká aj lokalitu Dunajské predmestie

MALE PÁLENISKO – Poslanci ružinovského miestneho zastupiteľstva na svojom zasadnutí 22. septembra schválili zadanie pre vypracovanie urbanistickej štúdie polyfunkčného areálu v lokalite Dunajské predmestie na Nivách.

Ide o územie vymedzené Slovnafskou lícou, železničnou traťou pri Ústrednej nákladnej stanici a obytňou zástavbou Páleniska, zo západu je ohraničené nesúrodou priemyselnou zástav-

bou a zeleňou. Jeho výmera je asi 25 hektárov a v súčasnosti sa využíva ako poľnohospodárska plocha. Účelom štúdie, ktorej obstarávateľom je spoločnosť REBOD, s.r.o., je riešiť funkčné

využitie tohto územia, ako aj jeho dopravné a technické vybavenie. Cieľom investora je vybudovanie ucelenej polyfunkčnej mestskej zóny, pričom ráta s výstavbou piatich objektov, ktoré by sa sta-

li jadrom budúceho rozvoja celej tejto lokality. Ráta sa tu s trvalým i prechodným bývaním, občianskou vybavenosťou, administratívno-logistickým centrom i so skladovými priestormi.

Riport

Inter Bratislava v Ružinove?

Septembrové ružinovské zastupiteľstvo patrilo medzi najdlhšie. Trvalo vyše osem hodín. Aj keď už tiahol na 22. hodinu a mnohí boli oprávnene unavení, pred poslancami vystúpil predstaviteľ futbalového klubu Inter Bratislava A. Greguš. Potom, ako klub zmenil majiteľov, muži odišli hrať Corgoň ligu do Senice, ostalo približne 180 mladých futbalistov doslova na ulici. Takto charakterizoval situáciu predstaviteľ nástupníckeho klubu. Muži si vzali licenciu na najvyššiu súťaž a žiacke tímy nechali „na pospas osudu“. Ružinov Greguš požiadal o pomoc pri budovaní pasportovaného futbalového ihriska pre mládežnícky klub Inter Bratislava v rámci základnej školy na Ostredkovej ulici a susednej privátnej strednej školy. „Nežiadame peniaze, len miesto, kde by žiaci Interu Bratislava mohli hrať futbal. Máme investora a pomôžu aj fondy medzinárodných futbalových združení,“ objasnil ďalej A. Greguš. Jeho žiadosť rozpútala podpornú diskusiu medzi poslancami. Svrne jeho žiadosť ocenili a prisľúbili, že urobia všetko preto, aby sa tento zámer mohol realizovať a futbalový klub so slávnym menom a bohatou históriou zakotvil v Ružinove. Poslanci už raz mali šancu preukázať svoj postoj k podpore futbalu. Presne 16. júna rokovali o návrhu riaditeľa ZŠ na Nevádzovej ulici, aby prenájom športového areálu školy za symbolickú cenu predĺžil na 40 rokov. Pod touto podmienkou bol klub BCT Bratislava (známy ako „emdezетка“ pri Kuchajde) ochotný vybudovať na zničenom ihrisku normovaného futbalové ihrisko, tréningové ihrisko, tribúny a obslužnú budovu. Areál by v doplnudňajších hodinách plne patril škole. Materiál nezískal podporu miestnej rady a následne sa nedostal do zastupiteľstva. Verme, že Interu sa bude dariť lepšie...

(rk)

Vodná vojna v Umagu

Ružinovský športový klub aj tento rok zorganizoval športové tábory v Chorvátsku

Ružinovské deti sa cez leto vybrali na desaťdňový detský letný pobyt pri mori v oblasti Katoro, neďaleko chorvátskeho Umagu. Ružinovský športový klub v spolupráci s mestskou časťou Ružinov pre ne už piaty rok zorganizoval letný tábor. Obľúbené letovisko navštívili štyri turnusy detí vo veku od 7 do 15 rokov.

Účastníci letného tábora.

Už o ôsmej hodine večer sa pred ružinovským Miestnym úradom zišli desiatky nedočkavých detí a rodičov, ktorí svoje ratolesti odovzdali do rúk zodpovedných vedúcich. So zapnutím motora a prvými pohybmi kolies autobusu padli posledné zakývania a priestor vozidla zaplnil detský smiech. S pribúdajúcimi hodinami vrava ustala a nočná cesta naprieč Rakúskom a Slovinskom prebehla pokojne. Ráno, keď deti otvorili oči, čakal ich už pohľad na čerstvo vychádzajúce slnko nad širým morom.

Štyri oddiely

Čertice, Svište, Tigrice a Anakondy. Tak to sú 4 oddiely, ktoré vytvorili a pomenovali ružinovské deti. Názov posledného z nich vysvetľuje Janko, ktorý patril do tohto oddielu: „*Pôvodne to bola Anakonda, ako ten had, ale potom sme to medzi sebou zmenili na Anakonda, aby to bolo srandovnejšie.*“ Deti si hneď po príchode sami vybrali svojich vedúcich, ubytovali sa a strávili prvý deň na „základni“, kamennej pláži neďaleko apartmánov. Tu sa stretávali každý deň doobeda a aj po dvojhodinovom odpočinku. Osviežením bol výlet na pláž s pozvoľným vstupom do mora, známu aj ako Jamaica, či zábava v neďalekom bazéne.

Každý turnus mal dopredu naplánovaný celotýždňový program. Ten tvoril akúsi hlavnú líniu, ktorá sa prispôbovala charakteru a požiadavkám

detí. Na tie už čakali množstvá hračiek, športových potrieb, farbičiek a štetcov, ktoré využívali počas celého pobytu.

Hlavným ťažiskom programu bolo kúpanie pri mori a rôzne súťaže. Oceňovali sa najkrajšie tácky, zbierali sa mušle, súťažilo sa v skoku do vody a nechýbal ani futbalový zápas oddiel proti oddielu. Súťažilo sa aj v poriadku-milovnosti. Každý deň sa udeľovali body za poriadok na izbách. Deti, ktoré mali najčistejšiu izbu, dostali na záver turnusu špeciálnu cenu, ktorú im osobne udelil starosta Ružinova, Slavomír Drozd. Keď sa deťom nechcelo plávať v mori, hrali pingpong, minigolf, či spoznávali okolie na výlete na šesťmiestnych bicykloch.

Večerný program tvorili diskotéky, zábavné večere v podobe súťaže Oddiel baví oddiel, karnevalu, nechýbala obľúbená voľba miss a missáka tábora, populárny nočný pochod či výlet za nákupmi i pamiatkami do centra Umagu, kam sa deti dostali turistickým vláčikom. Tu sledovali západ slnka nad širým morom pri majáku, neodolali veľkej jadranskej zmrzline a spolu s svojimi vedúcimi sa priučili umeniu zjednávania cien pri nákupoch na večernej promenáde. „*Deti musia mať veľmi veľa zážitkov. Vtedy je dobrý turnus, keď povedia: To už prešlo 7 dní? Ako to rýchlo ubehlo... My im musíme urobiť najkrajšie prázdniny v živote,*“ hovorí Kristína Kôvešová, organizačná vedúca 3. a 4. turnusu.

Nočný pochod

Žiaden tábor by nebol „to pravé orechové“ bez nočného pochodu, z ktorého mali deti aj tento rok veľký zážitok. Po skorej večierke ich vedúci zobudili a po skupinkách zobrali do „uličky strachu“, kde už strašili najstarší chlapci z turnusu. Zaujímavý zážitok má Ľubko (10) „*Ja osobne si budem najviac pamätať na ten nočný pochod, kedy nás zobudili o jedenásťtej večer, že musíme ísť rýchlo na nástup. Myslel som si, že už je ráno, a tak som šiel na nočný pochod ako jediný v šľapkách.*“ Dievčatá najviac ocenili výlet na promenádu v Umagu. More stánkov s oblečením, bižutériou, slnečnými okuliarmi či suvenírmi uchvátili nejednu z nich. Najradšej kupovali kabelky, náhrdelníky, a samozrejme, spomienkové drobnosti pre seba i rodičov. Jakube (14) sa veľmi páčilo zjednávanie: „*Sama som nezjednávala, ale bolo super pozorovať to dohadovanie cien.*“ Osobitým spôsobom na výlev energie bola vodná vojna. Tá sa náramne páčila deťom, aj vedúcim. Nafukovací čln sa v jedno poobedie zmenil na zásobáreň vody, deti sa ozbrojili vodnými pištoľami a útočili na vedúcich. Tí sa bránili pomocou

balónov plných vody. Po polhodinovom boji sa už všetci vybrali na pláž, kde im mokré plavky vysušilo príjemné slniečko.

Starali sa o nás...

Štyri oddiely posledného turnusu do Umagu malo na starosti 7 dospelákov. Hlavnú úlohu zohrávali organizačná a hlavná vedúca. Jednotlivé oddiely mali na starosti 4 vedúci. Na zdravie našich detí dohliadala zdravotníčka. Vo vysokých teplotách bolo dôležité dodržiavať najmä pitný režim a neustále nosiť na hlavu šiltovky. Tie slúžili aj ako poznávacie znamenie. Deti nosili oranžové, vedúci žlté. „*Stala sa z nás jedna veľká rodina a všetci mi budú veľmi chýbať,*“ priznala sa Dominika (13). Počas celého tábora sa odovzdalo množstvo diplomov a vecných cien. Na poslednom nástupe získali všetci pamätný list so spoločnou fotografiou. Na ceste domov si deti zaspievali, pospomínali a nechýbali ani slzičky. No nie je dôvod na plač. Všetci účastníci detského letného pobytu pri mori v Umagu sa už v septembri uvidia na spomienkovom stretnutí v amfiteátri Štrkoveckého jazera.

Zuzana TIŇOVÁ
Foto: autorka

Vodná vojna o Umag.

Na celom Slovensku je v súčasnosti podľa najnovších informácií až 3 600 kilometrov (!) cyklistických ciest a cestíčiek. Cyklistom, ktorí sa pýtajú, kadiaľ majú vlastne jazdiť, znie tento údaj možno až neuveriteľne. Informácia odznela nedávno v spravodajstve istej televízie, ktorej štáb si fakty overoval u štátnych úradníkov zodpovedných za tento segment cestnej siete. Na samotnú Bratislavu podľa toho pripadá rovných 60 km cyklistických trás, čo nám v pomere s ostatným územím republiky môže pripadať nedostatočné. V pláne je však podľa magistrátu výstavba respektíve úprava ďalších kilometrov komunikácií pre vyznávačov rekreačného športovania na bicykloch. Azda sa ich dočkáme v dohľadnej budúcnosti...

Médiá priniesli nedávno z jednej bratislavskej križovatky reportáž o zrážke cyklistky s nákladným automobilom. Kolízia vyzerala strašidelne a vyšetrovanie ukázalo, že cyklistka nedala prednosť nákladniaku, ktorý si nevšimla a ani ho nemohla počuť, lebo na ušiach mala slúchadlá s nahlas pustenou hudbou. Neopozorná športovkyňa obišla napokon „len“ s niekoľkými stredne ťažkými zraneniami, dochrámaným bicyklom i sebavedomím. Pre jazdcov so slúchadlami na ušiach je tento prípad poučením, že na ceste musia nielen dobre vidieť a byť videní, ale majú aj počuť, čo sa deje okolo nich. „Hluchí“ cyklisti sa stávajú najčastejšie obeťami dopravných nehôd na ceste z Podunajských Biskupíc do Miloslavova, kde je popri vozovke niekoľko smutných križov. Táto cesta je síce tzv. vedľajšia, ale je dosť frekventovaná. Hoci je už mimo intravilánu mesta, len málo cyklistov, ktorých stretnete, má prilbu a reflexné vesty, zato slúchadlá s hudbou má na ušiach väčšina potenciálnych obetí bezohľadných vodičov – cestných pirátov. Táto cesta je najviac obľúbená najmä v lete, keď po nej cyklisti smerujú k blízkym jazerám v Rovinke respektíve Dunajskej Lužnej. Táto komunikácia bez dopravného značenia je pre cyklistov najnebezpečnejšia v okolí Bratislavy. Pre Ružinovčanov je preto výhodnejšou a pokojnejšou cestou k známym jazerám trasa po malej hrádzi od Slovnaftu poza Rovinku.

K Štefánikovi

Na hranici intravilánu Ružinova hneď za letiskom M. R. Štefánika je pamätník, ktorý pripomína miesto tragédie, kde slávny generál a politik zahynul pri leteckej havárii 4. mája 1919. Na jar a na jeseň je pyramída architektu Dušana Jurkoviča obľúbeným miestom cyklistických výletov. Z Ružinova sa k nej najlepšie dostanete od konečnej električky cez lesopark z Vrakune popri Malom Dunaji (okolo čističky odpadových vôd). Pri plote na konci letiska je rázcestie. Keď pôjdete

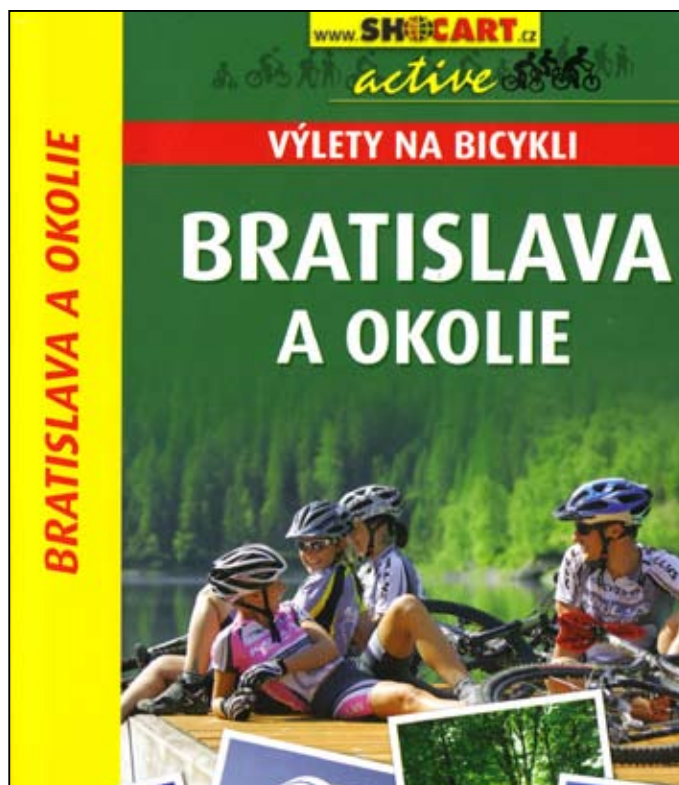
dalej rovno popri rieke, prídete k jazerám Zelená voda, doľava popri plote za letiskom prídete k pamätníku. Pietne miesto poskytuje príjemné prostredie na oddych, pravda, iba ak práve opäť nebude zahádzané odpadkami od tiežkultúrnych návštevníkov... Nároční a trénovaní cyklisti, ktorí toto miesto považujú iba za východiskový bod pre dlhšiu túru, majú na výber viaceré možnosti.

Za pamätníkom vedie cesta k roľníckemu družstvu, za ktorým ak odbočíte doľava, dostanete sa k jazeru v Ivanke pri Dunaji. Ak sa od pamätníka vyberiete za letiskom cez Ivanku a prejdete hlavnú cestu, prídete odzadu do Vajnôr. Z nich je to blízko do jedinečnej rezervácie Jurský šúr. Tam však už, vzhľadom na štátut rezervácie, musíte z bicykla zosadnúť a zákutia „Jurského parku“ si môžete vychutnať iba pešou prechádzkou, ak ste dostatočne odolní voči mračnám otravného hmyzu. Mimo chodcom – hmyz. Kvalitné slnečné okuliare vám ochránia zrak nielen pred škodlivým žiarením, ale zabránia aj hmyzu, aby vám poškodil oči. Nie je to nič príjemné, keď vám „padne do oka“ v plnej jazde niečo blanokrídle. „Keď šliapete, držte ústa zavreté!“ Tak volal istý známy tréner na svojich cyklistov počas slávnych Pretekov mieru. Videl som, ako sa jeden jazdec skoro zadusil, keď mu až do pažeráka vletela osa...

Ale poďme späť na cesty. Kto obľubuje jazdu po kopcoch, môže sa vo Svätom Jure vybrať na hrebeňovku v tieni stromov. Vedie tam asfaltka, ktorou sa možno vrátiť do Bratislavy cez Raču či Krasňany dole, alebo cez Kolibu do centra, respektíve cez Železnú studienku aj s vyšliapaním na Kačín k Vojenskej nemocnici, prípadne druhou stranou do Lamača.

Na druhom brehu

Počas cyklistickej sezóny by sme nemali vynechať atraktívny výlet popri hlavnom toku Dunaja smerom na juh či na západ. Obliebatá trasa od Prístavného mosta či Mosta Apollo cez Dunaj nám na petržalskej hrádzi dáva

Sprievodca po bratislavských cyklotrasách. K zakúpeniu v predajni Greenbike.

na výber. Doľava okolo Chorvátskeho ramena prídeme až do Čunova. Tu sa opustením hrádze (ale aj pokoja bez automobilov) dostaneme do Rusoviec, prípadne do Jaroviec a cez rakúske územie sa v Bergu vrátíme do Bratislavy, alebo zjídeme do Maďarska, kde sú pekné trasy popri Mošonskom Dunaji. Ak sa za Čunovom vyberieme k areálu vodných športov, otvára sa cesta po hrádzi plavebného kanála do Dobrohošťa ku kompe, alebo ďalej až do Gabčíkova.

Pokiaľ v Petržalke uprednostníme cestu proti prúdu hlavného toku Dunaja, pri moste Lafranconi na pravom brehu sa môžeme smerom doľava dostať na cestu popri rieke do Wolfstahlu a ďalej do Hainburgu. Ak cez Most Lafranconi prejdeme späť na ľavý bratislavský breh, čaká nás cesta do Devína. Je tu už čiastočne hotový cyklistický chodník, ale aj tak časť trasy treba prejsť po vozovke s okolo frčiacimi autami. Popri Morave (ak nie je rieka práve vyplavená z brehov) prejdeme z Devína do Devínskej Novej Vsi

a ďalej na Záhorie, alebo môžeme ako cyklokrosári vyniesť bicykel na Devínsku Kobylu a pokochať sa nádhernými výhľadmi. Na hrebeni je cesta vhodná na jazdenie, len si treba overiť, kde opúšťa územie prírodnej rezervácie, aby ste mohli vysadnúť na bicykel a začať jazdu, inak vám hrozí konflikt s náhodnými príslušníkmi lesnej stráže. Z Devínskej Kobylky vedie asfaltka dole do Dúbravky, ale dá sa prejsť až do Karlovej Vsi po hrebeni cez Kapucínsky les. Tieto výlety sú vhodné iba pre trénovaných cyklistov, ktorí už pred letom majú v nohách svojich „sto jarných kilometrov“.

Cyklistika v Bratislave môže byť skutočnou radosťou, pokiaľ poznáte vhodné trasy, ktoré sa čo najviac vyhýbajú komunikáciám s automobilovou premávkou. Radosnejšie jazdenie nás však čaká, až keď sa dočkáme ďalších kilometrov cyklistických trás, na ktorých sa budeme môcť cítiť bezpečne a komfortne.

Roman KALISKÝ-HRONSKÝ
Foto: archív

TAJOMSTVO MLADEJ LÁSKY

V bratislavskom paneláku desaťročia spomína tajná manželka bulharského cára

V Sibamac aréne v Bratislave sa pod holým nebom predstavila bulharská sopranistka Jordanka Derilová v úlohe Aidy v rovnomennej opere Giuseppe Verdiho na začiatku tohto leta. Zážitok to bol úžasný, keď uhrančivé tóny ďalších sólistov doslova vynášali divákov k tmavej oblohe posiatej hviezdami v staroegyptskej dráme. Slováci mali možnosť vidieť aj momentálny fenomenálny zjav opernej scény z Talianska Antonia Stragapedeho. Myšlienky v hlave zatiaľ blúdili aj inými historickými súvislosťami než tými, aké ponúkalo operné predstavenie. Akoby sa Verdiho dielo Aida spojilo s osudmi ľudí žijúcimi ťažké časy 2. svetovej vojny a nasledujúceho obdobia socializmu v 20. storočí. Tomuto spojeniu umenia s históriou pomohla svojou virtuozitou bulharská operná diva. Na Slovensku žije totiž tajne manželka jedného z posledných bulharských cárov, celé desaťročia ukrytá pred verejnosťou v bežnom paneláku na sídlisku. A to neďaleko spomínaného operného pódia hraničiaceho s Ružinovom – priamo v druhom bratislavskom obvode. A takmer nik o jej tajomstve nevie.

Cár Ferdinand Bulharský

Moja stará mama Barbora zomrela v roku 1990. Rok predtým ako sa narodil náš syn Juraj. Nemohli sa poznať. Keď som bol malý, stará mama mi vravela, že jej sesternica sa vydala za bulharského cára. Nášho Jurka sme prihlásili do Bulharskej školy v Bratislave. Tieto dve informácie spolu nesúviseli. Dôvody, prečo syn chodil do Bulharskej školy sú iné. Vďaka nej som však spomínal na starú mamu. Od malička ma tá predstava opájala. Taká rozprávková. Ako sa starej mami sesternica vydala za cára.

Nie za kráľa, ale rovno za vládcu celej ríše! Nikdy som dovtedy nezistoval, čo je na tom pravdy. Veril som starej mame. Bola mojou rozprávkovou vílou. Vedel som, že si to nevymyslela. Veď ak by si niečo chcela vymýšľať, asi ťažko by prišla na Bulhar-

ské cárstvo, keď rozprávky a kráľi v nich sú skutočnejší v bližšej krajine k Slovensku.

Žiaľ, keď som začal s pátraním, čo je pravdy na tom, čo mi stará mama vravela, bola mŕtva už aj moja mama, jej dcéra. Ťažko sa mi teda overovali detské spomienky. Jedno som vedel na isto. Stará mama mi túto informáciu povedala určite vážne, aj keď mne to znelo rozprávково. Nemala si dôvod vymýšľať. Nehovorila mi to ako rozprávku. Iba ako fakt. Stará mama pochádzala z Liptovskej Tepličky. Jej brat mal vnuka, teda môjho bratranca z druhého kolena. Bystrík Červenka sa zaoberá rodokmeňom. O tom, že sa jeho prateta a moja stará mama zmienila o vydaji niekoho z rodiny za bulharského panovníka, nevedel nič. Akurát mu táto správa rezonovala s inou

rodovou líniou po jeho mame, ktorej otec bol rodený Bulhar.

A tak som zistil ďalší bulharský koreň v našej slovenskej rodine. Lenže ten zjavne nemala stará mama na mysli. Hľadal som ďalej. Mamine sestry teta Božena Mareková z Košíc, ani teta Leopoldína Kallová z Tatranskej Lomnice o sesternici ich mamy, ktorá sa vydala za bulharského cára, nikdy nepočuli. Už som mal obavy, či to povedala stará mama len mne. Lenže novú informáciu som sa náhle v čase, keď som začal o celej histórii pochybovať, dozvedel od Mariána Číža, riaditeľa Múzea vo Svätom Antone. V tomto poľovníckom zámočku žil Ferdinand Maximilián Karol Leopold Mária Coburg, ako ho skrátené volali, jednoducho cár Ferdinand Bulharský.

Narodil sa v roku 1861 a zomrel v roku 1948. Počas svojho života dvakrát ovdovel a neoficiálne sa tretíkrát oženil. Zo Svätého Antona odišiel v roku 1944 do Nemecka, kde o štyri roky zomrel. Podľa všetkého s ním bola aj jeho manželka. Tá, ktorú si našiel na Slovensku, ale zosobášil sa s ňou tajne. Prečo, môžeme len hádať. Bola 2. svetová vojna. Jeho syn a nástupca na tróne cár Boris III. zomrel v roku 1943. Slovenská nevesta bola oveľa,

oveľa mladšia. Navyše nebola šľachtická.

Jediný, kto spomienku mojej nebohej starej mamy Barbory z Liptovskej Tepličky vedel v rodine potvrdiť, bola jej neter, osemdesiatročná teta Valika Šoltésová z Prešova. Až tá mi povedala, že si na správu o vydaji vzdialenej sesternice za bulharského cára pamätá. Mala vtedy najviac 17 rokov, keď o tom počula. Časovo to zapadá do rokov 1943 až 1944. A spomínaná sesternica nemala vtedy oveľa viac, iba o tri roky.

Riaditeľ múzea Marián Číž sa rozprával so svedkami, ktorí boli na svadbe. Nevesta a sesternica mojej starej mamy Barbory však nikdy tieto chýry nepotvrdila. Ani v našej rodine sa o nich nehovorilo. Stará mama mi to raz spomenula, a to bolo všetko. Prečo boli tieto tajnosti, je mi viac ako jasné. Starej mami neter teta Anička Greňová bola v 50. rokoch väznená spolu so svojím nastávajúcim manželom ako politický väzeň v Želiezovciach. Teta Anička Greňová schovávala kňazov v čase ich prenasledovania, na čo jej tajní policajti prišli. Ďalší príbuzní z Liptovskej Tepličky ako ujo Matej Červenka, či Števo Milan boli rovnako prenasledovaní za

Bulharský cár žijúci na Slovensku podporoval viaceré nadané slovenské deti na ich štúdiách. Preto bol medzi Slovákmi veľmi obľúbený.

vieru v Boha vtedajšou tajnou komunistickou políciou Štátnou bezpečnosťou. Po mučení Štefka Milana ostali v miestnosti polície na stenách mnoho rokov stopy jeho krvi.

O mnohých veciach bolo nutné mlčať. A najmä pred prostorekými deťmi. V našej rodine bol spomínaný týraný kňaz Štefan Milan, ale aj pápežský prelát Štefan Nahálka. Toto meno sa snažila stará mama nájsť pri tajnom počúvaní Rádia Vatikán. Preto fakt, že ďalší člen rodiny sa dostal do manželského zväzku s bulharským cárom, bol vlastne vnímaný ako podružný. Možno aj tiež potenciálne nebezpečný. Kňaz Štefan Milan zostal žiť na Slovensku napriek komunistickému prenasledovaniu a dožil sa slobody viery po roku 1989. Pápežský prelát Štefan Nahálka ušiel pred komunistami do Vatikánu a rodina s ním už nemala priamy kontakt. Iba tajný pri počúvaní zakázanej rozhlasovej stanice. Aj ten sa pretrhol, keď Monsignore Nahálka v roku 1975 zomrel. Dovtedy sa však zaslúžil o vznik Sloven-

ského ústavu svätého Cyrila a Metoda v Ríme. Teda inštitúcie, ktorá tlmočí odkaz svätých Cyrila a Metoda začatý na Slovensku, ale rozvíjaný a chránený tisíckrát práve v Bulharsku.

V Bulharsku v časoch socializmu nežil ani Simeon II., vnuk Ferdinanda Bulharského. Bol posledným bulharským cárom. Po páde komunistických režimov vo východnej Európe sa stal bulharským premiérom. To je však už iná história.

Slovákov a Bulharov teda nespája len vyše tisícročná tradícia svätých Cyrila a Metoda. Majú aj mladšie dejiny, ktoré sa dotýkajú priamo rodín. Neviažu sa len k takým exponovaným menám, akými sú šľachtické rody. A nedávno som sa aj ja dozvedel, že rozprávanie mojej starej mamy Barbory v mojom detstve nebola rozprávka.

Opera Aida 17. júna 2009 v Bratislave sa skončila známym dejstvom, keď sa zaživa v zamurovanom hrobe stretli štátom nenávidení milenci v príbehu zo starého Egypta. Etiópska princezná v podaní bulharskej

Sídlo cára, kaštieľ vo Svätom Antone kedysi.

sopranistky a egyptský vojvodca obžalovaný z vlastizrady. Takmer ako starej mamina sesternica, ktorá sa vo veľmi mladom veku vydala za bulharského cára. A ešte žije na Slovensku skromne dôchodcovským životom so svojím tajomstvom, ktoré neprezradila na verejnosti, že sa kedysi mladučka v čase 2. svetovej vojny vydala za starého bulharského panovníka. A nechce,

aby sa to dozvedel nik ani dnes. Chráni si spomienku na mladú lásku k starému cárovi ako poklad. Odmietla sa s ním deliť s verejnosťou. Preto dodržiavam jej vôľu a identitu tejto ženy neprezradím. Poviem len, že stále býva tam, kde sa distribuuje aj mesačník mestskej časti Bratislava – Ružinov, Ružinovské ECHO.

Stanislav HÁBER
Foto: archív autora

OZNAM PRE OBČANOV

MÚ Bratislava-Ružinov oznamuje, že jesenné upratovanie sa uskutoční v dňoch
od 03. 10. 2009 až 17. 10. 2009

opätovne formou triedeného zberu objemného odpadu – v zberových dvoroch – pre každú obytnú časť zvlášť.

JESENNÉ UPRATOVANIE 2009

OSTREDKY

dňa 03. 10. 2009 – sobota / od 9.00 do 17.00 hod.

- parkovisko na Súmracej ul. č. 18 – 24, pozdĺž Ružinovskej cesty
- Víčie hrdlo č. 75

ŠTRKOVEC

- Komárnická – roh Herlianska ul. – parkovisko

TRNÁVKA

- parkovisko na Bulharskej ul.

PRIEVOZ

dňa 10. 10. 2009 – sobota / od 9.00 do 17.00 hod.

- parkovisko Staré záhrady oproti cintorínu
- roh Hraničná a Mlynské Nivy oproti prevádzke Bizón
- Víčie hrdlo – sídlisko

POŠEŇ

- parkovisko pred nákupným centrom Kocka

TRÁVNIKY

- parkovisko na rohu ulíc Rezedová – Ďatelinová – Muškátová

STARÝ RUŽINOV

dňa 17. 10. 2009 – sobota / od 9.00 do 17.00 hod.

- garážové parkovisko ul. Priekopy

RUŽOVÁ DOLINA

- parkovisko v Ružovej doline pri č. 27 – Delfín

NIVY

- pri Zdravotnom stredisku na Kvačalovej ul.

pre všetky FYZICKÉ OSOBY bývajúce v Mestskej časti Bratislava-Ružinov sa dňa
17. 10. 2009 od 9.00 do 12.00 hod na mieste RUŽOVÁ DOLINA pri čísle 27 – Delfín
uskutoční zber **NEBEZPEČNÉHO DOMOVÉHO ODPADU** (farby, batérie, žiarovky ...) v spolupráci s firmou ARGUSS s.r.o.

OBČIANSKA INZERCIA

1. Darujem za odvoz bielu gala skriňu, pričom spodná časť je na vešanie a nadstavec je na ukladanie. Kontakt: 02/64362136, mobil: 0904622071

2. Prenajmem garáž na Rezedovej ulici č. 25 – 27 v Ružinove. Cena: dohodou. Kontakt: Ján Dziak, Zochova 18, 811 03 Bratislava, kontakt: 0915 468 642

ODSTRAŇOVANIE ZHORENISKA

V blízkosti ZŠ na Borodáčovej ulici sa mnohé mesiace nachádzalo zhorenisko bývalej športovej haly. Tento objekt je v súkromných rukách, preto jeho odstránenie náležalo vlastníkovi. Ten vyše roka nereagoval na výzvy obyvateľov i miestneho úradu, že znižuje kvalitu bývania, vytvárajú sa na ňom čierne skládky a stretávajú bezdomovci. Ružinovský úrad sa preto rozhodol zhorenisko odstrániť na vlastné náklady, s tým, že prostriedky bude žiadať od vlastníka objektu späť.

Takto vyzerala budova športovej haly vedľa základnej školy na Borodáčovej ulici potom, ako ju zničil požiar.

Napriek mnohým výzvam ružinovského úradu, odmietal majiteľ zhorenisko odstrániť. Vytvárali sa pri ňom čierne skládky.

Mestská časť Ružinov sa rozhodla zhorenisko odstrániť na vlastné náklady.

Na práce sa musela objednať ťažká technika.

Po odstraňovaní ostala pri základnej škole vyčistená betónová doska.

Uvidíme, ako sa tento pozemok využije v budúcnosti. Starosta Ružinova Slavomír Drozd by tam chcel mať novú športovú halu.

Foto: Miroslav SABOVČÍK

Deň colníkov na ružinovskom Štrkovci

Najstaršie zmienky o vzťahu svätého Matúša k colníkom pochádzajú ešte z Biblie

11

Dvadsiaty prvý september patrí slovenským colníkom, ktorí v tento deň oslavujú svoj národný sviatok. Je to presne v deň svätého Matúša, ktorý je patrónom práve colníkov. Najstaršie zmienky o vzťahu svätého Matúša k colníkom pochádzajú ešte z Biblie. Svätý Matúš, občianskym menom Levi, bol jedným zo štátnych úradníkov, ktorí vyberali pre štát mýto, teda colné poplatky.

Namiesto toho, aby si colníci tento pre nich významný deň užili a oslávili ho, pripravujú radosť iným. Bratislavský colníci pozvali návštevníkov do Ružinova. Obyvatelia hlavného mesta si mohli prezentáciu Colného úradu Bratislava pozrieť v Areáli hier Radosť na Štrkovcom jazere. V bohatom programe sa predstavili všetky zložky colnej správy, ktoré si vo viacerých prípadoch vyslúžili potlesk. Nechýbali ani kukláči, zbrane, ale aj skutočné zatýkanie páchatelov. „Pre širokú verejnosť sme pripravili bohatý program. Chceme v tento pre nás významný deň, v deň svätého Matúša, čo najlepšie prezentovať colnú správu. Chceme priblížiť hlavne deťom, v čom spočíva práca colníkov a s čím všetkým sa v nej stretávajú,“ povedala pre TV Ružinov Tatiana Lukačiková, hovorkyňa Colného úradu v Bratislave.

Nadšení školáci

Na Štrkovec zavítali aj deti z rôznych základných škôl, samozrejme, aj z tých ružinovských, aby sa o práci colníkov čo-to dozvedeli. „Naozaj je sa na čo pozerieť. Deti majú možnosť vidieť ukážky z daňového dozoru, zadržaný tovar, výstroj a výzbroj colníkov, zbrane si dokonca môžu aj pozrieť a vyskúšať. Taktiež veľmi zaujímavé je skenovacie zariadenie, ktoré colníkom v ich práci veľmi pomáha, všetko sa dialo pod dozorom colníkov,“ dodala Tatiana Lukačiková.

Práca dnešných colníkov však už ani zďaleka nie je o vyberaní cla. Na Štrkovci bolo možné vidieť v akcii colníkov z protidrogovej prevencie či kynológov. Najväčšiu pozornosť medzi malými návštevníkmi však upútalo zadržanie páchatel'a, pri ktorom sa dokonca aj strieľalo. To sa páčilo najmä malým ško-

Špeciálne cvičený pes na vyhľadávanie nelegálnych látok v akcii.

l'kom, chlapcom. „Je to úplne super, podľa mňa uvidia colníci musia byť šikovní a musia mať aj kondíciu, aby nebezpečných ľudí dobehli, chytili a zadržali. Musia dávať pozor, aby sa k nám nedonášali drogy a iné nevhodné veci. Ale je to nebezpečná práca, no neviem, neviem, či by som to chcel robiť. Možno aj chcel, ale neviem, či by mi to mama dovolila,“ zhodnotil výstižne prácu colníkov malý ružinovský školák Marek.

Kukláči v utajení

Nemenej pozornosti a hlavne rešpektu sa ušlo aj kukláčom. Hlavne malí návštevníci boli predvedenou akciou nadšení a hneď niekoľko z nich by určite chcelo toto povolanie v dospelosti vykonávať. Na túto prácu sa však colníci musia doslova nadrieť. „Vykonávanie tejto práce nie je vôbec jednoduché. Záujemcovia by mali spĺňať

niekoľko podmienok. Kukláči musia mať minimálne 23 rokov, po úspešnom absolvovaní fyzických a psychologických testov sú zaradení do ozbrojenej zločky, zatiaľ však len na skúšobnú dobu. Až po tejto lehote sa zaradujú do výcviku. Potom musia všetky zákroky vykonávať v záujme toho, aby chránili seba, ale aj tých ľudí, na ktorých je zásah vykonávaný,“ objasnila prácu kukláčov Tatiana Lukačiková.

Na svoje si v tento deň prišli naozaj všetci. Colný úrad tak ako aj po minulé roky, ponúkol rôzne ukážky práce colníkov, zaujímavosti zo svojej minulosti, prítomnosti, ale aj budúcnosti. Podarilo sa mu tak znova zorganizovať zaujímavý akčný deň, z ktorého si školáci odniesli veľa zážitkov. Colníci sa tak na Štrkovec vrátia s najväčšou pravdepodobnosťou aj o rok.

Katka KOSTKOVÁ
Foto: archív

Deti tiež zaujali rôzne veci, ktoré sa pašerákom nepodarilo previezť.

Foto Slovakia 2009

1. ročník výstavnoprezenačného podujatia pre fotografov

Fotografický portál pripravil pre všetkých priaznivcov fotografie 1. ročník výstavnoprezenačného podujatia FOTO SLOVAKIA 2009. Podujatie je určené amatérskym a profesionálnym fotografom, ako i laickej verejnosti zaujímajúcej sa o svet fotografie. Konať sa bude 17. októbra v DK Ružinov.

Počas celého dňa si budú môcť návštevníci vyskúšať najnovšiu fotografickú techniku, poradiť sa s odborníkmi, otestovať fotografické tlačiarne a tiež absolvovať maratón prezentácií, diskusií a prednášok. V rámci otvoreného ateliéru si bude môcť každý

fotograf vyskúšať fotenie s profesionálnou štúdiovou technikou a získať cenné rady od skúsených profesionálov pri výbere štúdiového vybavenia. Pripravené sú prednášky, na ktorých sa vysvetlí proces fotografovania – od výberu fototechniky, cez samotný pro-

ces fotografovania až po úpravu a následnú prezentáciu snímok.

A tiež aj odborné semináre o najnovších trendoch v oblasti fotografie, ako si ochrániť autorské práva a ďalšie zaujímavé prednášky na tému fotografia. Sprievodný program spestrí vý-

stava víťazných fotografií Slovenska z prvých 3 kôl celoročnej fotografickej súťaže Foto Slovakia 2009 realizovanej na www.ephoto.sk. Odborným garantom podujatia je Asociácia profesionálnych fotografov SR.

(red)

Starostlivosť o zeleň v Ružinove

Obľúbeným podujatím je už tradične Muškátové leto

Mestská časť Bratislava-Ružinov vynakladá nemalé prostriedky na starostlivosť o zeleň. Patrí do nej predovšetkým pravidelné kosenie trávnikov, zber odpadkov, čistenie chodníkov a spevnených plôch pre peších, odburiňovanie kríkových skupín a ruží, rezy stromov a tvarovanie živých plotov.

Pri zatepľovacích prácach si to často „odnesie“ zeleň. Stavebné firmy ju musia uviesť do pôvodného stavu.

Ako Ružinovské ECHO informovala Lesia Richterová, vedúca referátu životného prostredia, začiatkom roka 2009 sa venovali najmä bezpečnostným rezom drevín v stromoradiach. „Už na konci roka 2008 sme ošetrili stromoradia na Oravskej ulici, v roku 2009 sme pokračovali na Trenčianskej a Zvolenskej ulici. Niektoré stromy v týchto stromoradiach museli byť pre ich zdravotný stav vyrúbané. Najčastejším dôvodom výrubu bolo

poškodenie kmeňov stromov v ich centrálnej časti. Strom s takýmto poškodením je nestabilný a môže ohroziť obyvateľov padajúcimi konármi, prípadne zlomením alebo vyvrátením celého kmeňa,“ uviedla L. Richterová.

Údržba zelene

Okrem pravidelnej údržby zelene zabezpečuje mestská časť revitalizáciu a zvýšenú údržbu novozaložených úprav. Revitalizácia je komplexná obnova zelene. Za-

hŕňa rezy stromov a kríkov, výruby chorých, suchých a neperspektívnych stromov, výsadbu nových drevín, obnovu trávnatých plôch, opravy a rekonštrukcie chodníkov, spevnených plôch a drobnej záhradnej architektúry, najčastejšie lavičiek a odpadkových košov. V roku 2008 sa revitalizovali vnútrobloky Velehradská – Kulíškova a časť vnútrobloku na Gemerskej. V revitalizovaných objektoch sa počas nasledujúcich troch rokov vykonáva zvýšená údržba – najmä zálievka, častejšie kosenie trávnikov, odburiňovanie záhonov a náhrada uhynutých rastlín. „Obľúbenou akciou je už tradične Muškátové leto. Mestská časť rozdala v máji obyvateľom 16-tisíc muškátov a tisíc letničiek, ktoré dnes skrášľujú ružinovské okná a balkóny,“ dodáva L. Richterová.

Vela finančných prostriedkov musí mestská časť vynakladať na obnovu zelene, ktorú zničia nedisciplinovaní občania. Najčastejšie je to poškodenie stromov a jazda alebo parkovanie na trávniku. Spoločenská hodnota zničeného stromu pri tom môže byť vyššia ako 1 000 eur a náklady na obnovu trávnik dosahujú 20 eur/m².

Vandalizmus je problém

„Naďalej nás trápí ničenie lavičiek, odpadkových košov a krádeže kanalizačných poklopov. Mestská časť zabezpečila v tomto roku rekonštrukciu lavičiek na Pošni a v parku na Palkovičovej ulici. Od začiatku roku 2009 bolo nahradených 35 kanalizačných poklopov a ďalšie sa priebežne dopĺňajú,“ konštatuje vedúca referátu životného prostredia.

Častým problémom je poškodzovanie zelene pri rozkopávkach a zatepľovaní bytových domov. Dodávatelia stavebných prác mnohokrát zabúdajú na ochranu zelene, ktorá vyplýva zo zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a Všeobecne záväzného nariadenia č. 8/1993 hlavného mesta o starostlivosti o verejnú zeleň na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Pritom by stačilo chrániť trávnik pri skládke stavebného materiálu a miešaní farieb igelitovými plachtami a používať počas prác veľké vrecia na ľahký stavebný odpad.

(red)

Foto: Miestny úrad Ružinov

Opustených áut pribúda

Vrak si vo väčšine prípadov odstráni jeho majiteľ

V poslednom čase na miestny úrad čoraz častejšie chodili Ružinovčania so sťažnosťou, že pred ich domom už mesiace stojí zničený vrak automobilového vozidla bez poznávacej značky a blokuje parkovacie miesto, ktorých aj tak nie je v súčasnosti dosť.

Aj z tohto dôvodu miestny úrad v Ružinove občanom vytvoril možnosť, aby takéto podania podávali aj prostredníctvom web fóra na internetovej stránke www.ruzinov.sk. Táto komunikácia sa osvedčila a mnohé prípady odstavených vrakov boli urýchlene vyriešené. Po výzve ružinovského úradu si vo väčšine prípadov vrak odstráni majiteľ. Inak ho úrad odvezie na vlastné náklady na šrotovisko. Ako tento systém odstraňovania vrakov funguje, vysvetlila pre Ružinovské ECHO Adriana Rafayová z referátu životného prostredia.

„Mestská časť pri odstraňovaní vrakov, ktoré zistili a nahlásili obyvatelia, asistenti verejného poriadku, mestská polícia alebo vlastné kontrolné obhliadky, postupuje v súlade predovšetkým

so zákonom č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v nadväznosti na zákon č. 315/1996 Zb. o pre-mávke na pozemných komunikáciách. Po zaevidovaní vozidla bez evidenčného čísla je na takéto vozidlo vylepená výzva na odstránenie v lehote do 30 dní. Pokiaľ tak vlastník alebo držiteľ neurobí v stanovenej lehote, odstránenie zabezpečí mestská časť prostredníctvom odborne spôsobilých osôb. Ak má vozidlo evidenčné číslo, po zistení majiteľa a stavu vozidla majiteľa písomne vyzveme na odstránenie takéhoto vozidla z verejnej komunikácie a verejného priestranstva, respektíve na odstránenie nedostatkov (emisná kontrola, technická kontrola a podobne) t.j. vozidlo spôsobiť na podmienky pre-

mávky na pozemných komunikáciách. Ak majiteľ nevykoná potrebné opatrenia, písomne požiadame príslušný Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, odbor dopravy o preverenie technického stavu takéhoto vozidla a v prípade, že vozidlo je nespôsobilé na premávku o jeho vyradenie z evidencie. Po vyradení vozidla z evidencie odstránenie vozidla, ak tak neurobí vlastník, zabezpečí mestská časť odborne spôsobilou osobou. Náklady na odstránenie starých vozidiel a v prípade neznámeho majiteľa aj jeho zisťovanie znáša firma, ktorá vrak odstráni. Momentálne v našej mestskej časti, hlavne nedostatok parkovacích miest, evidujeme najviac sťažností na dlhodobu odstavenú vozidlá

s evidenčnými číslami, ktoré prevažne majú neplatnú emisnú a technickú kontrolu, prípadne aj iné poškodenie vozidla. Za rok 2008 sme mali hlásených 25 vrakov bez evidenčných čísel a približne 30 vozidiel s evidenčnými číslami. Vylepených bolo 15 výziev na vraky bez EVČ, od-tiahnutých bolo 7 vrakov. 4 majitelia vozidiel s platnou EVČ boli vyzvaní prísomne na vykonanie nápravy. V roku 2009 bolo zatiaľ hlásených 58 vrakov bez čísel a asi 60 vozidiel s evidenčnými číslami. Vylepených bolo 49 výziev, zatiaľ bolo odstránených 9 vrakov. V tomto roku bolo 14 majiteľov vozidiel s evidenčnými číslami upozornených písomne,“ uviedla A. Rafayová zo životného ružinovského úradu.

(mes)

Každoročné príbehy o škaredých káčatkách

13

Vodné vtáctvo je nielen ozdobou jazera, ale udržiava aj jeho biologickú rovnováhu

K Štrkoveckému jazeru okrem areálu hier RADOSTÍ a patria aj rôzne druhy vtákov. Pre svoju polohu – nachádza sa na hlavnej migračnej ceste vodného vtáctva pozdĺž Dunaja – má pre ne veľký význam. Preto a aj v rôznych ročných obdobiach sa počet ich druhov mení. Celý rok však je na hladine alebo brehu jazera možné vidieť labute. Presnejšie, každoročne je to labutia rodinka a desiatky nehnездiacich jedincov.

Rodičovský pár, priam s domovským listom k jazeru, je druh Labute hrbozovej (Cygnus olor) z čeľade kačicovitých. Slovenské pomenovanie má podľa hrboľa na žltočervenej zobáku, ktorý je viac viditeľný na samcovi. Je nielen najväčším a najťažším z labutích druhov, ale zároveň je naším najväčším vodným vtákom. Pár žije na jazere celý rok, odlieta len na obdobie, keď plocha jazera v zime zamrzne. Je to jeden z evidovaných stálo hniezdiacich druhov, ktorých početnosť sa na Slovensku odhaduje na 300 – 700 párov. Hniezdenie sa začína už v apríli, aj keď v niektorom roku je ešte veľmi zima. Samček na hniezdo nosí trstinu, ktorú vytrháva zobákom, lístie a vodné rastliny a samička si hniezdo postaví sama. Znáša doň päť až osem vajec, z ktorých sa po 5 týždňoch vyliahnu mladé, so sivohnedým perím. Čoskoro po vyliahnutí sa plavia po hladine s rodičmi, ktorí sa o ne príkladne starajú.

Rekord

Tento rok rodičovský pár vyviedol rekordný počet – sedem – mláďat, z ktorých prežilo päť. Pozorovanie ich pôsobivých siluet na vode a rituálov počas dňa je zážitkom pre deti i dospelých. Labutí rodičia zvyknúť na ľudí, sa s mladými pasú v blízkosti

opaľujúcich sa, prechádzajúcich sa či rybárov. Samec si však energicky malé labutiatka bránil a bolestivé poštipanie jeho zobákom pocítili nezbedné deti, ktoré ich naháňali. V týchto dňoch mladé už dorastajú na veľkosť rodičov, ale ešte stále sú podľa známej rozprávky H.Ch. Andersena s tmavým perím škaredými káčatkami. Ornitológicka RNDr. A. Darolová, CSc. zo SAV hovorí, že zvyšky sivého peria môžu ostať mláďatám až do druhej zimy. Mladé sa začínajú rozmnožovať až v 2. – 3. roku života, kedy sú už biele. Operenie dospelých labute tvorí až 25-tisíc pierok. Na otázku o ich prikrmovaní odpovedá: Labute sú zákonom chránený druh a ich prikrmovanie je zakázané aj z dôvodu, aby pre nevhodnú stravu neuhynuli. Hoci denne spotrebuje niekoľko kilogramov potravy, na jazere jej má dosť. Je prevažne vegetariánom, vystačí si s trávou z brehu a vodnými rastlinami. V zime je vhodné ich prikrmiť, ale len varenou cestovinou. Vylučuje sa pečivo a chlieb a vonkoncom nie čerstvé, pretože kvasnice, ktoré obsahujú, môžu poškodiť ich živací trakt. A keďže na sa jazere každoročne opakuje príbeh labutej rodinky, natíska sa otázka, kam sa na jeseň podelú labutí tínedžeri. Rybári totiž hovoria, že v jeseni je vidieť, ako rodičia

Labute na Štrkovci.

vytláčajú mladé. Labuť je teritoriálny vták a svoje teritórium si chráni pred inými druhmi, ale aj pred príslušníkmi svojho druhu. Mladé dospievajú mimo rodného hniezda, vyhľadajú si partnera a na inom mieste založia novú rodinu. Labute sa dožívajú aj viac ako 20 rokov a tento druh prišiel do Európy v 17. storočí, dakedy sa choval iba v zajatí, dodáva RNDr. A. Darolová.

Veľká rodina

Labutí pár zo Štrkoveckého jazera, ktoré je viac ako desať rokov jeho domovom, už odchová asi 30 mladých. Obe sú polokrotké, pasú sa v blízkosti ľudí, ktorým dôverujú. Zviera

nemá prečo nedôverovať, keď nemá s človekom zlú skúsenosť. Ak na ne niektorí nenahuckajú psa, prípadne im inak neuškodí, bude sa príbeh o škaredých káčatkách opakovať. Pri strate partnera si osamelý jedinec totiž rýchlo nájde nového partnera. A tak budú aj ďalšie generácie detí svedkami života vtákov s podmanivým tvarom tela a pôsobivým letom nad jazerom uprostred mesta. Zároveň si nebudeme musieť zaspievať príslovenčnú labutiu pieseň, s ktorou ich spájame. Je to výmysel ľudí, ktorý, so životom labutí nesúvisí.

Jana MIKLOVIČOVÁ
Foto: archív

Najnavštevovanejšia galéria Bratislavy je v Ružinove

S mladou generáciou výtvarníkov sa už štyri roky zoznamujeme v jedálni

Za expozíciami výtvarných diel sa chodí do stálych galérií. Je nepísaným pravidlom, že v nich svoju tvorbu vystavujú známi umelci. Mladí výtvarníci na začiatku svojej kariéry sa nemajú kde prezentovať. Riešenie však nájde ten, kto ho chce hľadať. Pred štyrmi rokmi Ľudmila Divková Sooky našla príležitosť pre výtvarníkov, a to v priestoroch jedálne Bonjour na Mlynských Nivách 45 v Ružinove.

Interiér v priestrannej, svetlej samoobslužnej jedálni v Apollo BC si vyžadoval výzdobu. Dalo sa to vyriešiť zavesením reprodukcí a originálov na stálo. Nuž ale potom by bol interiér stále rovnaký, povedala si L. Divková Sooky.

Výročná výstava

Napadlo ju, že výtvarné diela by sa dali v istých intervaloch obmieňať. Náročnú myšlienku premenila na skutočnosť: v roku 2005 bola prvá expozícia. Po nej

dostali priestor mladí výtvarníci, s dielami ktorých sa dalo zoznámiť na dvadsiatich štyroch výstavách. Vernisáž jubilejnej – dvadsiatej piatej – sa konala koncom tohto augusta. Obrazy z troch cyklov svojej tvorby prezentuje mladý výtvarník Marek Kvetan. Kurátorka výstavy ju v katalógu charakterizuje ako multimediálnu, pretože predstaviteľ mladé výtvarnej generácie sa venuje videoumeniu, inštalácii, novým médiám a public artu.

Vstup je voľný

„Naším zámerom bolo, aby diela – obrazne povedané – prichádzali priamo k návštevníkom, teda opačne ako to je v kameňných galériách. Obed, večera, prípadne občerstvenie počas dňa je zastavením, chvíľou relaxu vo všednom dni. Prostredie s výtvarnými dielami mobilizuje relaxáciu, pretože vyvoláva estetický zážitok,“ hovorí zakladateľka galérie. Veľkosť interiéru je priam predurčená pre veľkoploš-

né výtvarné diela. Paradoxne mnohí mladí výtvarníci mali viac výstav v zahraničí ako doma. Práva každej je náročná a bez pomoci Nadácie ART a spoločnosti ART.SK. by galéria v Bratislave nezládla prevádzkovať. I taký hosť rozšíri počet návštevníkov tejto najnavštevovanejšej galérie Bratislavy. Denne je ich vyše 200 a mnohí aj opakovane vnímajú čaro výtvarného prejavu.

(mik)

Čističe a zvlhčovače vzduchu do každej miestnosti

BONECO
AIR COMFORT

Čistič vzduchu s ionizátorom a 3-fázovým filtračným systémom s HEPA filtrom, s ovládaním na diaľku
Boneco P2261

165,64 €

4 990,- Sk

AIR-O-SWISS

Diskový čistič a zvlhčovač vzduchu - „práčka vzduchu“

A-O-S 1355N
- bez výmeny filtrov

+ ZDARMA
Bronzi meteorostanica!

229,04 €

6 900,- Sk

- Pre zdravé dýchanie
- Pri kašli a alergiách
- Na zvýšenie imunity
- Proti vráskam a suchej pleti
- Na pokojný spánok
- Proti vysušovaniu dreveného interiéru

Lekári odporúčajú zvlhčovať vzduch v miestnostiach na relatívnu vlhkosť **45 - 55 %**.

Pozor na srdcový kolaps!

microlife
Partner pre ľudí. Pre život.

Krvný tlak kontroluj **DENNE!**

- Digitálne tlakomery 2. generácie
- Spoľahlivé a presné meranie
- MAM - počítačovo priemerované merania
- PAD - identifikácia arytmie
- Farebné podsvietenie displeja podľa hodnôt krvného tlaku

Clinically Tested
BHS A1A - BHS Protocol

+adaptér zdarma!

89,29 €

2 690,- Sk

5 rokov záruka

Dovoz: INTERPHARM Slovakia, a.s.
tel.: 02/40 200 400, www.tlakomery.sk

www.microlife.sk

■ predaj ■ servis ■ kalibrácia tlakomerov microlife

CENTRUM ZDRAVIA - PRIEVOZ

Radničné nám. 7/C

tel. 02/4342 9502

ZĽAVA 10 % pri výmene digitálneho tlakomera v akcii „**STARÝ ZA NOVÝ**“

NAJLEPŠIE CENY V RUŽINOVE

VO VÝSTAVBE

2 iz. byt
od 90.753 € s DPH
(2.734.025 Sk)

3 iz. byt
od 136.570 € s DPH
(4.114.308 Sk)

Tel: 02/ 20 999 000
www.perlaruzinova.sk

Developer:

Financujúca banka:

Generálny dodávateľ:

**Súkromná pedagogická
a sociálna akadémia**

a Súkromná základná škola

**so sídlom Ružová dolina 29,
Bratislava-Ružinov,**

**obe školy s humanistickou koncepciou
a individuálnym prístupom,**

**prijímajú žiakov do svojich tried
PASA do 1., 2., 3. ročníka,
SZŠ do 7., 8. ročníka.**

**Kontakt: 0903 468 345, 0910 941 494,
0903 478 002**

V NOVEMBRI PÔJDEME OPÄŤ VOLIŤ

Županské voľby majú zatiaľ dvoch hlavných favoritov: Vladimíra Bajana a Pavla Freša

V novembri pôjdeme opäť k volebným urnám. A to pravdepodobne nielen raz, ale zrejme dvakrát. Po prezidentských voľbách, výbere poslancov do Európskeho parlamentu nás čakajú na záver roka voľby regionálne. Budeme v nich vyberať predsedov samosprávnych krajov a poslancov krajských zastupiteľstiev. Prvýkrát hodíme hlasovacie lístky do volebnej urny 14. novembra, keď budeme voliť poslancov i „županov“. Ak sa župana nepodari zvoliť v prvom kole, tak sa do volebných miestností vrátíme ešte aj 28. novembra.

Županské voľby majú zatiaľ dvoch hlavných favoritov. Súčasného predsedu Vladimíra Bajana a poslanca Národnej rady SR Pavla Freša (SDKÚ-DS). Okrem nich už prejavil záujem kandidovať aj Juraj Janošovský. Za Bajanom zatiaľ stojí najsilnejšia slovenská politická strana Smer – sociálna demokracia. „Nebudeme experimentovať s politikmi z parlamentu, ktorí si myslia, že poznajú situáciu v regióne. Vsaďme na skúsenosť,“ zdôvodnil. Freša podporuje široká koalícia SDKÚ-DS, KDH, SMK a OKS. „Som presvedčená, že stredopravá koalícia bude dostatočne silná a stabilná a dokáže po voľbách presadiť zásadné zmeny vo fungovaní župy,“ povedala krajská predsedníčka SDKÚ-DS Lucia Žitňanská. Za zmienku tiež stojí, že pred štyrmi rokmi KDH podporovalo Bajana, v súčasnosti ho však odmieta a preferuje Freša. „Vladimír Baján mal isté záväzky voči KDH a nie všetky splnil,“ zdôvodnil bratislavský krajský predseda KDH Dušan Pekár rozhodnutie kresťanských demokratov podporiť Freša, a nie Bajana. Za Janošovským zas stoja dve mimoparlamentné ministраны Úsvit a Združenie robotníkov Slovenska.

Potrebuje skúsenosti

Bajan opätovne kandiduje na funkciu predsedu Bratislavského samosprávneho kraja, pretože samospráva potrebuje skúsenosti, znalosti a odborný prístup. „A to ponúkam. Kandidujem preto, lebo správa vecí verejných nemá byť hračkou v rukách politických strán a ani odložíškom inde nepotrebných či nadbytočných. Ponúkam nezávislosť a profesionalitu podloženú 16-ročným pôsobením v komunálnej politike. Kandidujem preto, lebo samospráve nepomôžu populárne a populistické sľuby odtrhnuté od reality. Uprednostňujem činy, nie prázdne reči,“ vyhlásil Bajan. Zároveň zdôraznil, že si nestavia pomníky, ale buduje solídne základy pre dobre fungujúci organizmus, ktorý má ambície byť spoľahlivým služobníkom, korektným partnerom, sebavedomým oponentom, ale i mies-

tom spokojného života jeho obyvateľov.

Najmä v prvom roku nového volebného obdobia bude podľa Bajana zásadnou úlohou zabezpečiť, aby sa v našich stredných školách svietilo a kúrilo, aby zdravotne znevýhodnení a bezmocní spoluobčania mali v sociálnych zariadeniach dô-

Vladimír Baján

tojných podmienky na život, aby sa z okolitých miest a obcí dostali ľudia prímestskou dopravou načas do práce bez väčších problémov. „Nie je čas na veľké sny a nereálne vízie, sú tu dôsledky finančnej krízy, ktorá neobišla ani naše malé Slovensko a ktorá komplikuje aj našej samospráve širší a dynamickejší rozvoj. To však nesmie byť prekážkou reálnym investičným aktivitám, ktoré položia nové základy na to, aby sa život všetkých obyvateľov Bratislavského samosprávneho kraja posunul opäť o viditeľný a citeľný krok dopredu,“ zdôraznil. Preto je podľa neho potrebné hľadať, nájsť a presadiť tie správne riešenia: cyklické opravy ciest, nultý obchvat Bratislavy, zavedenie integrovaného dopravného systému, ďalšie rekonštrukcie škôl, vytváranie centier odborného vzdelávania, pokračovanie v podpore mladých župnými štipendiami, budovať nové sociálne zariadenia či fungujúcu lekársku pohotovosť.

Župan je dôležitý

Pavol Frešo hovorí, že ako rodený Bratislavčan reflektuje

problémy mesta a jeho obyvateľov. „Aj mne prekazujú rozkopané cesty, ranné a popoludňajšie zápchy, neporiadok a potom, pochopiteľne, aj nezájum ľudí, pretože nemajú dôveru v autoritu a v inštitúciu, ktorá by vyriešila tieto problémy. Preto som sa rozhodol kandidovať na župana Bratislavského samosprávneho kraja. Verím, že práve župan a jeho úrad majú byť autority, ktoré musia riešiť tieto problémy. Ak budú ľudia znovu dôverovať tejto inštitúcii, potom sa veci pohnú dopredu,“ zdôraznil.

Frešo pripomína, že podľa rôznych ekonomických analýz bude budúci rok z hľadiska ekonomiky ešte horší ako ten súčasný. „Myslím si, že dôsledky finančnej krízy pocítíme naplno až v roku 2010 a dotknú sa aj samotného Bratislavského kraja. Župan, ktorý bude v novembri zvolený, bude musieť pripraviť reálny záchranný plán, ktorý umožní kraju prežiť najhoršie obdobie. Na jednej strane nie je čo závidieť, no na druhej strane je to výzva,“ vyhlásil.

Pavol Frešo

Preto svoju kandidatúru takto vníma. Uvedomuje si však, že si to vyžaduje systémovjšie zmeny vo fungovaní župy a funkcie župana.

Frešo chce ponúknuť iný pohľad na fungovanie župy. „Nebude to byrokratický úrad, ktorý si s magistrátom a ministrom vymieňa lísty, alebo s ním bojuje o väčšiu halu či drahší ples. Ak župa aj

naďalej rezignuje na svoju občiansku funkciu a zostane v rovine úradu odtrhnutého od reality, tak potom na obchvat okolo Bratislavy, ktorý tu už mal byť, budeme čakať ďalších 10 rokov. Práve tu vidím veľkú príležitosť a dokonca povinnosť župana byť hlavným zástancom rýchleho a zásadného postupu v oblasti zlepšovania dopravy, ktorej problémami je dlhodobý postihnutý celý kraj,“ dodal. Župan skrátka nemôže byť podľa Freša v polohe pasívneho komentátora toho, čo sa deje okolo neho, ale hlavnou postavou diania.

Najdôležitejšia účasť

Cieľom Janošovského je prijsť do práce kraja viac zdravého sedliackeho rozumu a menej bombastických projektov. Volebným heslom jeho kandidatúry je: Aby peniaze slúžili ľuďom a nie ľuďia peniazom. Prioritami volebného programu je snaha, aby dobrí učitelia, lekári a zdravotníci pomáhali obyvateľom kraja a neľahadali uplatnenie v zahraničí či v podnikaní, a naopak, aby hlupáci odchádzali z funkcií.

Strany svoje kandidatúry na poslancov budú uzatvárať až koncom septembra. Už teraz je však zrejme, že sa na nich objavia viaceré známe tváre z našej mestskej časti, či už starosta Slavomír Drozd, alebo jeho zástupca Dušan Pekár. Obaja kandidujú za svoje politické strany na poslancov VÚC.

Najdôležitejšie však bude, aby ľudia znechutení z politiky vôbec prišli voliť. Doteraz bol o regionálne voľby veľmi malý záujem. V tých prvých v roku 2001 prišlo v 1. kole hlasovať 26,02 percenta voličov, v 2. kole 22,61. V roku 2005 bola účasť v 1. kole 18,02-percentná, v druhom 11,07-percentná. Dúfajme, že klesajúca tendencia nebude pokračovať, občania prídu voliť, ale o to sa hlavne musia pričiniť najmä samotní kandidáti na župana i na poslancov.

Radovan PAVLÍK
Foto: archív

INFORMOVANÍ ĽUDIA SA ĽAHŠ

Choroba, ktorá oberá človeka o vôľu ri

Centrum pre liečbu drogových závislostí (CPLDZ) sídli na Hraničnej ulici v Ružinove. Predmetom jeho činnosti je pomáhanie ľuďom, ktorí sa za rôznych okolností dostali do obrovských problémov. Za zdravotnými a sociálnymi ťažkosťami týchto ľudí sa spravidla skrýva príčina, ktorou je závislosť od návykových látok. Závislosť si nevyberá obeť podľa veku, vzdelania, pohlavia, nerozlišuje medzi postihnutými podľa ich spoločenského postavenia. Počet tých, ktorí nevyhľadajú odbornú pomoc, sa dá iba odhadovať. Tí, ktorí sa obrátia so žiadosťou o pomoc, majú dvere na Hraničnej otvorené, musia však akceptovať podmienky, ktoré sú v CPLDZ primerané závažnosti ochorenia. V prípade závislosti, ktorá má rôzne diagnózy, hovoria lekári jednoznačne o chorobe.

Niektorých pacientov tohto zdravotníckeho zariadenia je v okolí Hraničnej ulice dobre vidieť najmä pre ich hlučnosť, a verejnosť pohoršene odsudzuje ich neslušné správanie. Ide o ľudí, ktorí potrebujú pomoc a v CPLDZ im ju odborníci aj poskytnú. Zdravotníci však môžu pri svojej neľahkej práci riešiť iba tie záležitosti, ktoré sa odohrávajú v ich zariadení. Riaditeľom CPLDZ je pán ĽUBOMÍR OKRUHLICA.

Do roku 1989 boli u nás väčšinovými drogami alkohol a nikotín, za posledných dvadsať rokov však zaútočili na ľudí rôzne iné, dovtedy iba z počutia či filmov známe drogy. Aké je v súčasnosti rozloženie rôznych druhov závislostí v spektre obyvateľstva Slovenska? Je Bratislava na tom horšie ako iné slovenské regióny?

S otvorením hraníc sa otvorili aj nové cesty pre šírenie tzv. tvrdých drog. Myslím si, že ten najhorší nápor už máme za sebou a situácia je relatívne stabilizovaná, čím však nehovorím, že je dobrá. Na monitorovanie šírenia narkotík máme na Slovensku špeciálne policajné zložky rovnako, ako iné štáty. Pravda je, že kým spočiatku sa šírenie tvrdých drog sústredilo najmä do väčších miest, dnes už sú dileri schopní dostať ich aj do najmenších obcí. Už dávno nie sme len tranzitným územím, ale sme aj cieľovou stanicou dodávok. Je však najmä na polícii, aby bojovala so šírením narkotík ako s kriminálnou činnosťou. Monitorovanie počtu závislých ľudí je zložitá

záležitosť, pretože tí, ktorí už sú závislí, ale ešte nie sú evidovaní, neprídu a nepovedia – dajte ma do štatistiky, užívam heroín. Obchodný boom v prípade heroínu a kokainu sa skončil, horšie je, že prichádzajú nové drogy, ktoré je spočiatku ťažké monitorovať. V Bratislave máme v súčasnosti približne štyritisíc závislých narkomanov, ak do toho rátam aj tých, ktorí sú tu vo väzení.

Závislými sa môžu stať žena v domácnosti, študent, robotník, riaditeľ banky či univerzitný profesor. Dá sa zo sociologického hľadiska hovoriť o sociálnom statuse závislých ľudí z hľadiska preferencie rôznych druhov návykových látok?

Sociologicky sa dá povedať, že starší ľudia inklinujú viac k alkoholu a farmakám, stredná generácia je „namočená“ do všetkých druhov závislostí, a mladí ľudia spočiatku „experimentujú“ s marihuanou, z ktorej často prechádzajú k tvrdším drogám. Výrazne sa zvyšuje počet detí, ktoré sa zoznamujú s drogovými účinkami alkoholu.

Zo sociálneho hľadiska je zložitá určiť, ktoré sociálne vrstvy sú najviac postihnuté, pretože u človeka, ktorý sa stal závislým, sa spravidla postupne mení aj jeho sociálny status, hoci spočiatku to tak nemusí byť. Závislosť sa dá v určitom štádiu ukrývať pred okolím aj dosť dlhý čas, s čím sa spravidla stretávame u ľudí s vyšším vzdelaním.

Už niekoľko rokov sa otvorene ozývajú hlasy za legalizáciu marihuany (vraj) na liečebné účely. Čo si o tom myslíte z hľadiska lekárskeho a ako sa na to pozeráte z pohľadu inštitucionálneho – spôsobilo by to nárast počtu drogového závislých pacientov?

Tu treba byť mimoriadne obozretný. Ak aj sú dokázané nejaké úspechy pri testovaní účinných látok z marihuany na liečebné zámery, hrozba nárastu počtu závislých na tvrdých drogách, ktorí začínali s marihuanou, nestojí za to, aby sme podstúpili riziko, ktoré by legalizácia marihuany priniesla. Aj štáty, ktoré legalizovali užívanie marihuany, oznámili, že počet závislých na tzv. tvrdých drogách sa neznižil, čiže ten žiadany preventívny účinok legalizácie sa neukázal.

Nie je postoj štátu a vlastne aj celej spoločnosti k tzv. legálnym drogám (alkohol, cigarety) očividne pokrytecký? Počúvame, že prevencia je dôležitá, ale skúsenosti hovoria, že prevencia pri takej miere reklamy a ľahkej dostupnosti legálnych drog ich spotrebu neznižuje. Znížila už niekde niekedy prevencia náklady na liečbu závislostí?

Nejde o to, či sa v krátkom čase ukáže v číslach, že prevencia znížila náklady na liečbu. Prevencia je istým spôsobom výchov, keď sa verejnosť dostáva

k informáciám o negatívach pôsobenia drog. Informovaní ľudia si prinajmenšom môžu uvedomiť riziká, ktoré užívanie drog prináša. V tom majú svoju úlohu médiá, ktoré môžu pomôcť, hoci ich pôsobenie je niekedy aj kontraproduktívne. Nie som odborník na reklamu, ale možno, že jedna reklama na alkoholový produkt urobí medzi ľuďmi viac škody, než prinesie úžitku celoplošná kampaň proti alkoholizmu. Ľudia sa chcú stotožňovať so vzormi. Reklama im také vzory ukáže, ale nehovorí nič o negatívach.

V prípade alkoholovej závislosti prohibícia zrejme nie je najlepším riešením. Prinajmenšom v USA a bývalom Sovietskom zväze sa neosvedčila. Všeobecná prohibícia funguje vlastne len v islamských štátoch, tam je to však dané vierovyznaním. Ako by sa dalo, podľa vás, účinne znížiť ohrozenie spoločnosti drogovými závislosťami? Akú mieru zodpovednosti by mal niesť štát za následky spôsobené predajom, ktorý prináša obrovské zisky z alkoholu a tabaku vo forme spotrebných daní?

Štát ponecháva značnú mieru slobody, ale aj zodpovednosti za vlastné osudy na občanoch. Ľudia, ktorí si platia zdravotné a sociálne poistenie, predplácajú si aj istú mieru zdravotnej starostlivosti. Štát prepláca liečenie z drogových závislostí. Problémom je, že mnohí závislí si poistenie neplatia, lebo všetky peniaze minú na drogy. Prohibícia v prípade alkoholu je porovnateľná s tým, čo sa deje v segmente chemických narkotík. Sú zakázané, a predsa sa šíria. Časť príjmov, ktoré štát dostane v spotrebnej dani z alkoholu, dáva do zdravotníctva aj do prevencie. Miera zodpoved-

Počas bežeckých pretekov.

nosti štátu za vznik závislosti u jednotlivého človeka sa nedá konkrétne špecifikovať. Každý jednotlivec je formovaný rôznymi vplyvmi, a nijaký štát na svete svojim občanom nekáže, aby začali užívať drogy, lebo s nimi sa im bude žiť ľahšie. Reštrikcie v prípade obmedzenia priestorov pre fajčiarov k nám prišli z Európskej únie a majú svoj význam. Nič to však nemení na fakte, že čoraz viac mladých ľudí vo veľmi nízkom veku začína fajčiť...

Je jednou z príčin nárastu závislosti aj na spotrebu nastavený, teda konzumný spôsob života? Aká môže byť sebaobrana jednotlivca voči konzumnej špirále, ktorá vtahuje človeka do siete rôznych, aj nedrogových závislostí, ako sú napríklad shopoholizmus (závislosť na nakupovaní), ale aj známe gamblerstvo (chorobná hráčka vášne), závislosť od televízie, od internetu?

- CPLDZ nie je špecializované na nedrogové závislosti, hoci konkrétne gamblerstvo liečime aj v našom centre. Alkoholizmus a tabakizmus u nás boli aj pred tým, ako sa tu roztočila súčasná konzumná špirála. Podobne, ako sa my venujeme drogovým závislým pacientom, aj nedrogovým závislostiam sa venujú špecialisti z radov psychológov a psychiatrov. Jedna vec je však spoločná pre všetky druhy závislostí – zabíjajú v človeku jeho tvorivý potenciál a vôľu byť pánom vlastného života. Lepšie je závislosti sa vyhnúť, ako sa z nej musieť potom liečiť, ale ak už sa niekto závislým stal, mal by sa začať liečiť čo najskôr.

Všetko sa odvíja od vnútorných hodnôt, ktoré v sebe jednotlivec nosí a ktoré sú vyjadrené spôsobom jeho života. Ako vnímate človeka, ktorý príde z práce domov, sadne si k televízoru, zapálí si cigaretu a vypije k tomu niekoľko pív? Čo znamená výraz skrížená závislosť?

Fajčiaci alkoholik vysedávajúci pri televízore, zrejme už nie je iba konzumentom, ale je už závislý. Má skrížené minimálne dve, a možno aj tri závislosti. Ak sa táto jeho činnosť stane dominantnou a odvádza ho od iných činností a nedokáže sám zmeniť spôsob života, má vážny problém. Otázka je, či si to uvedomuje a či to pripúšťa, keď to počuje od niekoho iného. Aby sa človek

začal liečiť, podmienkou je, že si svoj problém uvedomí a začne chcieť s tým niečo urobiť.

Parlament prijal zákon, ktorý má obmedziť alkoholizmus mladistvých. Je taký zákon vymožitelný, ak aj doteraz platilo, že do osemnástich rokov mladistvým predávať alkohol bolo zakázané, ale konzumácia tejto vekovej skupiny mala vzrastajúcu tendenciu?

Zámer navrhovateľiek zákona bol nepochybne ušľachtilý, otvorenou otázkou je jeho praktické uplatňovanie, a teda aj jeho vymožitelnosť. Sporný je spôsob nahlasovania konkrétnych prípadov pri zásahu lekára. Lekár nemôže suplovať prácu polície a iných orgánov štátnej správy a zdôrazňujem, že lekár je tiež povinný dodržiavať lekárske tajomstvo. Tu sa bijú dve zákonné normy a nijaký lekár sa nebude rozhodovať, ktorú z nich má porušiť. Je to nedomyslené a prax ukáže, kam to povedie.

Pomohlo by v školách zavedenie vyučovacieho predmetu upozorňujúceho na riziko závislostí?

Samostatný vyučovací predmet na školách, ktoré nie sú špecializované na zdravotnícke vzdelávanie, by asi mal problém užiť sám seba. V školských osnovách však určite má mať miesto pri vyučovaní látka, ktorú škola žiakom prednesie, aby ich vystríhala pred zjavnými rizikami. Otázka je, ako zvládnu problematiku učitelia a do akej miery má byť prenášaná látka na odbornej úrovni. Skôr to dnes vidím v polohe osvetu, ktorá je potrebná, ale jej účinok by som neprečenoval.

Čo by ste poradili ľuďom, ktorí sa považujú za bežných konzumentov, aby sa vyhli pasci závislosti? Kedy by konzumenti, ktorí sa postupne zamotávajú do neviditeľnej siete závislosti mali vyhľadať odbornú pomoc?

Ak niekto nájde mechanizmus, ktorým zabráni, aby sa z bežných konzumentov stali závislí pacienti, zaslúži si Nobelovu cenu. Tá hranica medzi konzumentstvom a závislosťou je v podstate neviditeľná, a paradoxne, ak ju už človek prekročí, sám si to spravidla nepripúšťa, skôr to zaregistruje jeho najbližšie okolie. Ak človek potrebuje na dosiahnutie toho istého účinku väčšie množstvo návykovej látky

V ružinovskej kancelárii.

než to bolo pred nejakým časom a zvyšuje sa u neho frekvencia nutkavej potreby siahnuť po návykovej látke, je to neklamný dôkaz, že sa konzument dostáva do špirály závislosti. Ak uprednostňuje požitie návykovej látky pred inými činnosťami, ktoré mu predtým prinášali radosť či iba bežné uspokojenie životných potrieb, má problém. Závislosť prichádza nebadane a zákerne, jej liečba nie je jednoduchá a sám jednotlivec si s ňou bez odbornej pomoci nedokáže poradiť. Dostať sa zo závislosti nie je otázkou pevnej vôle, ako sa to často mylne interpretuje, ide oceložložitýkomplexosomatických a psychosomatických problémov, ktoré treba riešiť zdravotnícky aj spoločensky. Závislý pacient potrebuje okrem zdravotnej starostlivosti aj pomoc blízkych, rodiny, priateľov, a najmä – musí byť sám odhodlaný sa liečiť.

Mnohí ľudia, ak zistia a uznajú, že sú závislí od návykových látok, možno by aj radi vyhľadali odbornú pomoc, no obávajú sa straty spoločenského statusu. Čo by ste im poradili? Je diskretnosť pri liečbe zaručená?

Ľudia, ktorí už sú závislí, spoločenský status skôr či neskôr stratia práve kvôli svojej závislosti, pretože tá sa nedá skrývať pred okolím donekonečna. Obavy z toho, že ak sa rozhodnú liečiť, stanú sa pre okolie terčom výsmechu či opovrhovania, sú bezpredmetné. Diskretnosť zo strany zdravotníckeho personálu je zaručená. Máme skúsenosti, že pacienti, ktorí sa úspešne preliečia, sami sú neskôr hrdí na svoj úspech a neskrývajú svoju problematickú minulosť. Je fa-

lošnou ilúziou niektorých závislých ľudí, keď sú presvedčení, že okolie o ich problémoch nič netuší. Prvým krokom k zlepšeniu vlastnej problematickej situácie je odhodlanie začať sa liečiť a vyhľadať odbornú pomoc.

Obyvatelia ružinovských ulíc blízko vášho zdravotníckeho zariadenia sa sťažujú na správanie pacientov, ktorí odchádzajú z centra a najmä na zastávkach MHD robia neporiadok. Čo by ste povedali k tejto problematike?

Je mi ľúto, ale tento problém, o ktorom vieme, nemôžeme riešiť my ako zdravotníci. Verejnosť vie, že drogoví závislí pacienti sú často problematickí a ich správanie na verejnosti je mnohokrát nespoločenské, ale je to v kompetencii orgánov, ktoré sa majú starať o verejný poriadok.

Čo konkrétne robí pre svojich pacientov CPLDZ? Aké sú možnosti liečenia?

Centrum pre liečbu drogových závislostí poskytuje odborné konzultácie. Pacienti, ktorí prekonajú prvotný ostych a obavy, sa stretnú s profesionálnym a zároveň s ľudským prístupom skúseného zdravotníckeho personálu. Liečiť sa u nás možno ambulantne pravidelným dochádzaním na terapie, alebo po hospitalizácii na uzavretom oddelení, kde je liečba koncentrovaná v celodennom režime na niekoľko týždňov. Každý pacient sa môže sám rozhodnúť po konzultácii s lekárom, ktorá forma je pre neho výhodnejšia.

Roman KALISKÝ-HRONSKÝ
Foto: archív L. Okruhlicu

Plavil som sa dole prúdom rieky na starej lodi a vychutnával som si slnečný jarný deň. Loď mierila stredom toku Dunaja pod Starý most, kde sa voda odrážala od pilónov historickej stavby, ktorú práve začali hore na mostovke opravovať. Najskôr to bol prvý a dlho jediný Most Františka Jozefa a potom Most Cervenej armády. Teraz je to Starý most, ktorý naša loď podplávala za pár sekúnd a zamierila si to k nábrežiu, na ktorom už stála nová socha generála M. R. Štefánika, nedávno slávnostne odhalená pri príležitosti deväťdesiateho výročia generálovej tragickej smrti. Videl som sochu v celej jej výške aj s legionárskym levom nad Štefánikom. Z paluby lode na rieku vyzeralo súsošie majestátne a reči o neadekvátnom umiestnení na nábreží mi v tej chvíli pripadali celkom zbytočné.

Roman Kaliský-Hronský

Na moste a pod mostom

Loď sa otočila a smerovala proti prúdu späť pod Starý most, aby hneď za ním zakotvila. Vystúpil som na breh a podišiel som pod konštrukciu mosta, aby som si ju odspodu dôkladne prezrel. Pred deväťdesiatimi rokmi sa tu odohrala vojenská operácia, o ktorej bratislavská verejnosť a asi ani vedenie mesta takmer nič nevie, a zrejme preto si ju Bratislavčania ani pri okružnom výročí na tomto mieste vôbec nepamätajú...

...

Pozemská vrchnosť mesta Bratislava sa zišla na Hradnom vrchu, odkiaľ hľadela na druhý breh rieky, ktorý, ak sa všetko podarí, už zajtra bude patriť k Česko-Slovenskej republike. V kalendári svietil dátum 14. august 1919. Minister Šrobár, župan Zoch, francúzsky veliteľ mesta generál Pellé, jeho krajan generál Mittelhauser a český veliteľ legionárov generál Šnejdárk stáli pod rozvalinou Bratislavského hradu a radili sa o posledných krokoch, ktoré mali priniesť do hlavného mesta Slovenska mier a definitívny koniec dozvukov prvej svetovej vojny. Depešou z Prahy oznámilo ministerstvo zahraničia Šrobárovi, že česko-slovenská vláda dostala na versajlskej mierovej konferencii jasné rozhodnutie mocností o tom, že nová hranica Česko-Slovenska v Bratislave už nevedie stredom koryta Dunaja, ale zabera aj obec Petržalku na pravom brehu rieky. Generál Pellé si overil na vrchnom veliteľstve spojeneckých armád, že môže vojensky obsadiť pravý breh Dunaja pri Bratislave, a keď dostal kladnú odpoveď, spolu s predstaviteľmi mesta preberal na Hradnom vrchu posledné detaily vojenskej akcie. Tá bola do poslednej chvíle dôkladne utajovaná. Muselo sa zabrániť podobnej zrade, aká sa odohrala toho roku v júni, keď priamo z Hradného vrchu si maďarskí špióni v meste vymieňali svetelné signály s nepriateľskými vojakmi na petržalskom brehu.

Prvý a jediný bratislavský most cez Dunaj bol z petržalskej strany obsadený maďarskými vojakmi, v strede zabarikádovaný a zospodu podložený výbušninami. Až po barikádu na moste pravidelne hliadkova-

la maďarská patrôla, ktorá mala stanoviisko v strážnom domčeku na konci mosta. Ak by strážna jednotka maďarskej armády zistila, že česko-slovenskí legionári sa odhodlali most obsadiť, hrozilo nebezpečenstvo, že bez váhania most vyhodí do vzduchu. Generál Šnejdárk, ktorý úspešne zastavil a zahnal maďarských Kunových bolševikov počas ich vpádu na Slovensko, vysvetľoval Šrobárovi a Zochovi podrobnosti útoku:

„V noci vyhlásime v kasárňach tichý poplach. Operácia sa uskutoční súčasne na dvoch miestach. O pol druhej po polnoci sa časť vybraných vojakov zhromaždí na stanoviisku pred mostom. Vojaci vyjdú z kasární ženistov na predmostí tesne pred akciou. Druhá skupina zloží v priestoroch Lafranconi pontóny a po nich sa okamžite v sile štyroch práporov prepraví na druhý breh pri Pečen-

skom lese. Odtiaľ potom začnú obsadzovať maďarské kasárne v Petržalke. Prekvapenie v tmavej noci musí byť dokonalé.“

„Ale ako sa naši vojaci dostanú cez most?“ spýtal sa Šrobár.

„Medzi legionármi sú príslušníci Sokola. Tí sú fyzicky mimoriadne zdatní. Šikovne podlezú most po spodnej konštrukcii a postupne odpoja výbušniny. Prestrihnú drôty vedúce zo strážnice k náložiam. Potom zostúpia na druhý breh a prepadnú strážnicu. Dajú signál našej stráži a ostatné už bude ľahké. Naše jednotky prejdú cez barikádu, obsadia celý most aj predmostie a bude koniec.“

„Znie to dosť jednoducho. Aké sú riziká?“ spýtal sa župan Zoch.

„Chcete počuť všetky?“ zdvihol obočie generál Šnejdárk a počkal, kým tlmočník preloží obsah rozhovoru francúzskym generálom. Tí mu dali pokyn, aby civilných predstaviteľov mesta informoval o všetkých okolnostiach pripravovanej akcie.

„Mostná konštrukcia bude nadránom vlhká od oparu z rieky. Chlapi budú bosí, aby sa im lepšie liezlo, ale niekto sa môže pošmyknúť a spadnúť do rieky. To by zrejme zmobilizovalo maďarskú stráž a akcia by bola prezradená. Chlapi budú vyzbrojení len nožmi, pištoľami a granátmi. V lepšom prípade by sme potom most dobili hrubou silou útokom po mostovke s podporou vojakov z činov, ktoré sú pripravené v prístave.“

„A v horšom prípade?“ s nepríjemným očakávaním sa Šrobár uprene pozrel generálom do očí. Ten neuhol pohľadom a odvetil:

„V horšom prípade by Maďari stihli most odpáliť. Ak by ostala zapojená hoci len polovica náloží, most by sa s veľkou pravdepodobnosťou celý zrútil. Ale toto riziko musíme podstúpiť, nemáme inú možnosť. Celkom najhoršie by bolo, keby niektorý z našich pyrotechnikov nechtiac pri odpájaní nešťastnou náhodou odpálil nálož. Dôsledky si iste viete domyslieť sami...“

„A čo tie jednotky pri Lafranconi?“ pripomenul Zoch.

„Jedna časť po obsadení maďarských kasární ostane strážiť zajatcov a druhá sa odzadu premiestni k mostu. To znamená, že ak by sa aj akcia vyzradila a stráž by začala strieľať, či nedajbože by stihli zničiť most, obsadeniu Petržalky to už nezabráni.“

„Ale to by zrejme znamenalo aj mnohé obete na životoch...“ usúdil Šrobár.

„Pán minister, toto je ostrá bojová akcia. Je dobre naplánovaná, ale nič nie je isté... Môže sa uskutočniť bez obetí, ale môže sa zmeniť aj na krviprelievanie. Naš záměr je taký, aby sa to vykonalo v tichosti a bez zbytočných strát, ale ak sa niečo pokazí a budeme musieť bojovať, nepochybne budú aj mŕtvi. Na oboch stranách. S tým však my nič nenarobíme, je to v rukách Božích,“ uzavrel Šnejdárk.

...

Hodinu po polnoci vpustila hliadka na predmostí pri vládnej budove poručík Martina Chalupského do strážneho priestoru. Poručík vstúpil do strážneho domčeka na začiatku mosta, kde prekvapil rotného Petra Kováča, ktorý práve vypisoval hlásenie o priebehu služby.

„Martin, čo tu robíš?! Stalo sa niečo?“ spýtal sa Kováč. Hneď sa však zháčil, postavil sa do pozoru, zasalutoval a podal nadriadenému dôstojníkovi hlásenie:

„Pán poručík, veliteľ stráže rotný Kováč. Hlásim, že počas mojej služby sa v stráži nič mimoriadne nestalo. Všade je pokoj, nepriateľská hliadka sa s našimi strážnymi nekontaktovala. Na moste je rozostavených osem legionárov, pred polhodinou som ich bol strieľať.“

„Dakujem, rotný, pohov!“ zavelil Chalupský a podal Kováčovi ruku. „Tak, Peter, mal si pokojnú službu... Ale s tým je koniec. O tridsať minút sa začne akcia. Vyhlasujem tichý poplach!“

„Aká akcia, aký poplach?! Čo sa deje?“ rotný Kováč nechápavo pozeral na dôstojníka a zároveň svojho najlepšieho priateľa.

„Peter, je to tu! Ideme obsadiť celý most aj druhý breh!“

„Aha... Ale prečo sa to dozvedám až teraz?! A čo mám robiť?“ Kováč bol zaskočený a nevedel zakryť prekvapenie.

„Utajenie muselo byť dokonalé a to nám záleží. Vychádza. Upokoj sa! Na ďalšiu kontrolu strážnych máš ísť o polhodinu. Zachováme pravidelnosť služby, pôjdeš na obhliadku a všetkých strážnych upozoríš, že pod mostom sa pohybujú naši pyrotechnici. Ak by strážni počuli spod mosta zvuky, nech nereagujú, ale zároveň musia pozorne sledovať pohyb maďarskej patrôly na moste. Keby Maďari začali robiť niečo nezvyčajné, alebo nebudaj vyhlásia poplach, jeden z našich to musí hneď oznámiť na strážnicu a ostatní sa pripravujú pri barikáde na boj.“

„Kde sú tí vojaci, čo sa majú pohybovať pod mostom?“ spýtal sa Kováč.

„Dole čaká jednotka Sokolov. Po konštrukcii pod mostovkou prelezú na nepriateľskú stranu a odpoja výbušniny. Potom prepadnú maďarskú strážnicu a vtedy nastúpia na most naše jednotky, ak bude treba, dobijú barikádu a obsadia celý most. To by nás už však z druhej strany mali podporiť naši, ktorí práve montujú pontóny na Lafranconi. Odtiaľ prejdú na druhý breh, kde obsadia maďarské kasárne.“

„Čo mám robiť, kým pôjdem na most za strážnymi?“ spýtal sa Kováč.

„Daj nastúpiť všetkých, ktorí sú tu na strážnici. Vysvetli im situáciu. O pol druhej nech vyjdú pred strážnicu a čakajú na svetelný signál z druhej strany. Potom nech utekajú k barikáde pripravení na strelbu. Ak by počuli z druhej strany palbu, vtedy nech nečakajú na signál, ale nech rýchlo bežia k barikáde a začnú bojovať. To isté platí pre hliadky na moste.“

„Ja sa mám vrátiť na strážnicu, alebo ostanem pri barikáde?“

„Ostaň tam, ja prídem za tebou na čele našej roty. Teraz idem dole a presne o pol druhej dám povel Sokolom. Dohliadni na to, aby sa zatiaľ na moste nič neudialo. Keby bolo treba, odpútaj pozornosť Maďarov.“

„Ako?“

„Čo ja viem?! Začni si hoci spievať, alebo nahlas nadávaj niektorému strážnemu, akože zadriemal a ty si ho prichytil. To by mohlo zabráť. Veľa šťastia, Peter!“ Poručík Chalupský zišiel pod most, kde pri prvom pilóne čakali Sokoli pripravení vyliezť na konštrukciu. Boli odetí v čiernom a tváre i ruky mali natreté sadzami, aby v tme ani náhodou nepadli do očí hliadkam na druhom brehu. Presne o pol druhej dal Chalupský povel a Sokoli sa začali šplhať pod mostom k prvým nepriateľským náložiam. V tom čase sa Peter Kováč pri barikáde na moste snažil rozpoznať akýkoľvek pohyb medzi strážnymi na maďarskej strane. Všade bolo ticho a nič sa nehybalo.

•••

Míner Jano Augustín sa strašne potil. Noc bola sparná, no pot sa z neho lial viac od vzrušenia ako od horúčavy. Dva týždne učil kamarátov z roty, ako správne prestrihnúť drôty na náloži a vytiahnuť rozbušku. Sám sa to naučil ako mladý baník v štôľňach pri Banskej Štiavnici, kam by sa už rád vrátil. Dúfal, že toto je jeho posledná akcia na vojne a čoskoro ho čaká civilný život. Snažil sa pri námahe z preliezania kovových trémov nahlas nefučať. Pod sebou cítil prúd rieky, ktorý občas vydal jemné žblnkavé zvuky pri narážaní do pilónov nesúcich konštrukciu.

Jano sa dostal do polovice mosta, chvíľu počkal a sluchom kontroloval, či zhora nezačuje niečo podozrivé. Obzrel sa, ale iba vytušil prítomnosť svojich kamarátov za sebou. Všetci sa pohybovali celkom potichu a obozretne. Jano si mohol iba približne domýšľať, kam dali Maďari nálože. Vyhľadával ich podľa logiky, ktorú by použil on, keby chcel odpáliť takúto mohutnú stavbu. Keď našiel prvú nálož, opatrne ju tápavo preskúmal hmatom. Potom rýchlo prestrihol dva drôty, vytiahol rozbušku a nálož bola odpojená. Takto pokračoval ďalej, až kým neodpojil štyri nálože na svojej strane konštrukcie. To už bol na druhej strane rieky, kde opatrne zliezol na breh a čakal na ostatných. V duchu sa modlil, aby sa podarilo odhaliť a odpojiť všetky nepriateľské nálože s výbušnami. Keď sa všetci Sokoli zoskupili pod mostom, chvíľu oddychovali a načúvali, či nezaznie niečo podozrivé. Všade bolo ticho.

Pripravili si pištole a nože. Jano dal znamenie a legionári sa opatrne začali štvrať na násyp predmostia, na ktorom stál strážny domček. Očakávali, že niekde zbadajú maďarských strážnych, ale nikoho nevideli. Opatrne sa priplazili až k dverám strážnice, potichu ich otvorili a vkĺzli dnu. Prekvapenie bolo nekonečné a bolo by to do smiechu, keby nešlo o život. Všetci maďarskí strážni pokojne spali a ani nevedeli, že sú zajatí, kým ich Jano nezačal budiť. Sokoli Maďarom spútili ruky, potom ich vyviedli pred strážnicu a ich veliteľovi nakázali, aby zavolať hliadky z mosta s upozornením, že sa majú pokojne vzdať a nikomu sa nič nestane.

Maďarskí strážni na moste spočiatku nechápali, čo to na nich veliteľ volá, ale keď na nich zakričal po slovensky Jano Augustín, došlo im, že ich nezmyselná misia na moste sa skončila. Pomaly prišli k strážnici, bez reptania odovzdali zbrane a zdalo sa, že sa im dokonca uľavilo. Jano začal mávať nad hlavou petrolejovou lampou a kričal smerom k barikáde:

„Legionári, most je v našich rukách! Vyhrali sme bez boja!“ KBolo presne pol tretej

po polnoci 15. augusta 1919.

Ako prvá preliezla barikádu rota poručíka Chalupského vedená rotným Kováčom. Legionári za ňou začali vzápätí barikádu rozoberať, aby umožnili hladký prechod ďalším vojakom. Pri nájazde na most sa už z druhej strany zhromaždili aj ženisti z práporov, ktoré obsadili maďarské kasárne v Pečenskom lese, kde sa tiež nestretli s nijakým odporom. Našli len pokojne spiacich maďarských vojakov. Tí síce neskrývali prekvapenie, ale neprejavili nijaké známky odporu a odovzdane sa podvolili zajatiu. Legionári v tú noc zajali dvanásť maďarských dôstojníkov a stodvadsať vojakov. Bez jediného výstrelu, bez kvapky preliatej krvi. Petržalka bola obsadená česko-slovenskými légiami a pričlenila sa k hlavnému mestu Slovenska bez akéhokoľvek nepriateľského odporu.

Keď ráno pätnásteho augusta 1919 vychádzalo nad Bratislavou slnko, legionári na petržalskej strane Dunaja posedávali, unavene fajčili a vychutnávali si pohľad na

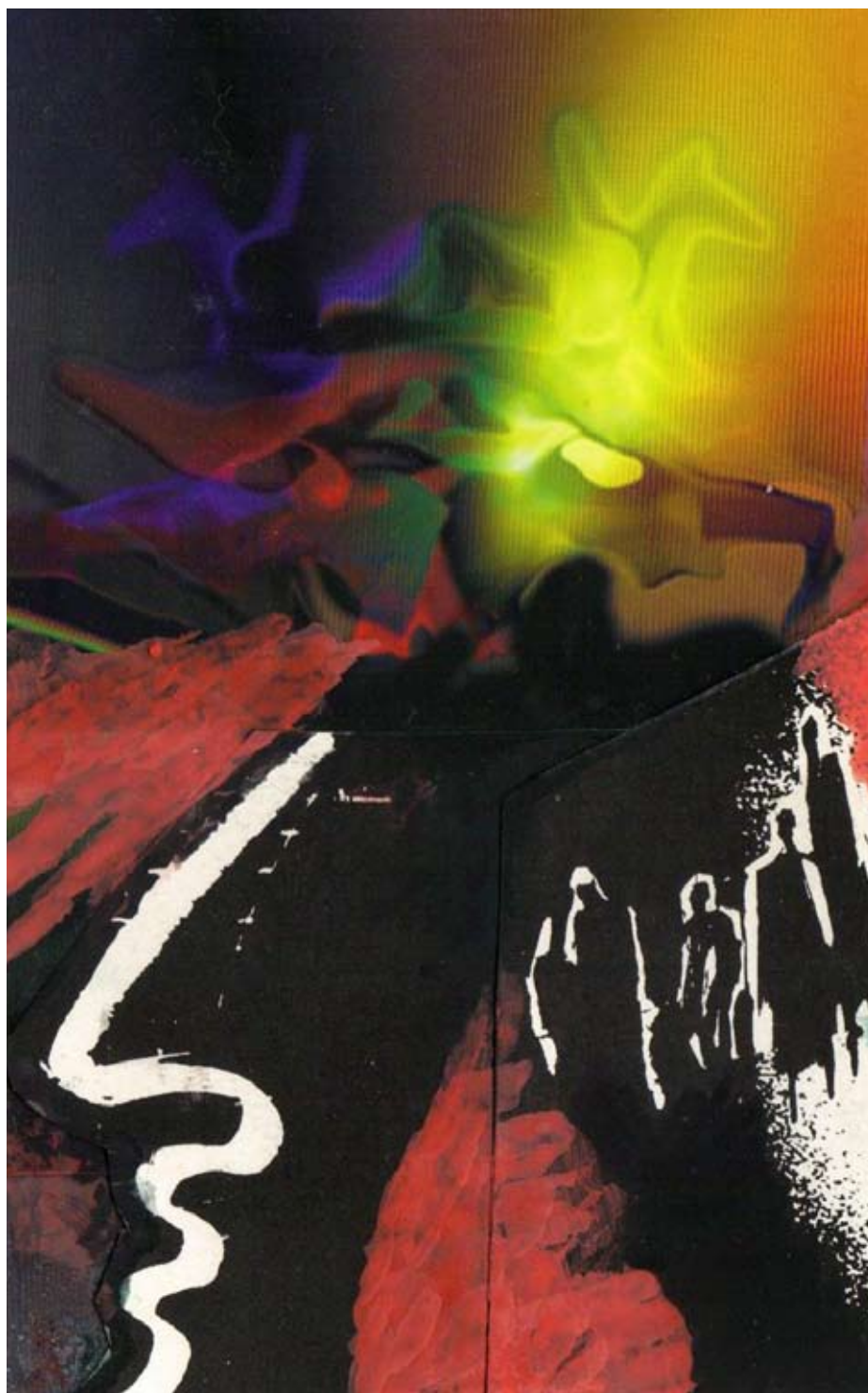
mesto na druhom brehu. Slnčné lúče presvitali cez mohutnú konštrukciu mosta čo už nerozdeľoval, ale opäť spájal dva brehy nad večnou riekou, ktorá sa v tú noc, našťastie, nesfarbila krvou.

Otýždeň neskôr sa poručík Martin Chalupský, rotný Peter Kováč a desiatnik Jano Augustín vracali z vychádzky, ktorú presedeli pri víne v petržalskej reštaurácii Au café. Keď boli uprostred mosta, Jano oslovil kamarátov: „Počkajte chvíľu, musím ešte niečo vybaviť.“ Štiavnický banský míner vytiahol z vrečka malý predmet, chvíľu ho poťažkal v dlani a potom ho s riadnym rozmachom zahodil do Dunaja.

„Čo to bolo?“ spýtal sa Peter Kováč.

„To bola rozbuška z prvej nálože, ktorú som odpojil v tú noc kdesi v týchto miestach. Už ju tu nikto nebude potrebovať!“

Ilustrácia:
Štúdio -dd-

Som tu!

Optická sieť
už aj
v Bratislave!

Už teraz môžete využívať
špičkové služby od T-Comu
na najmodernejšej optickej
sieti aj v Bratislave v lokalitách
Devínska Nová Ves, Karlova Ves,
Ružinov, Podunajské Biskupice
a Petržalka.

www.t-com.sk ■ 0800 123 456 ■ T-Centrum

Dostupnosť služieb si overíte na www.t-com.sk.
Prístupová rýchlosť 80 Mbit/s platí pre program Optik 4.

Magio internet
s rýchlosťou
až 80 Mbit/s

Magio
digitálna
televízia

Lacné
volania

T · · Com ·

Dobré riešenie pre 21. storočie – centralizované zásobovanie teplom

Otázka: Často čítame a počúvame o systéme centralizovaného zásobovania teplom (CZT). Môžete nám stručne, a aj pre laikov, povedať o aký systém sa jedná?

Odpoveď:

Určite sa jedná o najjednoduchší a najefektívnejší spôsob zásobovania väčších objektov, mestských častí a miest teplom a teplou vodou. Potvrdila to história a potvrdzujú to aj súčasné vedecké analýzy. Dodávka tepla z takýchto systémov je energeticky najvýhodnejšia.

A prečo sa tomuto systému hovorí centralizované zásobovanie teplom? Preto, lebo teplo sa rozvádza do jednotlivých domov a objektov z jedného veľkého zdroja. V prípade Bratislavskej teplárenskej to je z dvoch miest. Jedna tepláreň je v Dúbravke (na Poliankach) a druhá pri Istrocheme na Turbínovej ulici. Z týchto dvoch miest sú zásobované teplom mestské časti Dúbravka, Karlova Ves, Dlhé diely, Staré mesto, Nové Mesto a Ružinov.

Bratislavská teplárenská zásobuje teplom a teplou úžitkovou vodou približne 40% mesta Bratislavy.

Otázka: V čom konkrétne spočíva hospodárnosť a efektívnosť tohto systému?

Odpoveď:

Ako je už naznačené v prvej odpovedi jedná sa predovšetkým o efektívne a hospodárne využívanie paliva v našom prípade zemného plynu. Túto výhodu majú len veľké teplárne, ktorým je umožnená kombinovaná výroba tepla a elektriny. Dochádza tu k lepšiemu využitiu energie obsiahnutej v palive. V praxi znamená, že z toho istého množstva paliva (plynu) sa vyrobí okrem tepla, aj elektrina.

Pre nás ako výrobcu tepla a pre Vás ako spotrebiteľa to znamená nižšia spotreba paliva na jednotku vyrobenej energie.

Ďalším veľmi dôležitým faktorom pri takto vyrábanom teple je ochrana ovzdušia. Čím ďalej tým viac vzniká potreba čo najefektívnejšieho využitia energie a pritom čo najmenej zaťažiť životné prostredie. Veľmi prísne to kontroluje a posudzuje štát resp. Ministerstvo životného prostredia.

Ďalšími výhodami sú, že teplárne nášho typu, disponujú odbornými pracovníkmi, ktorí zabezpečujú bezporuchovú, efektívnu výrobu a distribúciu tepla. V prípade možných výkyvov alebo výpadkov v dodávke plynu, máme možnosť použiť aj iný typ paliva ako je napr. mazut bez toho aby to spotrebiteľ nejakým spôsobom pocítil.

odovzdávacia stanica tepla (OST)

vykurovaný obytný dom Karolína

kontakty: Bratislavská teplárenská, a.s., Bajkalská 21/A, 812 22 Bratislava, tel. č.: 02/57 37 21 11, www.batas.sk

AD: Urbanistická štúdia Ružinovská – východ

Miestne zastupiteľstvo Ružinova na základe návrhu poslancu Bc. V. Mikuša vyradilo z programu rokovania schválenie čistopisu Urbanistickej štúdie Ružinovská – východ. Nechcem byť patetický, ale čas ukáže, prečo a pre koho sa muselo odložiť schválenie Urbanistickej štúdie Ružinovská – východ. Som presvedčený, že pripravená štúdia mala byť poslancami Ružinova schválená. Spomínam si ako sa predlžovalo schválenie Územného plánu Bratislavy: najprv sa

hovorilo o septembri, potom jari či máji ďalšieho roku, neskôr, že to bude pred prázdninami a potom sa to podarilo tuším až koncom leta. Bolo verejným tajomstvom v Bratislave, že naťahovanie schválenia nového Územného plánu mesta sa robilo preto, aby vybraní developeri, ktorí mali rozpracované veľké projekty, stihli podať žiadosti o územné rozhodnutie pred prijatím a nadobudnutím účinnosti nového územného plánu Bratislavy. Nový územný plán mesta totiž stanovoval podstatne prísnejšie pravidlá výstavby na území Bratislavy ako ten starý.

Urbanistická štúdia Ružinovská – východ sa robila preto, aby sa mohli zákonným spôsobom zmeniť niektoré funkcie, s ktorými sa hneď na začiatku platnosti nového územného plánu Bratislavy nemohlo a nedalo súhlasiť. Nielen pod vplyvom občanov Ružinova, ale aj vďaka analýzám tohto záväzného dokumentu odbornými zložkami, najmä referátom rozvoja mestskej časti, našej Komisie výstavby a životného prostredia, starostu a stavebného úradu a inými boli na Magistrát hl. mesta SR Bratislavy doručené pripomienky a požiadavky na zmeny a doplnky Územného plánu mesta. Primátor mesta osobitným spôsobom nabádal Ružinovskú mestskú časť k tvorbe územných plánov zón, t.j. k rozpracovaniu a spresňovaniu

pravidiel výstavby, k prijatiu zásad a regulatívov priestorového a najmä funkčného využívania územia. Hľadali sme spôsoby na to, aby sme mohli informovať a aktívne zapájať občanov do tohto procesu. Od samého začiatku sa spomínaného procesu zúčastňovali občania a aktivisti.

Treba povedať, že takýto materiál nie je reálne postaviť tak, aby vyhovoval všetkým zúčastneným stranám. Hoci zastávam názor o nevyhnutnosti riešenia otázok výstavby a životného prostredia na báze odborných principiálnych riešení, nie je možné riešiť komunálne záležitosti

bez prijímania kompromisných riešení v záujme samotnej veci. Takýmto kompromisom bolo pre mňa akceptovanie predĺženia Ružinovskej smerom k letisku. Dopravní inžinieri a experti nás ubezpečovali, že predĺženie Ružinovskej smerom k letisku nebude znamenať katastrofický scenár pre Ružinovčanov. Navyše Ružinovská má východozápadné smerovanie a kritické z hľadiska dopravy sú komunikácie so severojužným smerovaním, napríklad Bajkalská.

UŠ neriešila len dopravu tejto významnej kompozičnej osi Ružinova, ale riešila aj zakomponovanie nových stavebných hmôt, ktoré majú slúžiť potrebám miestneho obyvateľstva, napríklad parkovanie. UŠ tiež riešila a regulovala mnohé ďalšie problémy tejto časti Ružinova, najmä parkovanie, vnútrobloky a zeleň. A keďže ich aj vyriešila, respektíve navrhuje ich riešenia, bude musieť dôjsť k tomu, že nevyhovie všetkým záujmom a záujmom, ktoré sa na tomto území sústreďujú. A to je podľa mňa ďalší dôvod neprijatia Urbanistickej štúdie Ružinovská – východ. Každé odloženie schválenia urbanistických štúdií, ktoré sa robili preto, aby sme mohli zmeniť územný plán mesta a následne riešiť územné plány zón v Ružinove, poskytuje priestor pre urbanisticko-architektonicky neregulované zámery

stavebných podnikateľov. Poskytuje priestor na špekulácie.

Patrik GULDAN
poslanec MZ

REAKCIA:

Poslanci Miestneho zastupiteľstva Bratislava-Ružinov na svojej júlovej schôdzi stiahli z programu rokovania schválenie čistopisu Urbanistickej štúdie Ružinovská – východ. V štúdií je navrhovaných 17 zmien. Tým sa tento proces minimálne na miestnej úrovni predĺži. Napriek tomu, urbanistickú štúdiu starosta Ružinova S. Drozd na základe odporúčania odbornej spoločnosti osoby posunul na posúdenie magistrátu Bratislavy. Bude pre nich slúžiť ako relevantný podklad na zmenu územného plánu Bratislavy. Reakcia zatiaľ od nich neprišla.

Ing. Andrej PAPP
referát územného rozvoja

AD: Historická radnica v Prievoze

Ako rodená Bratislavčanka, celý život bývajúc v Prievoze, už dlhší čas pozorne sledujem situáciu okolo budovy historickej radnice v Prievoze. Cez Ružinovské ECHO aj celoštátnu tlač sa sporadicky prezentujú zámery nového majiteľa, MČ Ružinov, aktivity pamiatkarov. V skutočnosti však vidím budovu ako pustnú bez reálneho využitia a stáva sa predmetom záujmu bezdomovcov, okupujúcich príľahlý parčík. Pri publikovaní článkov o zámere pamiatkarov vyhlásiť historickú radnicu v Prievoze za národnú kultúrnu pamiatku som očakávala, že sa prinavrátaním radnice jej pôvodnému účelu skončí obdobie totality, ktorá z kultúrnych stánkov robila maštale a sklady a v danom prípade z radnice „zdravotnícke stredisko“. Obec aj občania majú neuplatniteľné právo, aby sa pôvodná radnica tvoriaca súčasť ich historickej identity vrátila obci a upravila tak, aby mohla spolu s príľahlým parčíkom tvoriť reprezentatívne priestory obce a starostu. Na tento cieľ treba zachovať aj historické objekty hasičov v susedstve. S vážnymi obavami sledujem informácie, že zámer pamiatkarov sa nevydaril a že vraj kultúrnou pamiatkou majú byť iba sochárske reliéfy okolo okien budovy. Tento záver je ťažko pochopiť. Načo vlastne všetci pasívne čakáme? Až v dôsledku

amaterizmu ľudí vec riešiacich z úradných postov platených z našich daní príde k úplnej devastácii objektu? Niektorí zo zodpovedných osôb na radnici mesta a obce Ružinov doteraz nevysvetlili, prečo si mesto nenáročovalo vrátenie historickej radnice do majetku mesta. Túto ľahostajnosť radných považujem za trestuhodnú. Otvorene sa pýtam: čo zostalo zachované z histórie Prievozu, čo odkážeme našim vnukom?

Ingrid LACKOVÁ
Prievoz

REAKCIA:

Mnohé vaše slová sú slovami mojimi. Mnohé vaše myšlienky zdieľam a mnohé som sa snažil aj zrealizovať. Avšak kompetenčné rozdelenie spravovania vecí verejných nedáva mestskej časti Ružinov v tejto kauze potrebné postavenie. Od začiatku sme deklarovali záujem získať historickú budovu radnice v Prievoze do nášho majetku Ružinova a vybudovať z nej sobášnu sieň s reprezentatívnymi priestormi, čím by sa jej historická funkcia naplnila. V rámci konania o vyhlásenie budovy za národnú kultúrnu pamiatku sme presadzovali vyhlásenie budovy ako celku. Potom, keď Pamiatkový úrad SR vyhlásil za pamiatku len reliéfy sôch, odvolali sme sa. Neboli sme však účastníkmi konania. Odvolanie mal dať magistrát. Apelovali sme na ňu, ale už po uplynutí zákonnej lehoty. Osobne som niekoľkokrát verejne vyhlásil, aby majiteľ budovu odpredal Ružinovu. Nereagovali. Získali ju v privatizácii za 2 milióny korún a chcú ju obštravať presklennými stenami – čo je absolútne v rozpore z historickou architektúrou budovy. Keď sme nechceli začať konanie o prestavbu, ozvala sa prokuratúra, že majiteľ nato má právo. V súčasnosti ešte nie je nič rozhodnuté a je predpoklad, že štátne orgány sa budú vyhlásením celej radnice za kultúrnu pamiatku zaoberať znovu. Verme, že áno a s pozitívnym výsledkom. Apropó, vedľajšia hasičská zbrojnica patrí Ružinovu a ideme ju rekonštruovať, aby slúžila svojmu účelu. Práve v týchto dňoch sa ukončili práce na projektovej dokumentácii a ideme zháňať finančné prostriedky na rekonštrukciu jej vnútorných priestorov.

Ing. Slavomír DROZD
starosta Ružinova

VÝSLEDKOM REGULÁCIE SÚ OBJEKTÍVNE CENY ZA ENERGIE

V tomto roku sa bude teplo fakturovať v inej mernej jednotke

Cena tepla je v ročných vyúčtovaniach nákladov spojených s užívaním bytu a správou predmetom diskusií a neraz aj konfliktov a sporov medzi správcovskými spoločnosťami a vlastními bytov. Ceny za teplo sú regulované, proces ich regulácie má zákonný postup, nad ktorým dohliada Úrad na reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO). Na spôsob stanovovania cien sme sa spýtali Ing. Ivana JASENÁKA, zástupcu riaditeľa odboru regulácie tepelnej energetiky ÚRSO.

Teplo je tovar, za ktorý vlastníci bytov neplatia priamo výrobcovi. Zrejme aj preto väčšina z nich má v rozúčtovaniach nejasnosti. Ako sa ceny za teplo stanovujú?

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví reguluje, teda na základe objektívnych skutočností stanovuje cenu tepla jednotlivým dodávateľom – výrobcov tepla – na celom Slovensku. V Bratislave je špecifická situácia. Dodávateľov tepla je niekoľko, dokonca aj v niektorých mestských častiach sú dva- tri. Ceny tepla sa preto i v susedných bytových domoch líšia. Každý z nich podáva návrh na cenu v zmysle všeobecne záväzného právneho predpisu, konkrétne pre cenu tepla je to Výnos úradu č.6/ 2008 v znení výnosu č. 6/2009. Ak je predložená kalkulácia dodávateľa v súlade s týmto výnosom, úrad navrhovanú cenu schváli.

Teplo sa do bytových domov dopravuje rozvodmi. V niektorých častiach Bratislavy sú ich vlastními iné subjekty ako výrobcovia tepla. V navrhovanej cene je zahrnutá aj jeho preprava?

Áno, v predložení návrhu dodávateľov tepla je zakalkulovaná aj cena za jeho prepravu, či už rozvody, ktorými prichádza do bytového domu vlastní dodávateľ alebo iný subjekt.

Teplo, ktoré prichádza do jednotlivých bytov, sa nedá odmerať tak jednoducho ako elektrická energia. Úradom stanovená cena za teplo sa ku vlastníkom bytu dostáva na prvý pohľad rozpočítaná dosť zložito....

Najskôr treba upozorniť, že podľa ceny, ktorú úrad stanovil tomu-ktorému dodávateľovi, on fakturuje množstvo dodaného tepla správcovskej spoločnosti,

spoločenstvu vlastníkov za daný bytový dom. To množstvo sa meria v mieste, kde prichádza do bytového domu, na tzv. päte domu, fakturačným meračom. Odtiaľ sa rozvádza do bytov a zväčša sa rozpočítava na podlahovú plochu bytov a vykurovaných spoločných priestorov domu. Iný mechanizmus rozpočítania sa používa v domoch, ktoré majú tepelné systémy hydraulicky vyregulované, kde sa informácie o spotrebe získavajú ešte aj podľa tzv. pomerných rozdeľovačov vykurovacích nákladov umiestnených na radiátoroch.

Vo vyúčtovaniach sa položka dodaného tepla rozúčtováva vo fixnej a variabilnej zložke, čo je pre väčšinu vlastníkov bytov nezrozumiteľné.

Vo variabilnej zložke sú zahrnuté náklady, ktoré priamo súvisia s množstvom dodaného tepla (množstvo paliva, elektrina), vo fixnej zložke sú zahrnuté náklady, ktoré vznikajú dodávateľovi bez ohľadu na množstvo jeho výroby (mzdy pracovníkov, náklady na opravy a investície, rôzne zákonné poplatky a podobne).

Odberatelia tepla, ktorí majú zmluvy s dodávateľmi tepla, v minulom roku objednávali množstvo tepla pre bytový dom pre celú vykurovaciu sezónu. Prečo, keď sa nedá predpokladať, aká dlhá a tuhá bude zima?

Dodávateľ si musí plánovať výrobu a preto musí mať k dispozícii predpokladané čísla, ktoré sa viažu na odber zemného plynu a elektriny. Objednané množstvo tepla taktiež slúži na prerozdelenie oprávnených fixných nákladov medzi odberateľov. Aby bola zaistená určitá spravodlivosť medzi odberateľ-

mi, výnosom bolo ustanovené, že množstvo objednaného tepla sa určí z posledného nameraného celoročného množstva tepla. **V roku 2008 cena za teplo nebola jednotná, niekde sa menila tri, inde až štyrikrát. Prečo?**

Ak dodávateľ zistil, že mu preukázateľne počas vykurovacej sezóny stúpili náklady na výrobu tepla, predložil úradu nový návrh ceny s jej kalkuláciou. Každá z cien stanovenej pre jednotlivé obdobie bola určená v zložkách, o ktorých sme už hovorili. Ceny za teplo sú kontrolovateľné podľa údajov, ktoré uvádza správcovská spoločnosť vo vyúčtovaní. Tie preberá z faktúr, ktoré im poslal dodávateľ. Zruční a aktívni zástupcovia vlastníkov bytov, ktorí spolupracujú so správcom, to určite vedia skontrolovať, ako aj vysvetliť vlastníkom. Kontrola je možná, vlastníci bytov sa môžu obrátiť na Štátnu energetickú inšpekciu so sťažnosťou na nedodržanie pravidiel rozpočítavania.

Poradte, prosím, najjednoduchší spôsob, ako si laik môže prepočítať náklady za teplo dodané do bytového domu...

Variabilná zložka nákladov je namerané množstvo tepla násobené cenou za variabilnú zložku. Fixná zložka nákladov je objednané množstvo tepla násobené cenou fixnej zložky. Súčet týchto zložiek dáva celkové náklady za teplo pre daný objekt. V rámci tohto objektu sa celkové náklady rozpočítajú medzi jeho obyvateľov. Zásadne môžu nastať dva spôsoby: jeden, ak v objekte nie sú pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov. V tom prípade sa celkové náklady za objekt rozpočítajú podľa veľkosti podlahovej plochy príslušného bytu na všetkých vlastníkov. Druhý spôsob je v prípade, ak sú v objekte nainštalované pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov. V tom prípade sa celkové náklady rozdelia na základnú zložku (napríklad 50 % celkových nákladov), ktoré sa rozpočítajú podľa podlahovej plochy príslušného bytu a druhá časť nákladov (spotrebná zložka) sa rozpočíta podľa údajov pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov podľa jednoduchého vzorca – príslušný počet jednotiek za byt delený celkovým počtom jedno-

tiel za objekt.

Zmena v merných jednotkách ktorú už vlastníci bytov zaregistrovali vo faktúrach za plyn, sa dotýka aj tepla

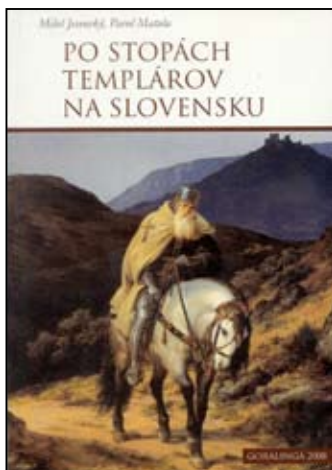
Od 1. 1. 2008 sa prešlo pri fakturácii zemného plynu z jednotiek m³ na KWh., V tejto mernej jednotke sa bude v roku 2009 fakturovať aj teplo, pričom medzi jednotkami MWh a GJ je nasledovný prepočet; jedna MWh je 3,6 GJ.

Aké zmeny sa objavia vo vyúčtovaniach za dodané teplo v tomto roku?

Okrem zmeny meny, merných jednotiek sa od roku 2009 podľa platného výnosu zaviedol aj regulačný príkon, ktorý stabilizuje cenu za teplo. Stanovuje sa na každý bytový dom, pričom sa vychádza z priemeru spotrebovaného tepla v rokoch 2005 – 2007 v danom obytnom dome. Táto priemerná spotreba sa vydelením počtom hodín vo vykurovacom období. Stanovených je 5 300 hodín. Takto vypočítaný regulačný príkon platí pre odberné miesto po celé regulačné obdobie. Na celkový regulačný príkon t. j. súčet regulačných príkonov všetkých objektov, sa viaže fixná zložka maximálnej ceny tepla. Tá sa získa podielom celkových fixných oprávnených nákladov a regulačného príkonu, čo dodávateľ tepla potom fakturuje odberateľovi. Všetky vstupné informácie o vyhláškach spojených so stanovovaním sa jednotkovú cenu tepla, ako aj za ceny stanovené dodávateľom, sa môžu dozvedieť na stránke úradu – www.urso.sk alebo u svojich správcov. Možno by bolo vhodné, aby cena za teplo na budúce vykurovacie obdobie za bytový dom bola v ňom aj zverejnená skôr ako dostanú vyúčtovanie za kalendárny rok. A na záver, už len jednu vetu. Regulované ceny, ktoré stanovuje úrad, sú v danom období objektívne ceny nielen tepla, ale aj elektriny, vody a plynu. Podotýkam, úrad stanovuje ceny jednotlivých energií, ale nemá kompetencie na riešenie zmluvných vzťahov medzi vlastními bytov a správcami napríklad v oblasti ročného vyúčtovania nákladov za byt, alebo medzi správcami a dodávateľmi tepla.

**Jana MIKLOVIČOVÁ
Foto: Ružinovské ECHO**

Téma príbehu tajomných rytierov v bielych plášťoch s červenými krížmi už opantala nejedného spisovateľa. Aj slovenskí autori Miloš Jesenský a Pavol Matula sa rozhodli prispieť do spektra kníh na templársku tému a vydali sa na dobrodružné putovanie naprieč storočiami. To putovanie spočívalo v hľadaní prameňov a odkrývaní tajomstiev spojených s pôsobením rádu templárov na území dnešného Slovenska. Rôzni bádatelia už od počiatkov šírenia legendy o templároch označovali týchto „milites templi“ za strážcov Svätého grálu, ochrancov mystických tradícií a rituálov tajného zasvätenia. Spolo-

čenstvo rytierov po nešťastnom zániku rádu inšpirovalo rôznych

hermetikov, rosenkruciánov a slobodomurárov, duchovný odkaz templárov ovplyvnil ezoterickú literatúru aj sektárske spoločenstvá, ktoré si na základe niekoľkých faktov a množstva vyfabulovaných domnienok privlastnili ich odkaz rovnako, ako scenáristi mnohých filmov o záhadnom hľadanom a nenachádzanom bájnem poklade templárov. Téma je príťažlivá aj pre slávnych autorov, spomeňme len Umberto Eca a jeho Foucaultovo kyvadlo.

Už názov knihy Po stopách templárov na Slovensku naznačuje, že ide o dielo publicistické, popularizujúce málo odkrytú históriu, stavajúce na dejinných

faktoch a občas aj na historikách, ktoré sú síce príťažlivé, ich faktografická hodnota je však spochybiteľná. Autori preto opatrne uvádzajú a komentujú prameňe, ktoré nie sú overené, pre oživenie knihy tohto zamerania sú však celkom vhodné. Naozaj boli templári v Slovenskej Ľupči, Rozhanovciach, Krišovciach, Sklených Tepliciach či na Orave? Odpovede sa z hĺbky skrytých dejín dolujú len veľmi ťažko a pomaly, a ak sa vynoria, vždy sa dajú spochybniť. Na romantike a tajomnosti to však príbehom nič neubere, naopak, otvárajú sa tak stále nové otázky. A o to ide aj v tejto knihe.

(rkh)

Nebo, peklo... Jánošík

Slovenský film sa konečne dočkal znovuoživenia a zdá sa, že mu po resuscitácii svitá na lepšie časy. Ak sa naša kinematografia tento rok dožije dvanástich premiér nových filmových diel (vrátane koprodukčných) a dosiahne v priemere jednu novinku za mesiac v kalendárnom roku, bude z najhoršieho vonku. Potom nám už spomienky na biedu, keď diváci videli len jeden či dva nové slovenské filmy za rok, budú pripadať ako vzdialená nočná mora. Udržať stav rozvoja kinematografie má pomôcť aj novovzniknutý audiovizuálny fond, ktorý má tvorcovi zabezpečiť primerané podmienky, aby mohli vytvoriť čo najviac pôvodných autorských diel.

Zohnať v súčasnosti peniaze na nakrúcanie filmu nie je

(ale ani nikdy nebolo) jednoduché. Producenti, ktorých u nás možno zrátať na prstoch jednej ruky, majú neľahkú úlohu, keď relevantné firmy a ziskové spoločnosti, ktoré by mohli do filmu vstúpiť ako investori či sponzori, odpovedajú na žiadosti o spolufinancovanie všemocným alibizmom: „Viete, je ekonomická kríza...“ Slovenský film má vďaka svojej tradícii i nedávnym úspechom (Slepé lásky, Ako sa varili dejiny) vo svete dobré meno, ale pre silných zahraničných producentov nepatrí medzi najatraktívnejšie, a preto sa logicky musí spoliehať aj na podporu vlastného štátu. Projekty, ktoré takú podporu dostali, musia potom presvedčiť divákov, že peniaze daňových poplatníkov neboli vyhodnené do vzduchu.

Štátnu podporu dostali aj megaprojekty ako Bathory a Jánošík, ktoré sú koprodukčné so spoluúčasťou okolitých štátov, a napriek tomu ich vznik sprevádzali nemalé problémy. Producenti Deana Horváthová respektíve Rudolf Bierman tancovali na veľmi ostrej hrane. Na naše pomery obrovské rozpočty nestačili na včasné dokončenie filmov a uvedenie snímok do kín sa odďaľovalo. V prípade najnovšieho filmu Jánošík sa výroba natiahla až na magických sedem rokov a film dokončila poľská režisérka Agnieszka Holland až na sklونku tohto leta, takže sme sa jeho premiéry dočkali 9. septembra. Ako dielo prijímú diváci a kritika, na to si ešte počkáme, isté je, že verejnosť sa aj potom bude oprávnené pýtať, či tvorcovia ťaž-

ko získané peniaze využili zmysluplne. V prípade Jakubiskovej „Báthoryčky“, ktorá sa napokon záhadne nedostala medzi nominácie na Oscara, je tých otázok neúrekom...

Odpoveďou na megaz rozpočtové veľkofilmy bol v tomto roku nízkorozpočtový film Laury Sivákovkej Nebo, peklo... zem, ktorý príjemne prekvapil svojou komornosťou i hereckými výkonmi a ukázal cestu, ktorá je pre slovenskú kinematografiu schodnejšia, ako hľadanie zlatého grálu v podobe stoviek miliónov (korún) na neisté projekty. Na plátno chce divák predovšetkým vidieť dobrý film a zárukou kvality v našich podmienkach nikdy neboli, nie sú a nebudú nadoblačne vysoké rozpočtové náklady...

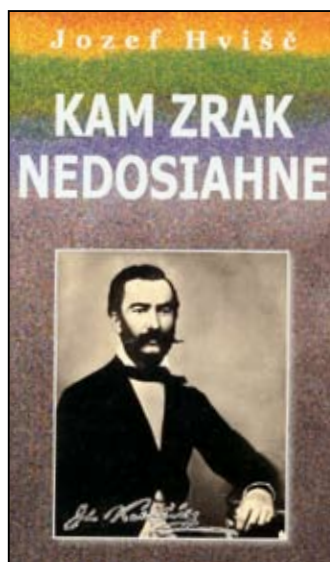
(rkh)

Životný príbeh Jána Kalinčiaka

Beletrizovaný životopis spisovateľa Jána Kalinčiaka (1822 – 1871) napísal profesor Jozef Hvišč podľa Kalinčiakovho rukopisu Vlastný životopis, ktorý slovenský národný dejateľ napísal v roku 1851 v Tešíne pre vydavateľa Jozefa K. Viktorina. Hviščova kniha Kam zrak nedosiahne s podtitulom Imaginatívna autobiografia Jána Kalinčiaka dôsledne stavia na pôvodnej predlohe čo sa týka faktografie i pocity sveta hlavného hrdinu, je však prepracovaná štýlom, ktorý dnešnému čitateľovi modernými prostriedkami podáva tému príťažlivou, takmer románovou formou. Kniha je zároveň obohatená o Kalinčiakove osudy v posledných dvadsiatich ro-

koch života, pričom musel Jozef Hvišč siahnuť po prameňoch, ktoré už nie sú autorizované samotným Kalinčiakom. Dielo je napísané v prvej osobe, akoby sám Kalinčiak rozprával o svojich osudových chvíľach, čo posúva knihu od strohej literatúry faktu k umeleckej próze.

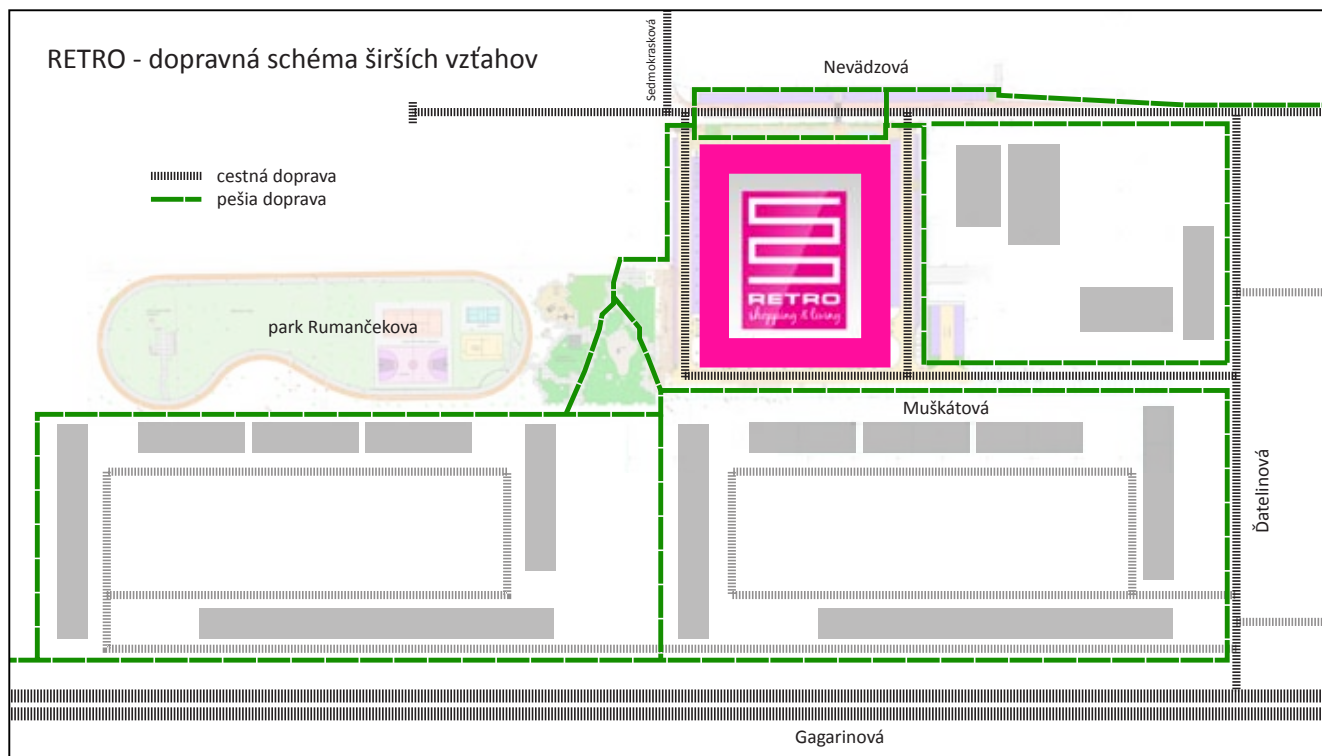
Ako hovorí Jozef Hvišč: „V práci sa pokúšam popri literárnohistorických faktoch vyjadriť aj to, aký bol Kalinčiak vo svojom reflexívnom a citovom súkromí, ako reagoval na udalosti okolo seba, ako ich prijímal, ako s nimi zápasil a ako sa odzrkadľovali v jeho básnickej, prozaickej a esejistickej tvorbe... V centre úvah stojí Kalinčiakov učiteľ, priateľ a

rival Ľudovít Štúr, pretože vtedy Štúr stál v centre každého literárneho, kultúrneho a politického pohybu. Toto rozprávanie sa v knihe podáva z pohľadu roku 1870, keď sa Kalinčiak po odchode z tešínskeho gymnázia presťahoval do Martina a stal sa redaktorom Orla. Z tohto bodu svojej životnej dráhy hľadá na udalosti uplynulých čias so značnou dávkou spomienkovej nostalgie, ktorá však nepresahuje hranice overiteľných faktov.“ Hviščova kniha je živým literárnym portrétom výraznej osobnosti, ktorá dokázala naplno žiť a tvoriť v čase, keď to Slováci v mnohonárodnej monarchii nemali vôbec ľahké.

(rkh)

Dopravné riešenie projektu polyfunkčný objekt RETRO

Dopravné riešenie projektu polyfunkčný objekt RETRO vychádza z koncepcie a filozofie samotného objektu. Zámerom je minimalizovanie statickej dopravy v exteriéri realizáciou podzemných garáží, odľahčenie dynamickej dopravy v širšom okolí objektu vytvorením prepojenia na Gagarinovu ulicu a vytvorenie komfortných peších trás zakomponovaných do dopravnej infraštruktúry pri zachovaní existujúcej zelene.

Pre obyvateľov objektu RETRO a pre návštevníkov obchodného strediska bude k dispozícii 612 parkovacích miest v troch podlažiach podzemných garáží. Zároveň vznikne vyše 100 voľných parkovacích miest v okolí objektu s cieľom eliminovania nežiaducich efektov statickej dopravy.

Z hľadiska dynamickej dopravy pripravujeme komplexné riešenie, ktoré vzniklo v súčinnosti s dopravnými orgánmi a s mestskou časťou Bratislava-Ružinov. Do podzemných garáží sa bude môcť vchádzať aj vychádzať dvoma rovnocennými vstupmi – zo strany

parku Rumančeková, pričom doprava bude o úroveň nižšie ako samotný park a nebude dochádzať ku kríženiu peších a motoristov a z protiahej strany paralelne s Ďatelinovou ulicou.

Najväčším benefitom dynamickej dopravy, ktorý prinesie úžitok nielen obyvateľom RETRO, ale aj okolia, je dopravné prepojenie Ďatelinová – Gagarinová, ktoré je už dlhý čas plánované v zmysle platného územné-

ho plánu hlavného mesta SR Bratislavy. Vybudovanie pripojenia bolo podmienkou mestskej časti Ružinov k realizácii projektu. Tento dlho plánovaný spoj zabezpečí komfortný prístup aj odchod motoristov z lokality, ktorý je dnes možný len zo strany Tomášikovej ulice.

Vysoký dôraz kladieme na pešiu dostupnosť obchodného strediska, lebo bude slúžiť predovšetkým

obyvateľom blízkeho okolia – Trávníkov. Okrem doplnenia chodníkov popri cestných komunikáciách v okolí objektu vznikne aj neveliká zóna s vodnými plochami, sochami a lavičkami, ktorá bude lemovať vstupnú fasádu do obchodného strediska zo strany Nevädzovej ulice. Zároveň sa vytvoria nové pochôdzne dlažby v líniiach existujúcich vyšliapaných trás v parku Rumančeková.

Centrál zaplnia obchody

SME | 24.7.2009 | Príloha Bratislava, 02 | Iut

Areál bývalých kúpeľov Centrál má mať veľkosť asi ako štyri futbalové ihriská. Rezervovaných je necelých desať percent bytov.

RUŽINOV. Hoci niekdajšiu plávajúcu Centrál, v rámci ktorej prišlo mesto aj o päťdesiatmetrový bazén, začali búrať pred rokom, investor o stavebné povolenie požiadala až nedávno. Ružinovský stavebný úrad povolenie na výstavbu komplexu Centrál ešte nevydal. Okrem bytov tu má vzniknúť viac ako stopäťdesiat obchodov. Ich počet je zatiaľ predbežný a môže sa meniť. „Konkrétne názvy a značky v tomto období ešte nezverejňujeme,“ povedala za investora, developerskú skupinu Immacap, Bernadetta Múdra.

Obrovský projekt

Celý multifunkčný areál, ktorý má vyrásť medzi ulicami Miletičova, Metodova a Jelačičova, má mať viac než dva hektáre. „Veľkosťou sú to asi štyri futbalové ihriská,“ dodala Múdra. „Odhadované náklady na výstavbu sú približne 150 miliónov eur.“ Z 307 bytov je

dnes podľa investora zarezerovaných necelých desať percent. Centrál má rásť asi tri roky, investor ho plánuje otvoriť na konci roku 2012. Dominanta komplexu sa má vyšplhať až na 21 podlaží.

Do parku na strechu

V júli investor uzavrel zmluvu so spoločnosťou ECE Projektmanagement Praha, ktorá sa má stať správcou obchodnej časti niekdajších kúpeľov. „ECE je poverené poradenstvom pri architektonickom riešení a projektovaní, aj prenájmom priestorov, aj následným riadením nákupného centra,“ dodala Múdra. Kúpele sa v rámci komplexu zachovať síce majú, no klasický päťdesiatmetrový bazén v meste nepribudne. Investor sľubuje sauny, menšie bazény, výrivky. Na streche obchodného centra má byť hektárový park s lavičkami, fontánou či detským ihriskom.

Ružinov zatiaľ opravuje za svoje

SME | 9.9.2009 | Dagmar Gúrová

Na rekonštrukciu školských budov za úver sa Ružinov len pripravuje. Obnovu jednej školy a škôlky zatiaľ platí podľa pôvodného plánu - z rozpočtu.

RUŽINOV. Opravy na základnej škole Nevädzová a materskej škole Piesočná prebiehajú za plnej prevádzky. Výsledkom má byť predovšetkým úspora tepla. Ružinov plánoval zrekonštruovať jednu materskú a základnú školu ročne. Poslanci sa v júni zhodli, že budovy sú v zlom stave, práce treba urýchlíť.

Odsúhlasili, že mestská časť si na ne vezme úver šesť miliónov eur. „Nepodpísala sa ešte zmluva na možnosť čerpania,“ povedal hovorca Ružinova Maroš Smolec. Predpokladá, že na septembrovom zastupiteľstve sa ešte nebude hovoriť o opravách za úver. Poslanci chcú rozpočet pre každú školu schvaľovať zvlášť. „Zatiaľ aktualizujeme zoznam potrebných prác.“

Súčasnú opravu teda mestská časť robí za svoje, tak ako pôvodne plánovala. Smolec povedal, že práce celkovo vyjdú na vyše 509-tisíc eur.

Na Nevädzovej sa vymieňali okná a vonkajšie dvere. „Unikalo tadiaľ tridsať až štyridsať

percent tepla,“ povedal Jaroslav Adamát z referátu údržby škôl na miestnom úrade.

„Súčasnou rekonštrukcie je vyregulovanie celého systému vykurovania.“ S tým súvisí aj vybudovanie novej plynovej kotolne v blízkej škôlke na Pivonkovej, ktorá mala predtým spoločné vykurovanie so školou.

Strecha a zatepľovanie na Nevädzovej sa odkladá na budúci rok.

V škôlke na Piesočnej sa robia všetky plánované práce vrátane zateplenia a opravy strechy, fasád, výmena vonkajších okien a dverí, maľovanie. Vymenia aj plynové kotly v kotolni a osamostatnia vykurovanie služobného bytu. „Spolu s ním sa vykurovala celá škôlka aj večer alebo cez prázdniny,“ povedal Adamát.

Opravy na Nevädzovej podľa neho vyučovanie nenarušujú. Viac sa musia so stavbármi koordinovať na Piesočnej. „Vždy sa robí jedna trieda zvonku aj zvnútra a deti sa presunú do inej triedy alebo herne.“

Parky si obnovu zaslúžia

SME | 17.7.2009 | Dagmar Gúrová, Lucia Tkáčiková

V Ružinove sa budú obnovovať dva parky. Pokračuje aj oprava Sadu Janka Kráľa.

PETRŽALKÁ, RUŽINOV. Dve veľké zelené plochy v Ružinove - Park Andreja Hlinku a park v Ružovej doline by sa mohli na budúci rok dočkať vylepšenia.

Predstavy miestneho úradu ešte môže zmeniť konečná verzia projektu aj to, či revitalizáciu bude z čoho zaplatiť.

Podobne čaká na úpravu aj Sad Janka Kráľa. Za peniaze z európskych fondov by sa mala robiť druhá etapa revitalizácie. Na obnovu Parku Andreja Hlinku neďaleko ružinovskej nemocnice vyčlenila miestna samospráva v tohtoročnom rozpočte 365-tisíc eur. Ráta sa s úpravou zelene, chodníkov, lavičiek a priestorov, kde sú umiestnené. V plánoch sa spomínala aj korčuľarska dráha či čítareň.

Hovorca Ružinova Maroš Smolec povedal, že hotový projekt zverejnia na pripomienkovanie. „Do konca roka chceme stihnúť verejné obstarávanie a nájsť dodávateľa prác.“

Menej istá je úprava parku v Ružovej doline, ktorý je časťou vnútrobloku medzi ulicami Trenčianska, Ružová dolina, Prievozská a Miletičova. Úrad stále čaká na európske peniaze. Pôvodný predpoklad bol, že by ich mohli mať v týchto mesiacoch. „Výzva

bude až na jeseň,“ povedal Smolec. „Projekt máme hotový, ale nie je isté, či uspějeme. Zatiaľ je všetko len v štádiu vízie.“

Jediná zeleň široko-daleko

Grantovou podmienkou je, aby sa opravili chodníky a cesty, ktoré využívajú peši. Obnova má zahrňovať aj zeleň a detské ihrisko. „Táto lokalita spĺňa všetky podmienky. Vybrali sme ju aj preto, že sa tu stretáva veľa ľudí a záujmov a v okolí je to jediný väčší zelený priestor.“

S parkom susedí kúpalisko Delfín, viaceré školy, reštaurácie, trhovisko Miletičova. Po Trenčianskej je prístupný aj z cyklistickej trasy. Najbližšie oddychové miesto smerom do Ružinova je Štrkovecké jazero a v centre Medická záhrada.

Ružinov sa teraz uchádza o peniaze len na severnú časť vnútrobloku. Zaplátať by z nich mali deravé chodníky, asfalt plánujú nahradiť dlažbou. Miesta pre autá by od zelene mali oddeliť zábrany a kvetinové záhony.

Choré stromy chcú vyrúbať. „V parku je niekoľko stromov, ktoré sa bežne nevyskytujú, chceli by sme doplniť ďalšie tvarovo a farebne zaujímavé odrody,“ dodal Smolec.

Garáže na Budovateľskej sú už opravené

SITA | 3.7.2009

BRATISLAVA. Práce, ktoré sa začali v septembri minulého roka, vyšli na viac ako 37-tisíc €. Ide o garáže, ktoré sa poškodili pri výstavbe hlbokého oporného múra trojpodlažnej podzemnej garáže polyfunkčného komplexu City Business Center (CBC) na Karadžičovej ulici.

Pre agentúru SITA to potvrdil hovorca spoločnosti HB Reavis Roman Karabelli. Nové strechy či zadné steny má 42 garáží, od majiteľov ktorých dostali súhlas na opravu. „Nedotknuté zostali iba tri garáže, pri ktorých sa nám nepodarilo vypátrať vlastníkov. Majitelia nereagovali ani na výzvu mestskej časti, ani na oznam s telefónnym číslom vylepený priamo na garážach,“ povedal Karabelli. „Ide v zásade o objekt neznámeho vlastníka na majetkovo neuspokojivom pozemku. Otázkou je, či to vôbec nejakého vlastníka má,“ konštatoval Karabelli. Spoločnosť je však pripravená opraviť aj zvyšné garáže, ak sa ich majiteľ ohlásí a preukáže vlastnícke práva.

Popri oprave viac ako 30-ročných garáží pokračovala a stále pokračuje aj výstavba druhej časti polyfunkčného komplexu City Business Center. Súčasnou druhou etapou by mali byť dve sedempodlažné administratívne budovy štandardu A a jedna 12-podlažná rezidenčná veža. Pod každou z budov by malo byť trojpodlažné podzemné parkovisko, niekoľko parkovacích miest by malo vzniknúť aj na povrchu. V súčasnosti sa vrtajú ďalšie dve čerpacie a dve vsakovacie studne, ukončené by mali byť na budúci týždeň. Pokračovanie prác bude závisieť od funkčnosti celého čerpacieho systému. „K samotnej výstavbe vrchnej stavby sme ešte nepristúpili, čakáme na stavebné povolenie,“ dodal Karabelli.

Výbuch zranil dve deti

Markíza | 25.7.2009 | Televízne noviny, 19:23, | Tibor Mattyašovský, Danica Kleinová | Moderátorka: Zlatica Puškárová

Moderátorka:

Aj nasledujúca reportáž je o deťoch, ktoré sa bez dozoru rodičov hrali s ohňom. Dvaja chlapci v Zlatých Klasoch sa s horiacou záparkou chceli pozrieť do nádrže auta. Jedného z nich museli previezť leteckí záchranári na popáleninovú kliniku do Bratislavy.

Redaktor:

Strkať zápalky do benzínovej nádrže odstaveného auta je nebezpečné. Presvedčili sa o tom aj dvaja malí chlapci z obce Zlaté Klasy. Chlapci si vyhládli niekoľko rokov nepojazdné auto odparkované na ulici. Snáď v rámci prázdninového opakovania si vedomosti z chémie sa rozhodli vyskúšať jednoduchý pokus.

Gizela Rígová, suseda:

Oni to nevedeli, zobrali zápalky ináč, oni tam to hodili na ten oný zápalky. Ale nejaký vzduch došiel oni.

Marko Rigo, kamarát:

To sa zapálilo a vybuchlo to a ten plyn im išlo, aj vlasy si popálili.

Redaktor:

Vy čo ste mysleli, čo sa stane?

Zranený chlapec:

Že to zaštartuje.

Redaktor:

Že naštartuje ste si mysleli, hej?

Zranený chlapec:

Áno.

Redaktor:

Aj po nevydarenom pokuse vládla na ulici dobrá nálada. Hodením horiacej zápalky do nádrže auta deti zamestnali množstvo záchranárov. Dokonca aj leteckých. Jedno zo zranených detí previezli leteckí záchranári okamžite do Ružinovskej nemocnice.

MUDr. Václav Kurej, lekár, letecká záchranná služba ATE:

Utrpeli popáleniny takého prvého, druhého stupňa v oblasti tváre a krku.

Redaktor:

Lekári nad tým čo chlapci urobili, len krúčia hlavou. Rodičia by podľa nich mali na deti dávať väčší pozor.

MUDr. Václav Kurej, lekár, letecká záchranná služba ATE:

Aby nestrkali hlavne zápalky do nádrží.

Viktor Šláz, otec zraneného chlapca:

Dáme veľký pozor na malých. Všetci deti deti sú, viš jak to je to.

Redaktor:

Chlapec si v tejto nemocnici poleží pravdepodobne ešte pár dní. Tento prípad je však typickým príkladom detskej nerozvážnosti. A je len šťastím, že obidvaja chlapci skončili len s ľahkými zraneniami.

Víchrice strhávala strechy

Markíza | 24.7.2009 | Televízne noviny, 17:00, | Jaroslav Krafka | Moderátori: Patrik Švajda, Martina Šimkovičová

Moderátor:

Bratislavským krajom sa v noci prehnela víchrice. Silný vietor strhával stromy, strechy a poškodil aj elektrické vedenie. Dnes ráno bolo bez elektriny takmer 100-tisíc domácností. Škody ešte nie sú zrátané.

Redaktor:

Je krátko po jedenástej a na oblohe to vyzerá, akoby sa čerti ženili. Vietor lámal stromy ako zápalky, toto je len jedna z ulíc bratislavského Ružinova. Vzduchom lietali konáre, ale aj železá. Stačilo málo a kus tohto plota mohol zdemolovať auto. A toto je už pohľad o niekoľko ulíc ďalej a o niekoľko hodín neskôr. Majitelia týchto áut sa nezmohli ani na slovo. Z domu, ktorý práve opravujú, odletela strecha. Toto auto rozrezal kus strechy ako konzervu.

Anketa:

Bolo to strašné ináč, ja som si myslela, že celý dom padá.

Redaktor:

Hasiči v bratislavskom kraji zasahovali až v 150 prípadoch. Počasie sa najviac vybláznil v okrese Malacky kde stromy zatarasili cestu. My sme sa dnes boli s kamerou previezť takmer po celom Záhorí. V ďalších spravodajských reláciách vás budeme ešte informovať kde ešte stále nemajú elektrinu a o niekoľkohodinových meškaniach vlakov, ktoré táto víchrice spôsobila. Jaroslav Krafka, TV Markíza.

Horeli autá

SME | 29.7.2009 | 18; Bratislava | sita

RUŽINOV. Na Súťažnej ulici včera v skorých ranných hodinách horeli autá. Podľa doterajších zistení neznámy páchatel' úmyselne polial Renault Megane horľavinou a zapálil ho. Plamene poškodili aj vedľa zaparkované Suzuki Liana. Škoda na vozidlách sa odhaduje na 7 000 eur.

Do sanitky vrazilo Mitsubishi!

Plus jeden deň | 8.8.2009 | 06,07; Slovensko | Rasťo Michalko

BRATISLAVA. Havária na pravé poludnie! Šofér terénneho Mitsubishi na križovatke v Mlynskej doline v Bratislave zrejme nedal prednosť húkajúcej sanitke, vrazil do nej a prevrátil ju. Šoféra záchranky previezli do nemocnice.

Nehoda sa stala na križovatke Mlynská dolina – Staré Grunty. „Zdravotníci zraneného šoféra stabilizovali a zabaleného v termodeke previezli do nemocnice v Ružinove,“ povedal šéf zásahu bratislavských hasičov Peter Jankovič a dodal: „Šofér sa sťažoval na bolesť končatín a bol v šoku.“ Spolu s ním

v ružinovskej nemocnici skončil aj druhý muž z posádky sanitky. V sanitke, ktorá podľa vyjadrenia hasičov blikala aj húkala, viezli vyše 60-ročného Michala Braníka z vyšetrenia na Kramároch do nemocnice v Podunajských Biskupiciach. „Práve za ním ideme. Našťastie sa mu nič vážne nestalo. Ani v šoku asi nie je,“ vydýchol si jeho syn Radoslav.

Nevidel ju? Šofér terénneho auta, 33-ročný Rastislav K., vošiel na križovatku, keď mu svietila zelená. Podľa našich informácií si zrejme nevšimol sanitku prichádzajúcu sprava, pretože mu výhľad zakrývalo nákladné auto.

Vodič nepil. Priamo na mieste mu policajti dali fúkať. „Alkohol sme u vodiča nezistili,“ povedala bratislavská policajná hovorkyňa Tatiana Kurucová. Viac sa k nehode zatiaľ vyjadrovať nechcela. „Ešte je predčasná hovoriť o trestnej sadzbe pre vodiča. Prípady stále prešetrujeme.“ Mitsubishi je značne zdemolované, škody odhadujú až na 5 000 eur (150 630 Sk). Škody na sanitke ešte len zisťujú. „Je úplne zničená. Zrejme už nebude pojazdná,“ obáva sa Dalibor Martišovič zo záchrannej zdravotnej služby

Vyhostíme Ukrajincov

TV JOJ | 14.8.2009 | Krimi noviny, 19:00, | Richard Bolješik | Moderátori: Monika Bruteničová, Michal Farkašovsky

Moderátor:

Vydarená akcia policajtov z oddelenia cudziackej polície. Pri dnešnej plánovanej razii v rôznych prevádzkach v hlavnom meste zadržala a preverovala spolu dvadsať Ukrajincov. A Krimi noviny boli ako jediný pri tom.

Redaktor:

Presne o pol jedenástej dopoludnia si už bratislavská cudziacká polícia odvádza tri Ukrajinky z najznámejších bratislavských potravín v centre na Dunajskej ulici. Ukrajinkám so slzami v očiach do reči veľmi nebolo. V prevádzke pracovali priamo v predajni bez pracovného povolenia, teda na čierno. Majitelia potravín a bufetu odmietli na kameru nelegálne zamestnávanie akokoľvek komentovať.

Stanovisko prevádzkovateľa:

Spoločnosť prevádzkujúca samoobslužné zariadenie v priestoroch prevádzky Teta na Dunajskej ulici v Bratislave má uzatvorený obchodno právny vzťah s dodávateľskou firmou. Nie je povinnosťou prevádzkovateľa skúmať, akým spôsobom sa služby a výkony ku ktorým sa dodávateľ zaviazal realizujú...

Redaktor:

Ako dlho ste tu?

Ste tu legálne prosím vás? Viete o tom? Presne napuludne akcia pokračuje v bratislavskej Trnávke. Opäť na čierno. Prosím vás viete, že ste nelegálne na Slovensku?

Zadržaní Ukrajinci:

Nerozumiem tomu. Nerozumiem po slovensky.

VESELO NA HODOCH

Počas hodov vypukne v kultúrnom dome požiar. Všetci kričia:

- Vodu! Vodu!
- Z okna sa vykloní muž a volá:
- A na náš stôl šampanské!!!

Hody skončili a neskoro v noci cezpoľný hódár v nálade stojí na zastávke a podopiera stĺp lampy. Príde k nemu druhý opilec a pýta sa ho:

- Čo to tu robíš?
- Čakám na autobus.
- Hlupák! Ktorý šofér ťa vezme s takou veľkou baterkou!

Počas hodov domáci pán popíja doma s priateľmi. Už sú všetci pripití, keď kričí žene:

- A pod zub nám kedy niečo prinesieš?
- Keď prestanete piť!
- Domáci poklepáva kamarátov po pleci:
- Zajeme si neskoršie, priatelia. Nalejme si!

Jeden alkoholik hovorí druhému:

- Kamarát, čo budeme obedovať?
- V kuchyni je fľaša mäsa.

DOŽINKOVÁ OTÁZKAREŇ

- Viete, čo majú spoločné na dožinkoch pol-deci a ženské prsia?
- Jedno je málo, tri sú už veľa ...

- Čo je to maximálny požiar?
- Keď víno zhorí na popol.

DOŽINKY

V kultúrnom dome sa búrlivo oslavujú dožinky, keď tu zrazu sa otvorí okno a z neho vypadne dožinkár v nálade.

Okolo opitého, ktorý práve vypadol z okna tretieho poschodia, sa zbiehajú ľudia. Príde aj policajt:

- Čo je? Čo sa tu deje?
- Nevie, - vraví opitý, - práve som sem padol.

Pomôžte chudákovi, ktorý má od narodenia smäd...

Reklama

Prvý investičný fond dožinkárov:
Spojme vaše peniaze s našim smädom!

Pán Hrianka filozofuje na dožinkoch:

- To je ale nespravodlivosť, opitému zakazujú naliať ďalšiu rundu, ale tučnému servírujú stále.

Po dožinkoch sa muž v noci vracal domov, zasunul kľúče do dverí, no akosi sa mu nedarilo otvoriť. Tak zaspal pred dverami. Ráno ide žena do práce, dvere nemôže otvoriť zvnútra, kľúče jej nevchádza. Tak začala kričať:

- Jožo, ty parazit! Otvor mi, veď zmeškám do práce.
- On zdvihol hlavu a hovorí:
- Choď tam, kde si sa vláčila celú noc!

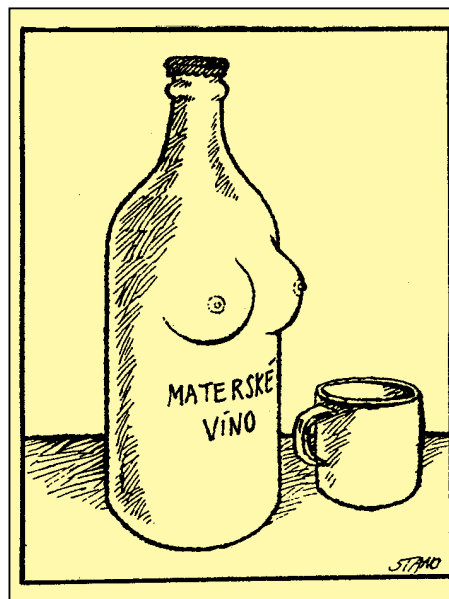
VINOBRANIE

Starý diplomat ide autom na vinobranie a za blúdi. Zastaví a pýta sa dedinčana:

- Prepáčte, kde som?

- V aute.

Diplomat pokýva hlavou a zaradí rýchlosť. Vynikajúca diplomatická odpoveď. Je pravdivá a nepovedala nám nič, čo by sme už nevedeli.

Počas hodov sa koná na dedinskom ihrisku futbalový zápas. Fanúšik sa pýta rozhodcu:

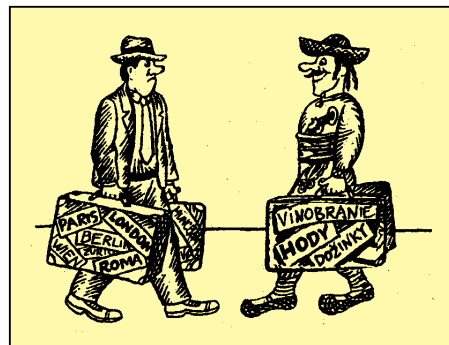
- Prosím vás, pán rozhodca, ako sa volá váš pes?
- Prepáčte, ale ja žiadneho psa nemám!
- To vás potom ľutujem musíte to mať v živote veľmi ťažké. Byť taký slepý a chodiť bez psa!

Učiteľka hovorí deťom:

- Tak, deti, dnes sa koná na námestí vinobranie a budeme sa fotiť. Pekne sa usmievajte, to bude pamiatka. A keď po rokoch vezmete fotku do rúk, pozriete sa na ňu a poviete si: Tak toto je Janko, ten je dnes inžinier, toto je Marienka, tá má už tri deti a peknú rodinku, a ďalej je tu...

A zo zadnej lavice sa ozve hlas:

- A to bola naša učiteľka a tá je dnes už mŕtva.

- Všimol som si, že si po obede natáhuješ hodinky. To nevydržia ísť dvadsaťštyri hodín?

- Vydržia, ale lekár mi odporúčal po každom jedle trochu pohybu.

Počas vinobrania zbalí Ďuro slečnu a odvedie ju do lesa.

- Nie, nie, v žiadnom prípade! - rozhorčuje sa slečna počas prechádzky lesom.

- Ale prečo? Máš na to nejaký dôvod? - nechápe on.

- Mám tri dôvody. Mama mi to zakázala, tráva je mokrá a okrem toho päťsto korún je veľmi málo...

- Otec, mama vravela, že burčiak na vinobraní je drahý a ty budeš teraz menej piť.

- Mýliš sa synček, to ty budeš menej jesť.

Stretli sa na vinobraní dvaja priatelia. Jeden sa pýta:

- Býva zlé víno?
- Nebýva. Víno je buď dobré, alebo veľmi dobré.
- A býva zlá žena?
- Nie. Býva málo vína.

Okolo stánkov, kde predávajú víno, chodí muž a pýta sa:

- Víno máte čerstvé?
- Prečo? - pýta sa predavačka.
- Lebo včera som kúpil tri fľašky, vypil som a bolo mi z nich akosi zle.

Troja kamaráti sa vracajú taxíkom z vinobrania. Dvaja vystúpili sami a tretieho vyťahujú a stavajú k stene. No ten spadne, tak ho znova postaví k stene. Ide okolo žena a hovorí:

- Čo to robíte s tým nešťastníkom, veď už ho tretí raz staviate na lavu!

Opilec sa pýta chodcov:

- Povedzte mi, prosím vás, kde je druhá strana ulice?

Ukazujú mu oproti.

- Ale tam mi povedali, že je to tu?!

Stranu pripravil Milan STANO

Výrok: A. Fennyson	VYROVNAL	1. ČASŤ TAJNICKY	VOJENSKÝ POVEL	ATO, SNACK, ADITUS	ZRAK	EČV PRE- ŠOVA	HLAVNÉ MESTO TURECKA	MORSKÁ RYBA	CITOSLOV. PRE- KVAPENIA	KREŠŤAN, MIEROVÁ KONFEREN. (SKR.)	CUGUR, NAPO	OBČERST- VENIE (ANGL.)	KRÁĽ ZVIERAT	ŽRDE NA VOZOCH
NÁRODNÁ KULTÚRNA PAMIATKA (SKR.)				REMEŇ							KÓD SLO- VINSKA ERIKA (DOM.)			
ZNAČKA PIER				4. ČASŤ TAJNICKY EČV BARDEJOVA										
ZNIČ						ZNAČKA KRYPTÓNU PREDLOŽ- KA			DOMÁCE ZVIERA ŽENSKÉ MENO					
CITOSLOV. BOLESTI					KAZ LAHKO					ZNAČKA AKTÍNIA ZBADAL (ZASTAR.)			2. ČASŤ TAJNICKY	VOLIL
DÔVERUJ				BOLO V PLA- MENOCH PRACÍ PRÁŠOK							KILOMETER ZA HODINU OTĽKOL			
ZNAČKA NANO- VOLTU			KYPRI PLUHOV PRŮJEMCA ZÁSIELKY			SPOJKA RIEKA V PERU						RIMSKÝCH 49 KÓD ETIOPIE		
STARO- GERMÁN							ŽENSKÉ MENO ČASŤ RAST- LINY							
NAKLADAL (HOVOR.)								VCHOD (LEK.) RYTMICKÝ TANEC						
	ZNAČKA STRONCIA ODMIETOL			ODPÍSANÝ TEXT VIACKRÁT					MPZ AUT ALBÁNSKA ZÁCHVAT ZÚRIVOSTI			ČESKÝ SÚHLAS HROMADNÉ ZABIJANIE		
MESAČNÝ KRÁTER					NEODIŠIEL ČIČAVEC (ČES.)						MEGAELEK. VOLT (SKR.) LAHKÉ DREVO			
ZNÍŽENÝ TÓN D						PRETO (RUS.) VYHYNUTÝ SLON				ČASŤ BRA- TISLAVY PLAZ				
OMRAČU- JEM (EXPR.)							ZHASOL (KNIŽ.) OBRAZKOVÝ ČASOPIS							
ČASTO PÚTAM								TYRAN NIČ						OVCA S JEMNOU VLNOU
RODINNÝ DOM (SKR.)			NIZŠI ŠLACHTIC VODNÝ HLODAVEC						NIEKAM POČÍTAL					
RODOVÝ ZNAK				MOĽDAV- SKÁ RIEKA PREMENNÁ HVIEZDA						NEPOŽIVA POKRM VOJENSKÁ JEDNOTKA				
FRAN- CÚZSKE MESTO					ODEV SUDCOV HROB (KNIŽ.)						RUN. VISU- AL RANGE CESTOVNÝ DOKLAD			
	PODMIEN- KOVÁ SPOJKA	IHLICNATÝ LES CITOSLOV. SMIECHU				ZAPLAV ZNAČKA RÁDIA						RÍMSKA 2 RÍMSKYCH 1001		
3. ČASŤ TAJNICKY								NÁČELNÍK KOZÁKOV						
OBYTNÝ PRÍVES								MAĽÁ LES- NÁ ŠELMA						

Zimná olympiáda, ktorá sa bude konať v roku 2010 vo Vancouveri, je snom a cieľom určite každého krasokorčuliara. Zo Slovenska ju má zatiaľ istú iba Ivana Reitmayerová, ktorá ho získala štrnástou priečkou na MS v LA.

Okrem ženskej zástupkyne sa o miesto na olympiáde uchádzali aj iní. Slovenský krasokorčuliarsky zväz mienil na olympijskej kvalifikácii v Nemecku obsadiť kategórie mužov a športových dvojíc. Do každej mohol však vyslať iba jedného zástupcu. Mužov tak na štadióne Vladimíra Dzurillu čakala riadna súťaž. O miestenku do Nemecka sa uchádzali Igor Macypura, Jakub Štrobl a Peter Reitmayer. Najväčším favoritom na prvenstvo bol v Kalifornii žijúci

Igor Macypura, ktorý ako jediný z pretekárov skáče trojitého axla. Voľná jazda Petra Reitmayera však zaujala natoľko, že vďaka nej si vybojoval miestenku v olympijskej kvalifikácii práve on. V prípade športovej dvojice Gabriela Čermanová a Martin Hanulák išlo len o predstavenie nových programov a posúdenie výkonnosti rozhodcami. Tí majú taktiež účasť na olympijskej kvalifikácii v Nemecku istú.

Súčasťou súťaže bola aj tlačová konferencia, na ktorej sa

predstavitelia Slovenského krasokorčuliarskeho zväzu podakovali starostovi mestskej časti Ružinov Slavomírovi Drozdovi a dočasnej riaditeľke Ružinovského športového klubu Silvii Kővešovej za ochotu a ústretovosť pri vzájomnej spolupráci. Po príchode HC Slovana na ružinovský štadión sa totiž vyskytol problém s nedostatkom ľadu, keďže hokejový stánok bude nasledujúcu sezónu využívať nielen on, ale aj mládež HK Ružinov, krasokorčuliari a taktiež

RŠK na svoje aktivity. „Som veľmi rád, že taký klub, ako je HC Slovan, bude počas prestavby štadióna Ondreja Nepelu využívať ten náš ružinovský. Samozrejme, Slovan je určite zvyknutý na priestrannejší štadión, ale, bohužiaľ, všetky subjekty využívajúce štadión Vladimíra Dzurillu sa budú musieť uskromniť. Výhodou však určite je, že vďaka príchodu Slovana sa ružinovský hokejový stánok potrebuje zrekonštruovať a vynoviť, spravia sa tam nové boxy. To všetko nám tu po odchode Slovana zostane,“ zhodnotil Slavomír Drozd.

Asi najväčšie starosti narobil príchod Slovanistov Ružinovskému športovému klubu. Silvia Kővešová bola predsedníčkou Slovenského krasokorčuliarskeho zväzu Máriou Hrachovcovou nazvaná „veľmoc nad rozdeľovaním ľadu“. „Nebolo to jednoduché, museli sme uprednostniť tri subjekty. HK Ružinov, HC Slovan a krasokorčuliari. Samozrejme sme museli myslieť aj na aktivity, ktoré tu RŠK vykonáva a v neposlednom rade na verejnosť. Bolo s tým veľmi veľa roboty, ale dúfam, že nakoniec sú všetci spokojní,“ zhodnotila celú situáciu ohľade zimného štadióna Silvia Kővešová.

Ružinovskí šachisti v Tápolci

Okrem ďalších partnerkých miest, má mestská časť Ružinov aj družobné mesto Tápolca v Maďarsku. V tomto meste sa organizuje Medzinárodný šachový turnaj Memorál Jánosa Ácsa. János Ács bol desať rokov obľúbeným starostom mesta Tápolca a zanieteným šachistom. Turnaj je spomienkou na jeho pamiatku. Tápolca je malebné mestečko s 18-tisíc obyvateľmi, disponujúce množstvom termálnych prameňov a jaskýň asi 12 km od Balatonu.

Súčasný starosta mesta Tápolca László Császár pozval prostredníctvom Miestneho úradu Ružinov aj dvoch zástupcov Ružinova. Zástupcami Ružinova boli Rudolf Kuma (predseda Šachového klubu Ružinov) a Gustáv Šturc (prezident Šachového klubu ŠK Slovan Bratislava, ktorý taktiež sídli v Ružinove). Šachový klub ŠK Slovan Bratislava je súčasným majstrom Slovenskej republiky.

Turnaj sa konal v termíne 15. – 18. augusta 2009. Šachového turnaja sa zúčastnilo 103 hráčov. Z toho boli 4 hráči s titulom IM – medzinárodný majster, 1 hráčka veľmajsterka a ďalší 6 hráči FIDE majstri. Prekvapením bola veľká účasť mládeže, ktorá tvorila takmer 50 percent štartovného poľa, ale najmä dievčat a žien – tých bolo 17. Turnaj sa hral švajčiarskym systémom

na 7 kôl, tempom 2x90 minút s bonusom 30 sekúnd za vykonaný ťah. Denne sa hrali dve kolá od 1000 – 1400 a od 1600 – 2000. Celkovým víťazom sa stal IM Aczel Gergely. Naši hráči

nemali veľké šance na úspech – išlo skôr o dobrovoľných funkcionárov s cieľom nadviazania ďalších kontaktov, napriek tomu sa v štartovnom poli neustratili a Gustáv Šturc bol najlepším

hráčom v kategórii seniorov nad 60 rokov.

Mestská časť Ružinov stojí pred problémom, ako sa revanšovať. Bude síce šachový hodoový turnaj, ale to je jednoduchý turnaj, skôr spoločenská ako šachová udalosť. Ďalej sa v Bratislave každoročne uskutočňuje dvoj- respektíve trojdňový turnaj začiatkom mája a iné turnaje Bratislava nemá. Možnosti sú turnaje organizované Šachovým klubom ŠK Slovan Bratislava v Tatrách a v Piešťanoch. Taktiež bude potrebné riešiť problematiku výchovy mladých šachistov. Ale to všetko je riešením, kde bude treba spojiť spoločné sily v rámci možností miestneho úradu a šachových klubov. Aj tak je záslužná pomoc Ružinova bratislavskému šachu.

(gš)

SLOVAN UŽ TRÉNUJE V RUŽINOVE

Ľadové plochy využívajú športovci. Korčuľovať bude i verejnosť

Veľké zmeny prinieslo pôsobenie HC Slovana na štadióne Vladimíra Dzurillu. Okrem toho, že na nejaký čas nebudú fungovať muži HK Ružinov, vznikla na štadióne doslova „tlačnica“ a boj o ľad. Samozrejme, príchod slovanistov do Ružinova nesie v sebe aj pozitíva. A to nielen v prilákaní fanúšikov, ale najmä v nútenej a potrebnej obnove hokejového stánku.

Ešte pred letom nebola budúcnosť zimného štadióna a novovybudovanej prístavby vôbec istá. Najprv bolo v pláne zveriť Ružinovu štadión aj s novou halou, ktorú malo mesto odkúpiť a za získané financie sa predbežne plánovala vybudovať krytá plaváreň. Potom sa hovorilo už iba o zverení štadióna Vladimíra Dzurillu a nakoniec oba objekty zostali v správe našej mestskej časti. A to už bol čas hlavne pre Ružinovský športový klub, ktorému vyhovieť všetkým subjektom, využívajúcim zimný štadión, narobilo nemalé starosti. Aj napriek tomu, že ľadové plochy sú po skolaudovaní prístavby dve, uspokojiť všetkých nebolo jednoduché. Ale Slovan je predsa Slovan. Niekoľkonásobný hokejový majster tak do Ružinova prinesie extraligu.

Ľad pre všetkých

Po príchode klubu HC Slovan do Ružinova sa teda vyskytol problém s nedostatkom ľadu, keďže zimný štadión bude nasledujúcu sezónu využívať nielen on, ale aj mládež HK Ružinov, krasokorčuliari a taktiež RŠK na svoje aktivity. „Som veľmi rád, že taký klub ako je HC Slovan bude počas prestavby štadióna Ondreja Nepelu využívať ten náš ružinovský. Samozrejme, Slovan je určite zvyknutý na priestrannejší

štadión, ale bohužiaľ, všetky subjekty využívajúce štadión Vladimíra Dzurillu sa budú musieť uskromniť. Výhodou však určite je, že vďaka príchodu Slovana sa ružinovský hokejový stánok potrebuje zrekonštruovať a vynoviť, spravia sa tam nové boxy. To všetko nám tu po odchode Slovana zostane,“ zhodnotil Slavomír Drozd.

Uskromniť sa tak musel každý. Predstavitelia Slovenského krasokorčuliarskeho zväzu sú však vďační za ochotu a ústretovosť pri vzájomnej spolupráci. „Sme veľmi radi, že naďalej máme možnosť využívať tento zimný štadión. V tomto čase je v Bratislave ľad veľmi vzácny,“ povedala Mária Hrachovcová, predsedníčka Slovenského krasokorčuliarskeho zväzu.

Asi najväčšie starosti narobil príchod Slovanistov Ružinovskému športovému klubu. Silvia Kövesová bola predsedníčkou Slovenského krasokorčuliarskeho zväzu Máriou Hrachovcovou nazvaná „veľmoc nad rozdeľovaním ľadu“. „Nebolo to jednoduché, museli sme uprednostniť tri subjekty. Mládež HK Ružinov, HC Slovan a krasokorčuliari. Samozrejme sme museli myslieť aj na aktivity, ktoré tu RŠK vykonáva a v neposlednom rade na verejnosť. Bolo s tým veľmi veľa roboty, ale dúfam, že nakoniec

sú všetci spokojní,“ zhodnotila celú situáciu ohľadne zimného štadióna Silvia Kövesová. Pre Ružinovčanov sú tak cez víkend vyhradené hodiny, keď majú možnosť prísť si bezplatne zakorčuľovať.

Curlingová hala

Súčasťou novovybudovanej prístavby ružinovského štadióna je aj curlingová hala, ktorá sa môže pochváliť titulom prvá na Slovensku. Príchod slovanistov však obmedzil aj curlingistov. „Tak ako každý, aj my sa budeme musieť trochu potlačiť, hlavne čo sa týka priestorov šatní, keďže aj tie chce Slovan využívať na svoje potreby. Ale to nič, nakoľko vydržíme, po odchode hokejistov Slovana to už bude oveľa lepšie,“ povedal pre TV Ružinov Pavel Kocian zo Slovenského curlingového zväzu. S halou sú však nadmieru spokojní. „Máme veľmi kvalitný ľad, trénovať sem chodia aj curlingisti z iných krajín.“

Krasokorčuliari súťažili

Rekonštrukcia zimného štadióna Ondreja Nepelu tak dáva zelenú ružinovskému štadiónu. Veľa podujatí, ktoré sa odohrávajú na „Nepelovi“ sa tak budú presunúť do Ružinova, alebo mimo Bratislavu. A práve jedny dôležité preteky krasokorčuliarov sa už

na ružinovskom hokejovom štadióne odohrali. Išlo o miestenky na olympijskú kvalifikáciu v Nemecku.

Zimná olympiáda, ktorá sa bude konať v roku 2010 vo Vancouveri, je totiž určite snom a cieľom každého nášho krasokorčuliara. Zo Slovenska ju má zatiaľ istú iba Ivana Reitmayerová, ktorá ho získala štrnástou priečkou na MS v LA. Okrem ženskej zástupkyne sa o miesto na olympiáde uchádzali aj iní. Slovenský krasokorčuliarsky zväz mienil na olympijskej kvalifikácii v Nemecku obsadiť kategórie mužov a športových dvojíc. Do každej mohol však vyslať iba jedného zástupcu. Mužov tak na štadióne Vladimíra Dzurillu čakala riadna súťaž. O miestenku do Nemecka sa uchádzali Igor Macypura, Jakub Štöbl a Peter Reitmayer. Najväčším favoritom na prvenstvo bol v Kalifornii žijúci Igor Macypura, ktorý ako jediný z pretekárov skáče trojitého axla. Voľná jazda Petra Reitmayera však zaujala natoľko, že vďaka nej si vybojoval miestenku v olympijskej kvalifikácii práve on. V prípade športovej dvojice Gabriela Čermanová a Martin Hanulák išlo len o predstavenie nových programov a posúdenie výkonnosti rozhodcami. Tí majú taktiež účasť na olympijskej kvalifikácii istú.

Plný štadión

Na ružinovskom štadióne je teda stále pohyb a rušno. Obe ľadové plochy sa maximálne využívajú. V hokejovom stánku sa tak striedajú profesionálni hokejisti s mládežou, s krasokorčuliarmi a deťmi. Tak isto je stále plná aj curlingová hala, ktorá bude v nasledujúcich mesiacoch dejiskom niekoľkých významných podujatí v tomto športe. Starý ružinovský štadión tak vďaka príchodu slovanistov dostáva novší vzhľad a aspoň sčasti sa snaží priblížiť tým extraligovým. A bratislavskí hokejoví fanúšikovia si tak na domáce zápasy HC Slovan naplánujú cestu do Ružinova. Ale jedno je isté, treba sa poponať. Na rozdiel od štadióna Ondreja Nepelu tu miest na sedenie veľa nie je.

Zimný štadión Ondreja Nepelu slúži už HK Slovan Bratislava.

Katarína KOSTKOVÁ
Foto: archív

ZATEPLOVANIE PANELOVÝCH BYTOVÝCH DOMOV A ICH KOMPLEXNÁ OBNOVA

KOMPLEXNÉ TECHNICKÉ RIEŠENIA

- Zateplenia fasád
- Zateplenia a hydroizolácie striech
- Výmena okien, vstupných dverí
- Rekonštrukcie schodiskových kopilitov
- Opravy balkónov, lodžií

KOMPLEXNÉ SLUŽBY

- Odborné technické poradenstvo
- Inžinierske činnosti
- Poradenstvo pri príprave žiadostí na dotácie, úveru zo ŠFRB, komerčných úverov

PS STAVBY, Šamorínska 52, 821 06 Bratislava
Tel.: 02 – 4564 0592
Fax: 02 – 4564 0593
info@psstavby.sk www.pstavby.sk

Využite šancu získať bezúročnú pôžičku z vládneho programu pre zatepľovanie a my pre vás pripravíme žiadosť (žiadosti sa podávajú už od 01.07.2009).

TVORÍME HODNOTY

Mestská časť Bratislava - Ružinov

Dôležitý oznam pre voličov z obvodu Trávniky

Voľby do orgánov samosprávnych krajov v zmysle zákona NR SR č. 303/2001 Z. z. v platnom znení a na základe vyhlásenia predsedu NR SR sa voľby uskutočnia

v sobotu 14. novembra 2009.

Pri ostatných voľbách do Európskeho parlamentu 6. júna tohto roku, sme vyšli v ústrety voličom volebných okrskov na Trávníkoch č. 23 – 32 z hľadiska lepšej prístupnosti do volebných miestností a presunuli sme ich na Obchodnú akadémiu, Nevädzová 3 a na Špeciálnu ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským, Nevädzová 3. Tento presun okrskov sa nestretol u voličov s pochopením a preto volebné okrsky č. 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 a 32 sa opäť vracajú na Základnú školu na Nevädzovej 2.

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA – RUŽINOV

V zmysle § 6 ods. 2 zákona NR SR č. 303/2001 Z. z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení, ktoré sa uskutočnia v sobotu 14. novembra 2009 v čase od 7.00 h do 22.00 h u r č u j e m v Mestskej časti Bratislava – Ružinov **70 volebných okrskov**

Sídlo volebnej miestnosti	číslo okrsku
1. ZŠ Kulišková 8	1, 2, 3, 4, 5
2. Spojená škola Gym. Jura Hronča a ZŠ Košická - Novohradská 3	6, 7, 8, 9
3. Spojená škola Metodova 2 - ZŠ Jelačičova 5	10, 11, 12, 13
4. 1. súkromné gymnázium v Bratislave, Bajkalská 20	14, 15, 16, 17
5. ZŠ Ružová dolina 29	18, 19, 20, 21, 22
6. ZŠ Nevädzová 2	23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32
7. ZŠ Borodáčova 2	33, 34, 35,
8. Centrum voľného času ESKO, Chlumeckého 12	36, 37
9. Spojená škola Sv. Vincenta de Paul, Bachova 4	38, 39
10. ZŠ Mierová 46	40, 41, 42, 43, 44, 45
11. Internát Slovnaft, a. s., Vlčie hrdlo 50 (zasadačka-prízemie)	46
12. ZŠ Medzilaborecká 11	47, 48, 49
13. ZŠ Pavla Marcelého, Drieňová 16	50, 51, 52, 53,
14. Spojená škola, Tokajická 24	54, 55
15. Stredná priemyselná škola stavebná, Drieňová 35	56, 57
16. ZŠ Ostredková 14	58, 59, 60, 61, 62
17. Súkromná stredná odborná škola, Ružinovská 1	63, 64
18. ZŠ Vrútocká 58	65, 66, 67, 68, 69, 70

V Bratislave 21. 09. 2009

Ing. Slavomír Drozd
starosta Mestskej časti Bratislava – Ružinov

DOM KULTÚRY RUŽINOV

Ružinovská 28, Bratislava, tel.: 43 33 05 23

Programové oddelenie: ☎ ++421-2/433 30 281

Prenájmy: Ing. Viera Doričová ☎ ++421-2/434 10 071

mobil: 0908 860 205, privát 02 / 623 11 551

Kurzy: ☎ ++421-2/433 30 281

Dopravné spojenie: EL 9, 8, 14, BUS 78, 96, 86, 50
parkovisko pre osobné autá

- 1. 10. štvrtok 9. 00 h**
MEDZINÁRODNÝ DEŇ STARŠÍCH
- slávnostný program súboru SLUK
- 2. 10. piatok 17. 00 h**
RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS
- 2. 10. piatok 18. 30 h**
ONJEKTÍVOM SPOMIENOK
- krst knihy autora: Pavol Szuke, DV
- 3. - 4. 10. sobota - nedeľa od 9. 00 h**
AKVAJESEŇ
- klubová výstava, prednášky, akvatry
- 4. 10. nedeľa 10. 30 h**
NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
HRAČKY, Divadlo Ludus
- 4. 10. nedeľa 20. 00 h**
ANDREAS VOLLENWEIDER
Najlepší harfista na svete, nositeľ Grammy,
po prvýkrát na Slovensku, VS
- 5. 10. pondelok 19. 00 h**
RYBA V TROJKE
Réžia: P. Mikulík, Hudba: B. Kostka
Hrajú: J. Vajda, Z. Studenková, Z. Kocúriková
a M. Kráľovičová
- 7. 10. streda 13. 00 h**
DIALÓGY - protidrogové fórum pre žiakov ZŠ
- 9. 10. piatok 10. 00 h**
STRIEBRO VO VLASOCH
Slávnostný program pri príležitosti Mesiaca úcty
k starším, Učinkuje FS KARPATY, VS
- 9. 10. piatok 17. 00 h**
RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS
- 11. 10. nedeľa 10. 30 h**
NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
ZVEDAVÝ SLONÍK, Divadlo Happy
- 14. 10. streda 10. 00 h**
Z ÚCTY K VÁM
- program obvod. Klubu dôchodcov pri príležitosti
mesiaca úcty k starším, Učinkuje FS Karpaty
- 16. 10. piatok 17. 00 h**
RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS
- 17. 10. sobota 10. 30 h**
FOTOSLOVAKIA 2009
- I. ročník výstavno-prednáškového podujatia pre fotografy
- 18. 10. nedeľa 10. 30 h**
NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
UŠTRIKOVANÁ ROZPRÁVKA, Divadlo Neline
- 19. 10. pondelok 19. 30 h**
NEMOŽEM ŽIŤ BEZ MUZYKY
Operetné melódie, VS
- 21. 10. streda 19. 00 h**
GOSPEL MUSIC NA SLOVENSKU
Krst knihy autorky – Ivety Kajanovej
- 23. 10. piatok 17. 00 h**
RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS
- 25. 10. nedeľa 10. 30 h**
NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
STRAŠIAK, Divadlo Ludus
- 28. 10. streda 13. 00 h**
DIALÓGY - protidrogové fórum pre žiakov ZŠ
- 30. 10. piatok 17. 00 h**
RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS

SPOLOČENSKÝ DOM NIVY

Súťažná 18, Bratislava, tel.: 559 60 861

Vedúca manažérka: Daniela Konečná ☎ ++421-2/559 60 861

Programové oddelenie: ☎ ++421-2/559 60 861

Dopravné spojenie: TRL 205, 212 zastávka Kvačalova
všetky spoje, ktoré stoja na zastávke AS Mlynské nivy
parkovisko pre osobné autá

- 1. 10. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h**
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI
- pravidelné stretnutia členov SŠZ ŠK SLOVAN
- 6. 10. utorok 10. 00 h – 12. 00 h**
PORADÍME VÁM...
- bezplatná právna poradňa pod záštitou OZ SLZA
- 14. 00 h**
PRECHÁDZKA ALEJOU
- tvorivé výtvarné popoludnie pre deti od 5 do 9 rokov
- 8. 10. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h**
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI
- pravidelné stretnutia členov SŠZ ŠK SLOVAN
- 13. 10. utorok 10. 00 h – 12. 00 h**
PORADÍME VÁM...
- bezplatná právna poradňa pod záštitou OZ SLZA
- 14. 00 h**
ZVIERATKA Z LESA
- tvorivé výtvarné popoludnie pre deti od 5 do 9 rokov
- 14. 10. streda 14. 00 h**
VIEME ČO JEME?
- prednáška o zdravej výžive spojená
s ochutnávkou pre žiakov ZŠ; malá sála
- 15. 10. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h**
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI
- pravidelné stretnutia členov SŠZ ŠK SLOVAN
- 18. 10. nedeľa 19. 00 h**
KONCERT ORCHESTRA
BRATISLAVA HOT SERENADERS
- hudba v štýle 20. a 30. rokov; veľká sála
- 20. 10. utorok 10. 00 h – 12. 00 h**
PORADÍME VÁM...
- bezplatná právna poradňa pod záštitou OZ SLZA
- 14. 00 h**
OBRAZOK STARKEJ
- tvorivé výtvarné popoludnie pre deti od 5 do 9 rokov
- 15. 30 h**
ZLATÁ JESEŇ ŽIVOTA
- kultúrny program venovaný seniorom pri príležitosti
MESIACA ÚCTY K STARŠÍM; veľká sála
- 21. 10. streda 14. 00 h**
AKO SA STAŤ POLICAJTMOM?
- beseda pre žiakov ZŠ o voľbe povolania s členom PZ
- 22. 10. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h**
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI
- pravidelné stretnutia členov SŠZ ŠK SLOVAN
- 27. 10. utorok 10. 00 h – 12. 00 h**
PORADÍME VÁM...
- bezplatná právna poradňa pod záštitou OZ SLZA
- 14. 00 h**
LIETAJÚCE ŠARKANY
- tvorivé výtvarné popoludnie pre deti od 5 do 9 rokov
- 14. 00 h**
ZACHRÁŇME ŽIVOTY
- prednáška o poskytnutí prvej pomoci pre žiakov ZŠ
- 28. 10. streda 14. 00 h**
FILMOVÉ PREMIETANIE pre žiakov ŠD
- 29. 10. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h**
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI
- pravidelné stretnutia členov SŠZ ŠK SLOVAN

KONKURZ

Do tanečnej, spevacej zložky a ľudovej hudby
Folklorneho súboru KARPATY

6. a 7. 10. 2009 (utorok, streda) od 17.00 – 19.00 h
13. a 14. 10. 2009 (utorok, streda) od 17.00 – 19.00 h

Miesto: Dom kultúry Ružinov